

INDUSTRIALSCAPES 5.0

Transformació del marge esquerre del riu Tordera
al seu pas pel polígon industrial de Massanes

Eduard Llargués
Treball Final de Màster

ETSAB MBLandArch

Resum

El següent projecte final de màster es basa la transformació del marge esquerre del riu Tordera al seu pas pel polígon industrial de Massanes, a la comarca de La Selva. Es tracta d'una zona industrial al costat del municipi d'Hostalric amb una alta recurrència a la inundació en períodes de 10 anys.

En base a un anàlisi intencionat sobre la inundabilitat del territori, l'àmbit escollit per desenvolupar el projecte serveix com a exemple de transformació de tots aquells espais inundables on s'ha situat la indústria al llarg de les dècades, el qual s'està convertint en un problema recurrent a cada episodi intens de precipitacions.

L'estratègia principal passa per intercanviar l'ús del sòl d'algunes parcel·les concretes a través del planejament urbanístic. D'aquesta manera aconseguim ordenar i connectar el sistema d'espais verds que permeten actuar en xarxa com a grans embornals en cas d'avingudes.

La intervenció es centra la transformació de l'espai públic com a espai drenant i conductor d'escorrenties cap al curs principal del riu. Mitjançant un moviment de terres compensat i estratègic, es transforma l'espai verd en un parc linial que intercepta les principals escorrenties en cas d'inundació i les retorna a la Tordera.

La vegetació proposada replica la disposició en quadrícula de les típiques plantacions de pollancrea de la zona, intentant crear una gran pollancrea al llarg de tot el parc que combina els arbres de l'espècie *Populus* amb altres espècies de ribera.

D'altra banda, en l'àmbit privat inundable, es proposa una divisió de l'actual parcel·lació industrial amb la intenció de transformar el polígon en una nova indústria 5.0, molt més lligada al territori on s'ubica i aplicant les lògiques naturals necessàries per afrontar els efectes del canvi climàtic.

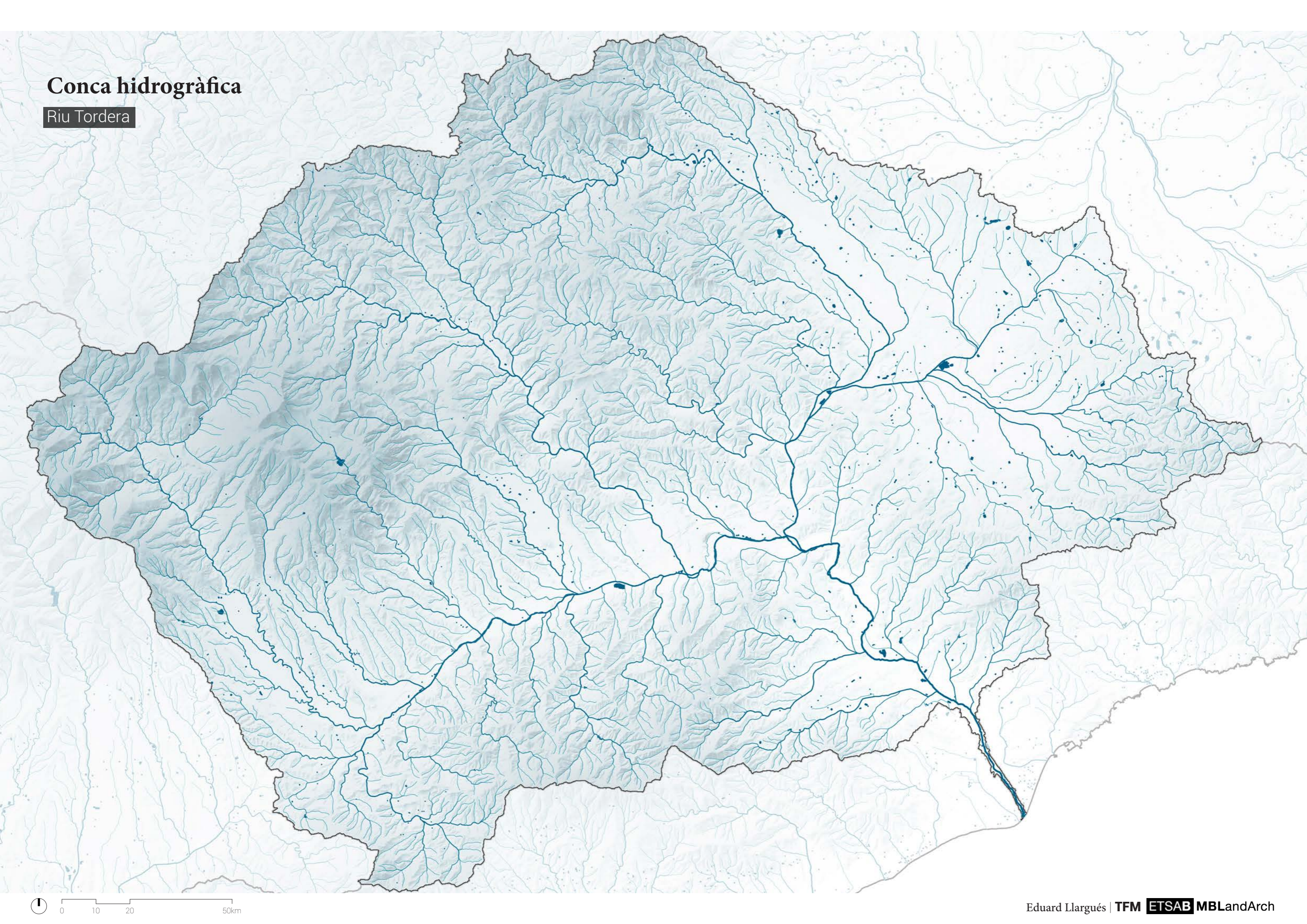

La Tordera

Conca hidrogràfica

Riu Tordera

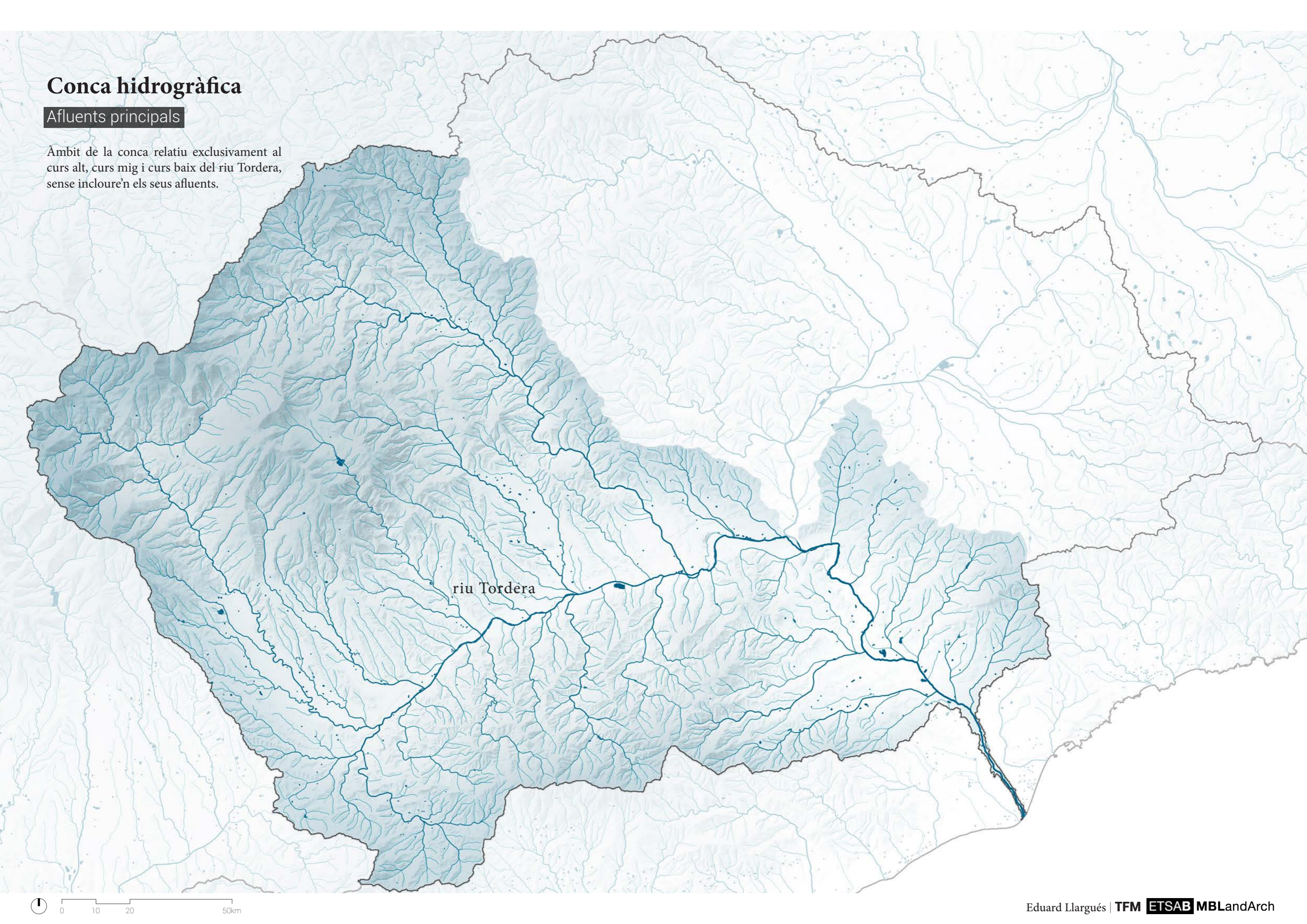

Conca hidrogràfica

Afluents principals

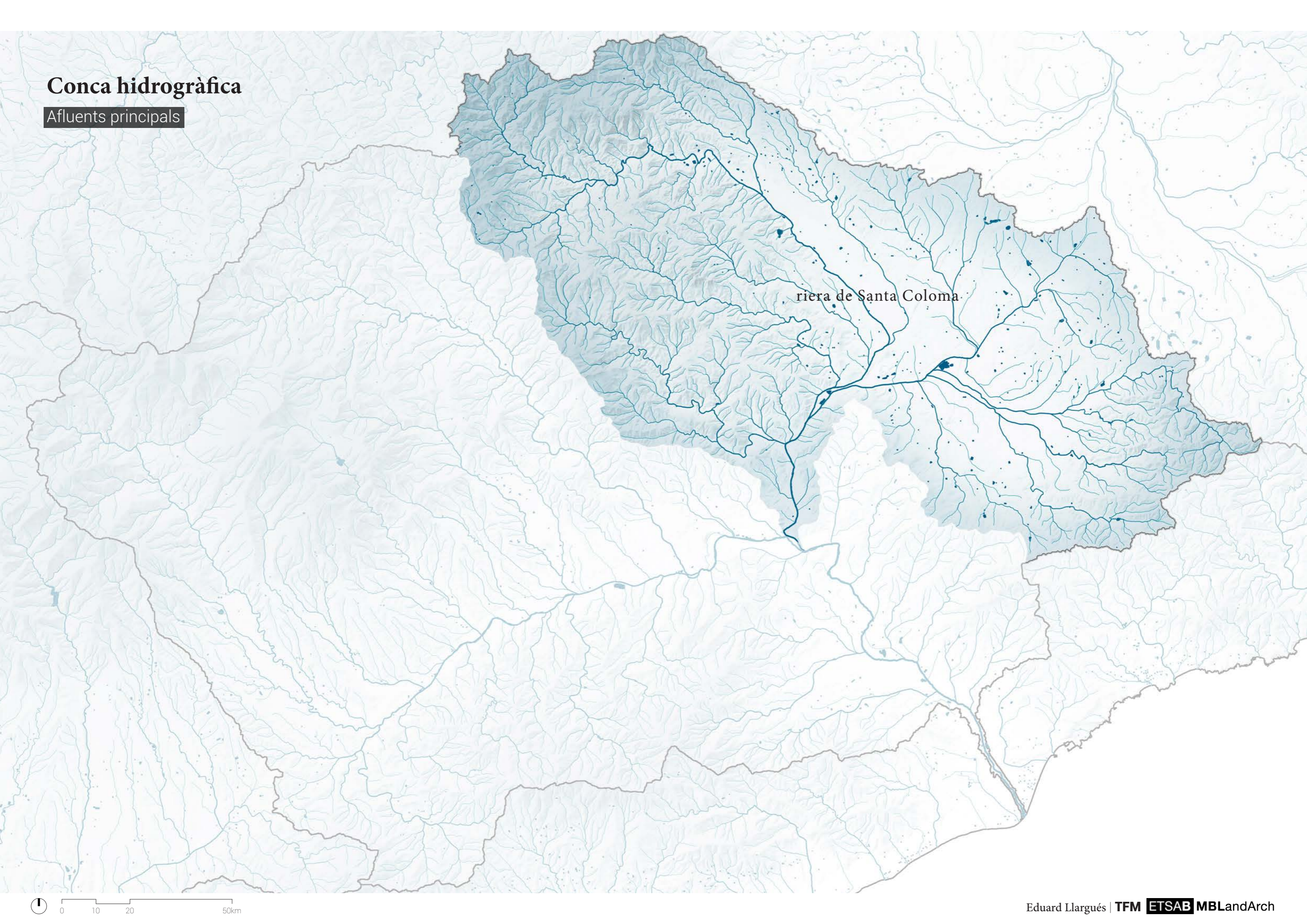
Ambit de la conca relatiu exclusivament al curs alt, curs mig i curs baix del riu Tordera, sense incloure'n els seus afluents.

Conca hidrogràfica

Afluents principals

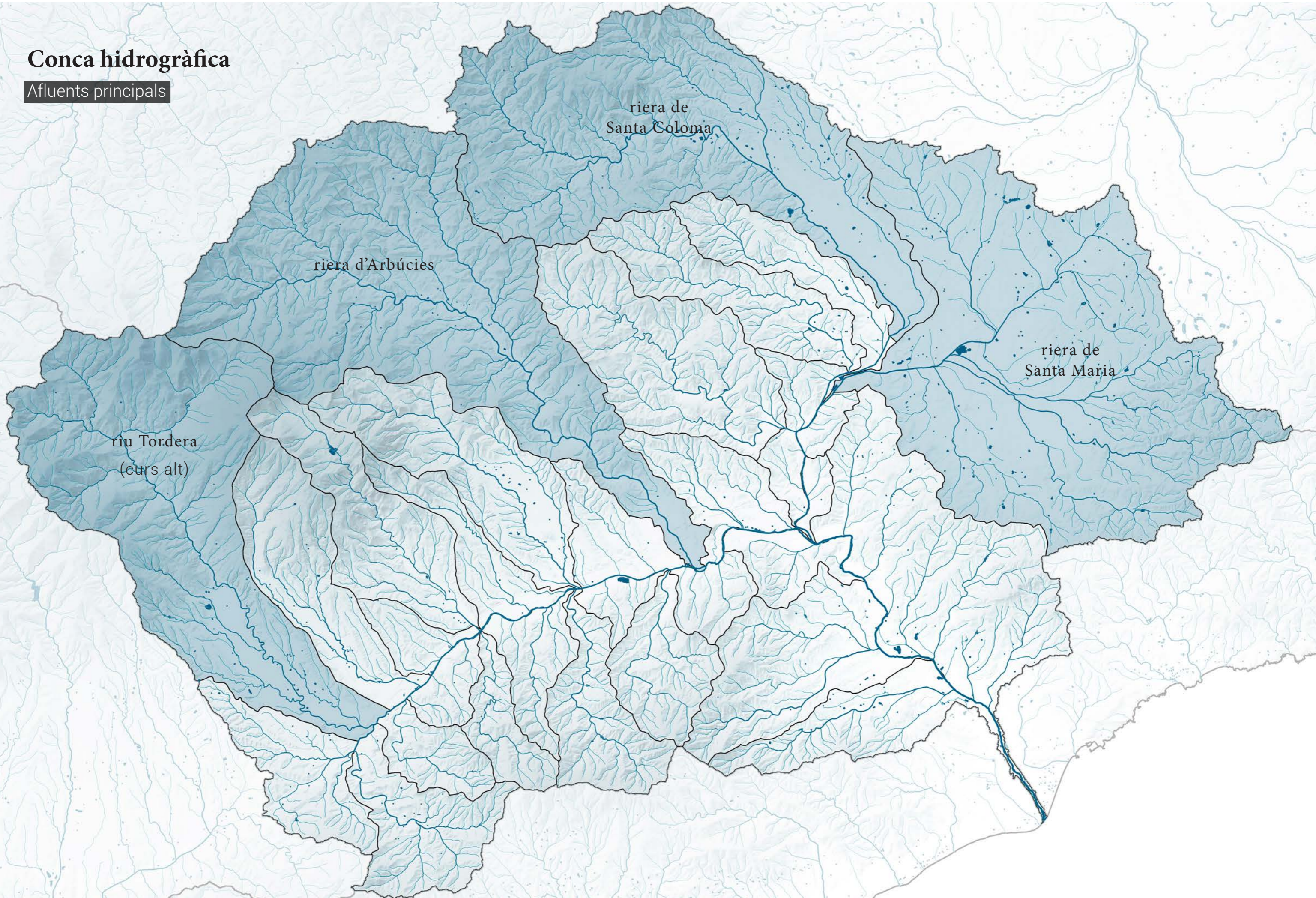
Riera de Santa Coloma

Conca hidrogràfica

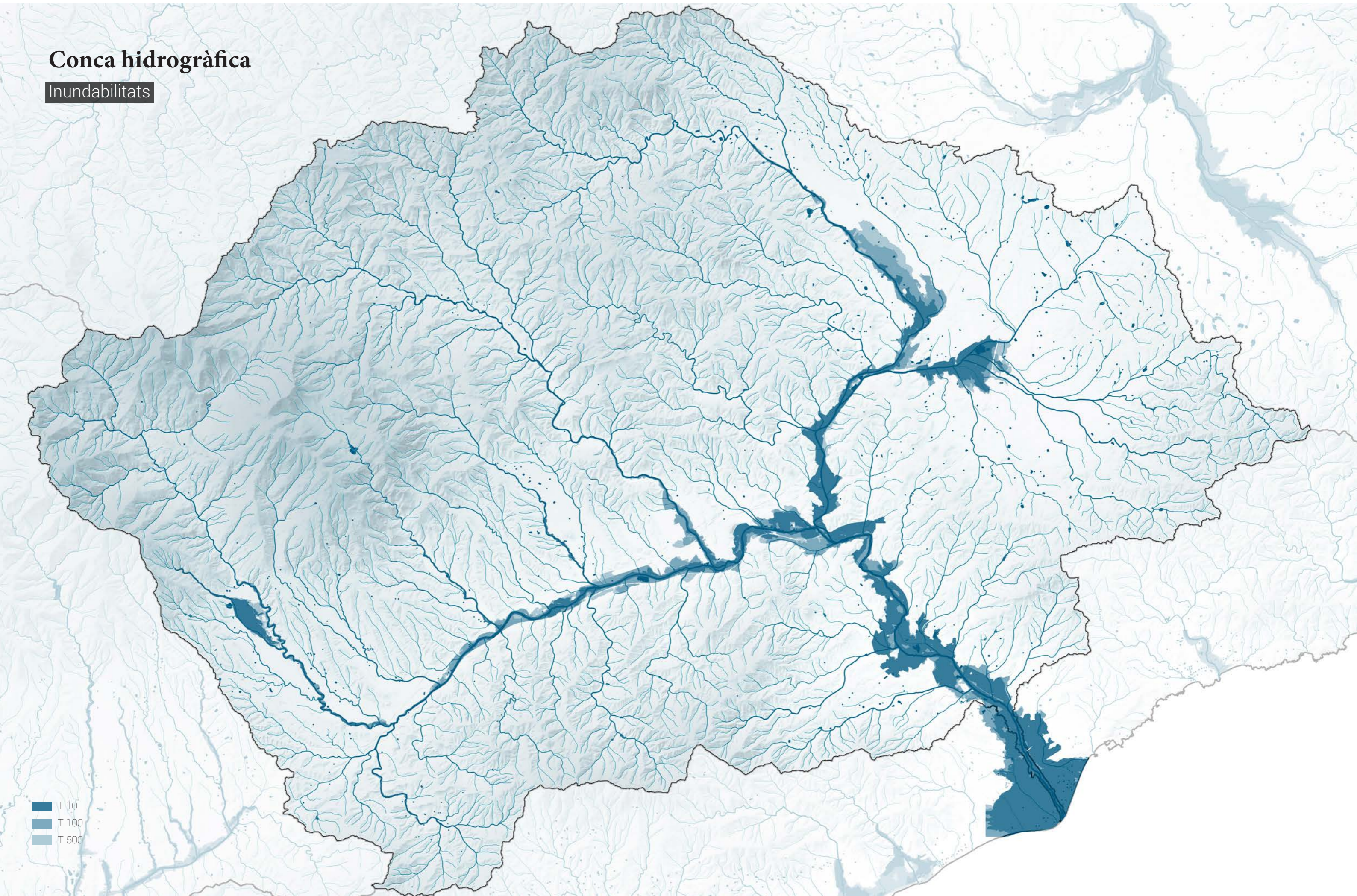
Afluent principals

Conca hidrogràfica

Inundabilitats

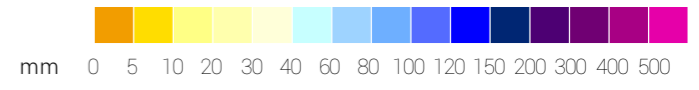
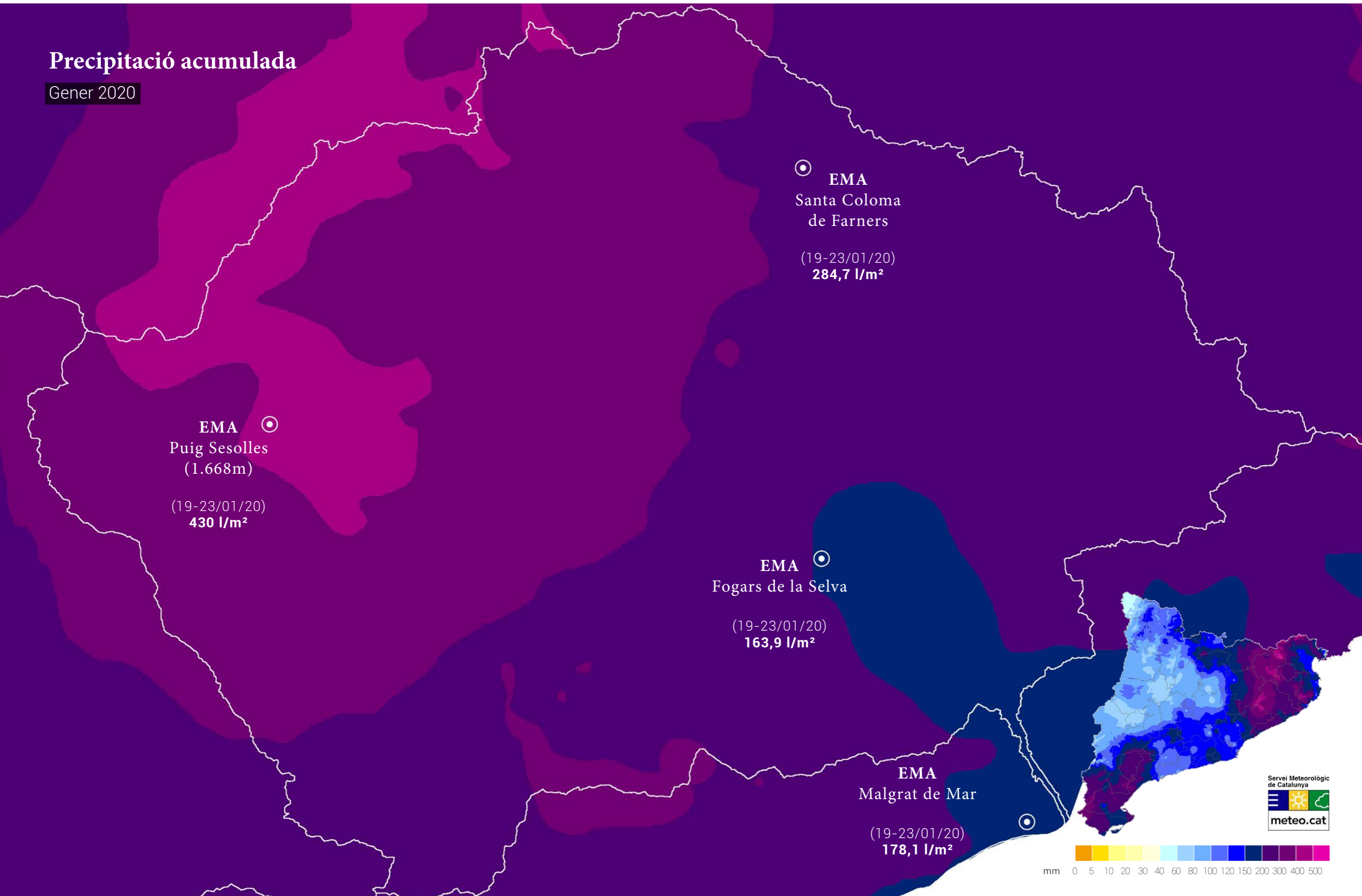
- T 10
- T 100
- T 500

Precipitació acumulada

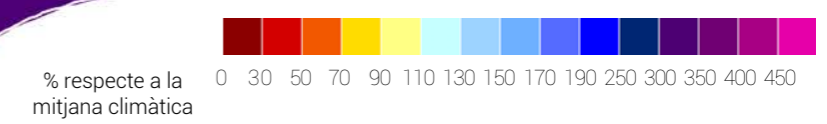
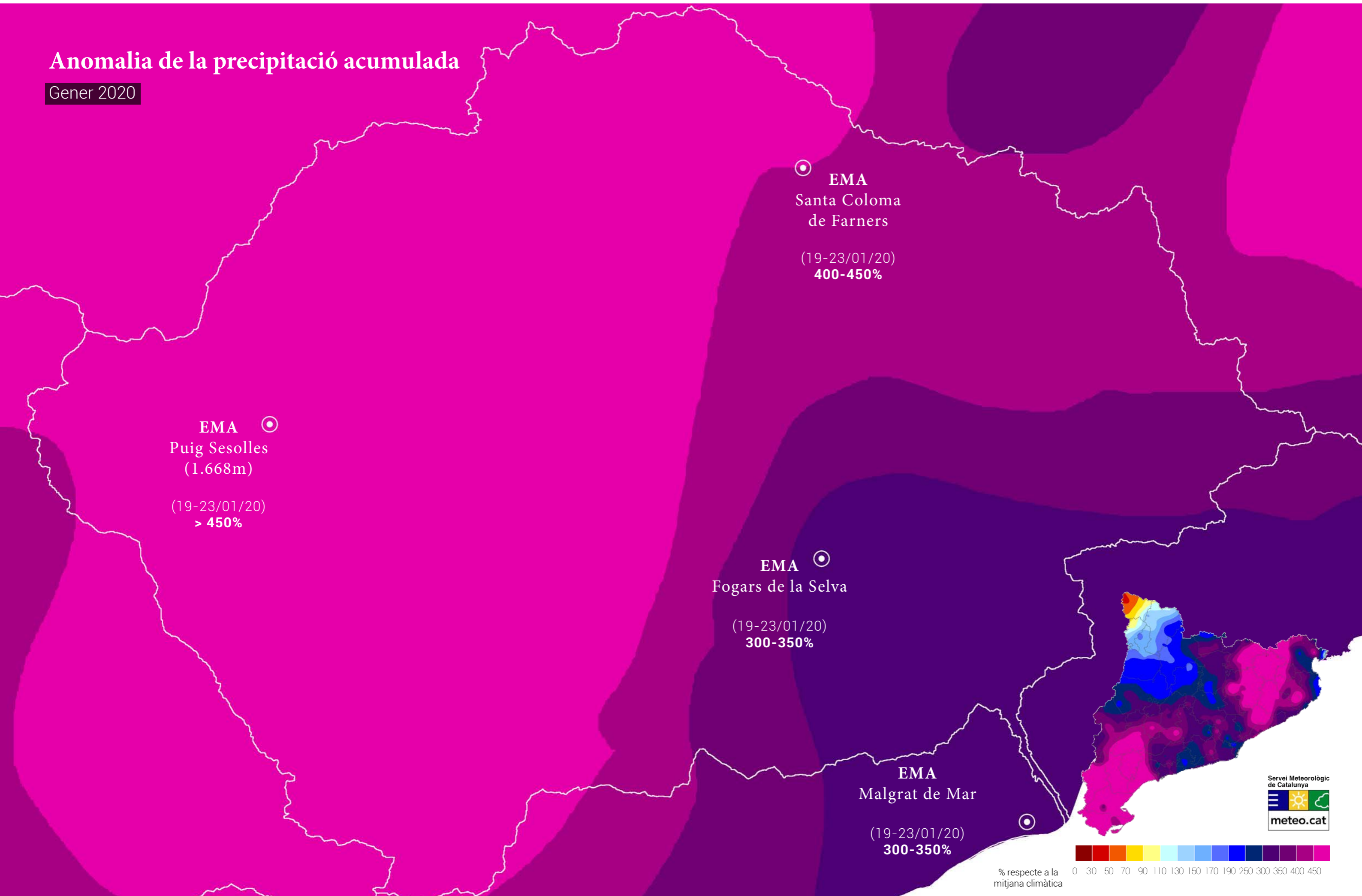
Gener 2020

Anomalia de la precipitació acumulada

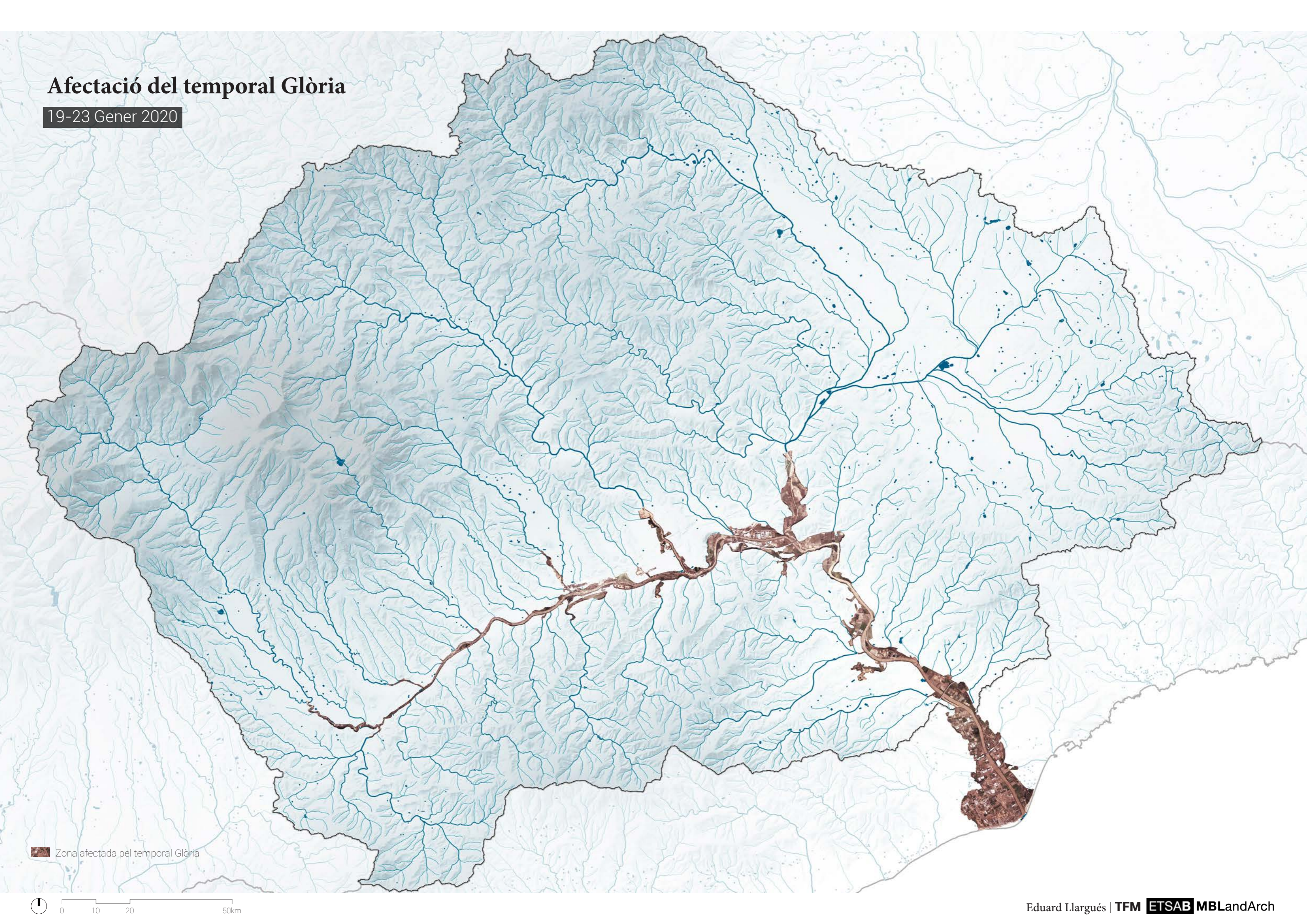
Gener 2020

Afectació del temporal Glòria

19-23 Gener 2020

 Zona afectada pel temporal Glòria

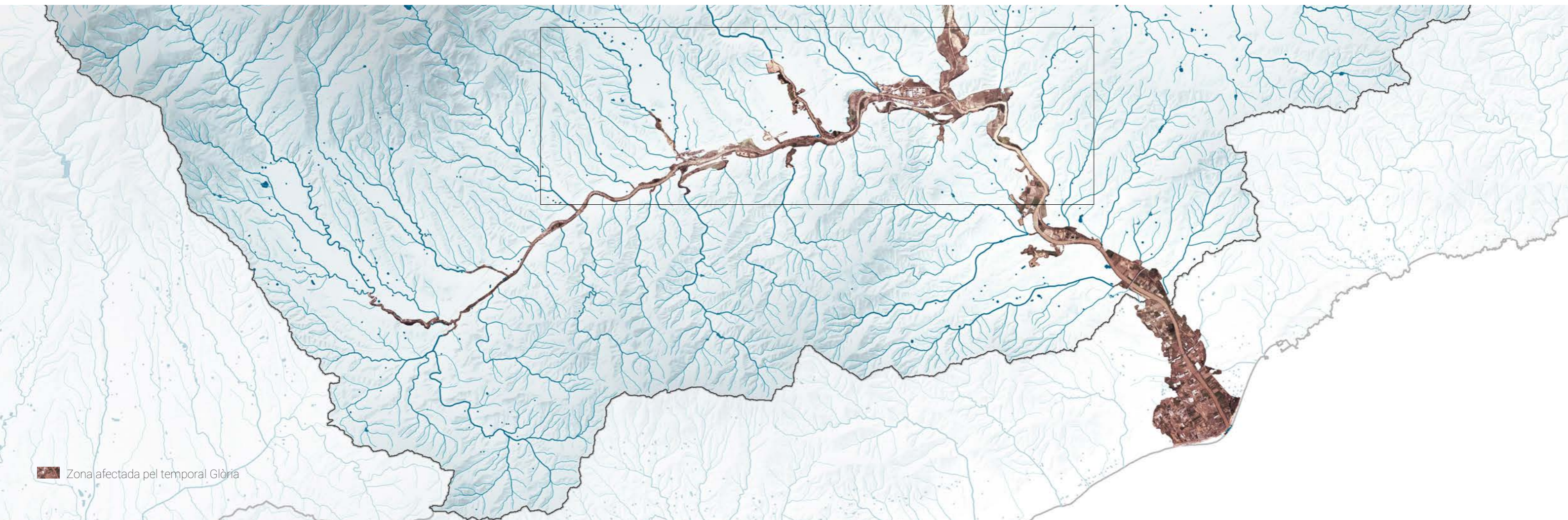
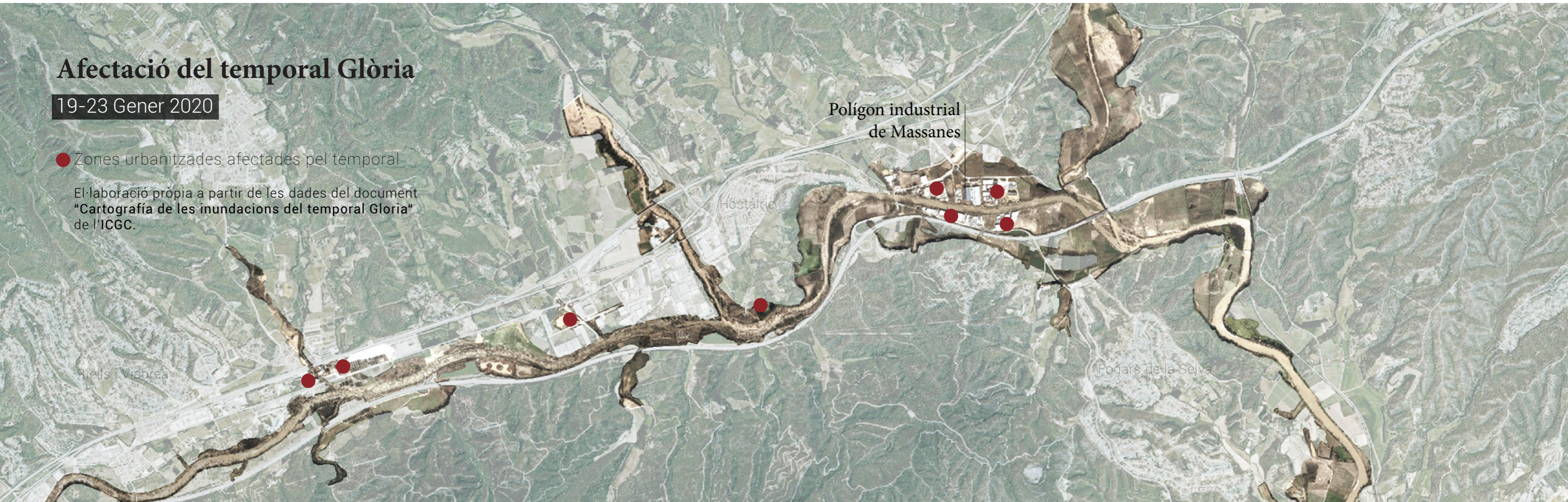

Afectació del temporal Glòria

19-23 Gener 2020

● Zones urbanitzades afectades pel temporal

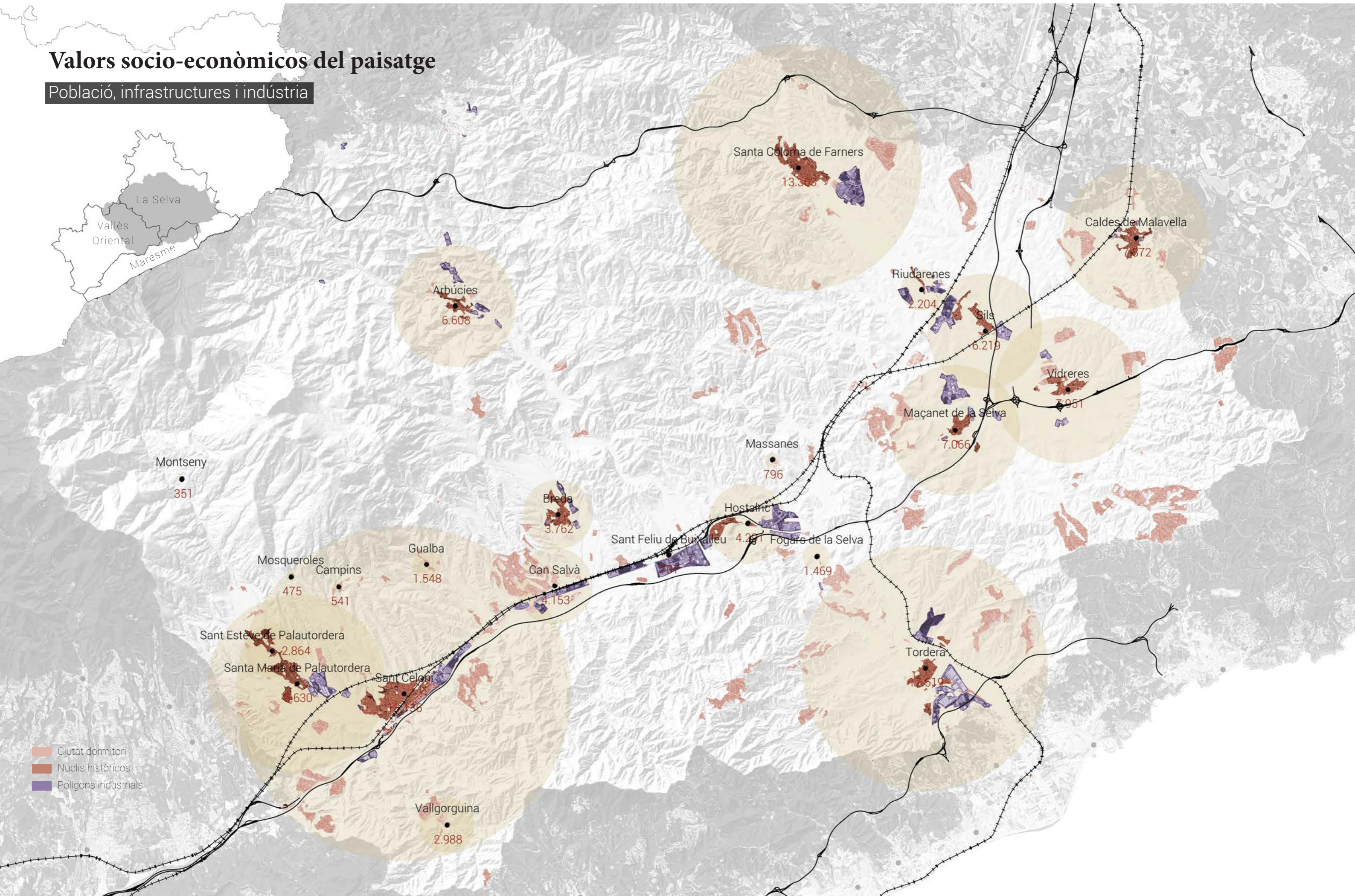
El·laboració pròpia a partir de les dades del document "Cartografia de les inundacions del temporal Glòria" de l'ICGC.

Valors socio-econòmics del paisatge

Població, infraestructures i indústria

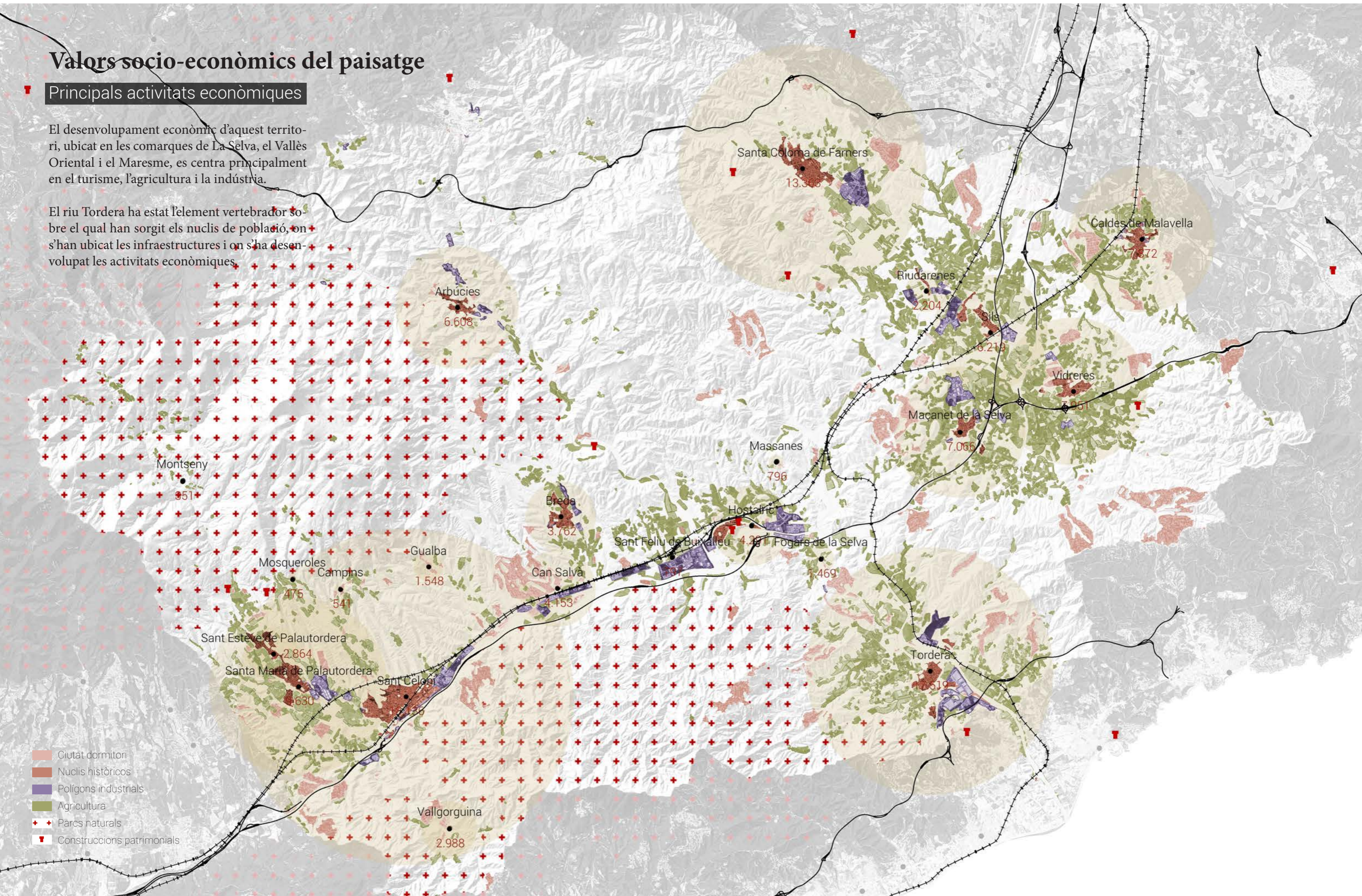

Valors socio-econòmics del paisatge

Principals activitats econòmiques

El desenvolupament econòmic d'aquest territori, ubicat en les comarques de La Selva, el Vallès Oriental i el Maresme, es centra principalment en el turisme, l'agricultura i la indústria.

El riu Tordera ha estat l'element vertebrador sobre el qual han sorgit els nuclis de població, on s'han ubicat les infraestructures i on s'ha desenvolupat les activitats econòmiques.

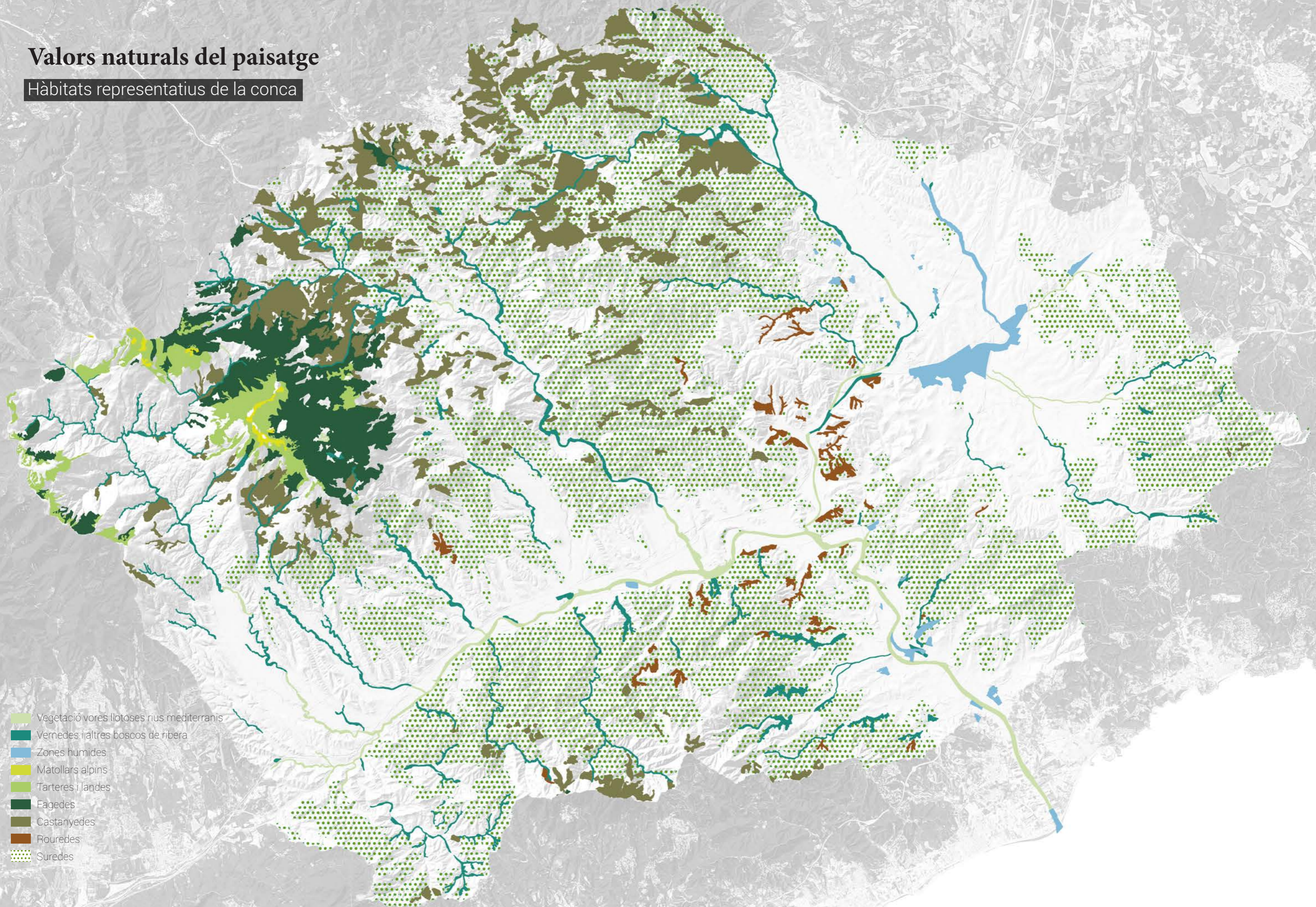
- Ciutat dormitori
- Nuclis històrics
- Polígons industrials
- Agricultura
- Parcs naturals
- Construccions patrimonials

Valors naturals del paisatge

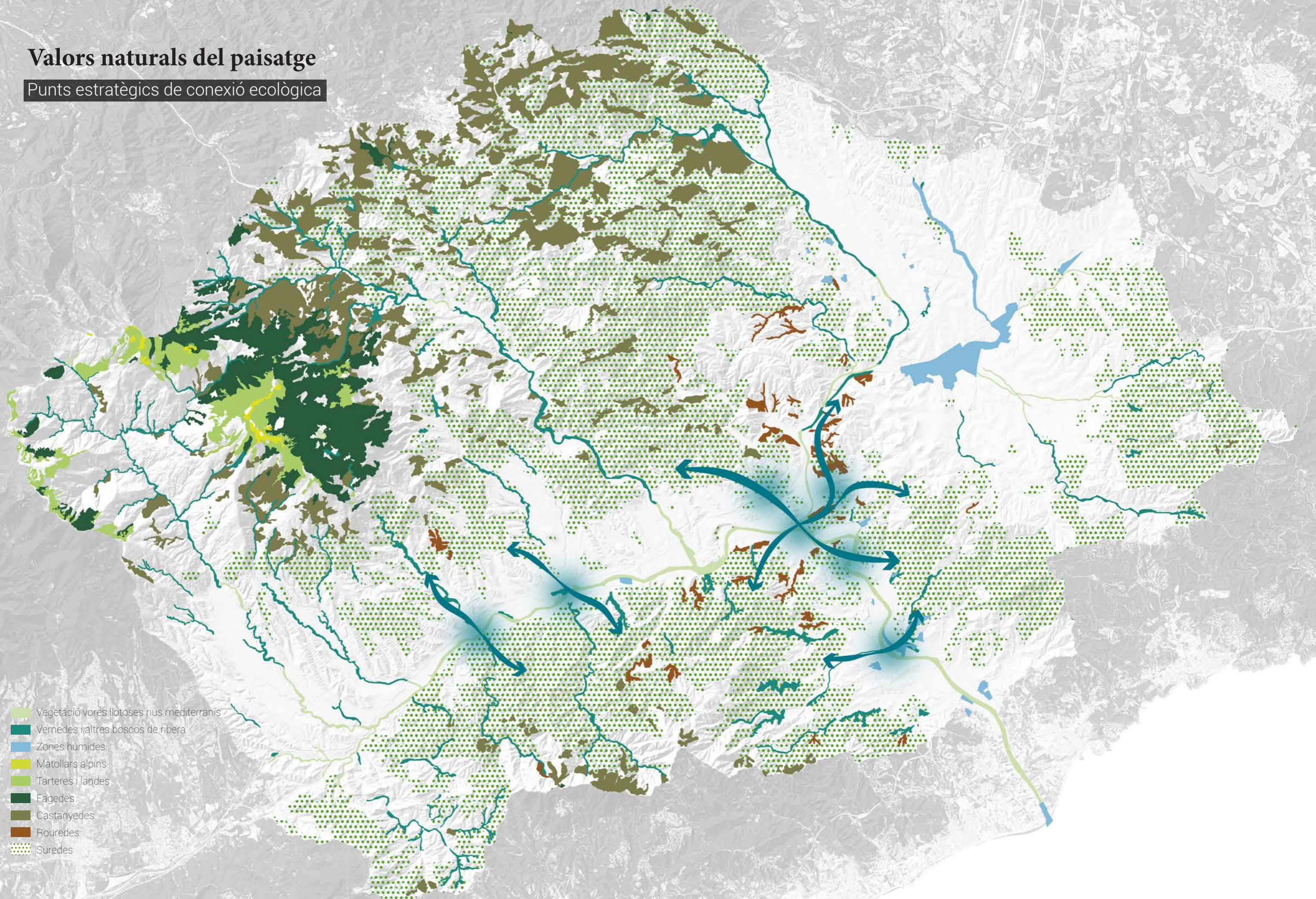
Hàbitats representatius de la conca

Valors naturals del paisatge

Punts estratègics de connexió ecològica

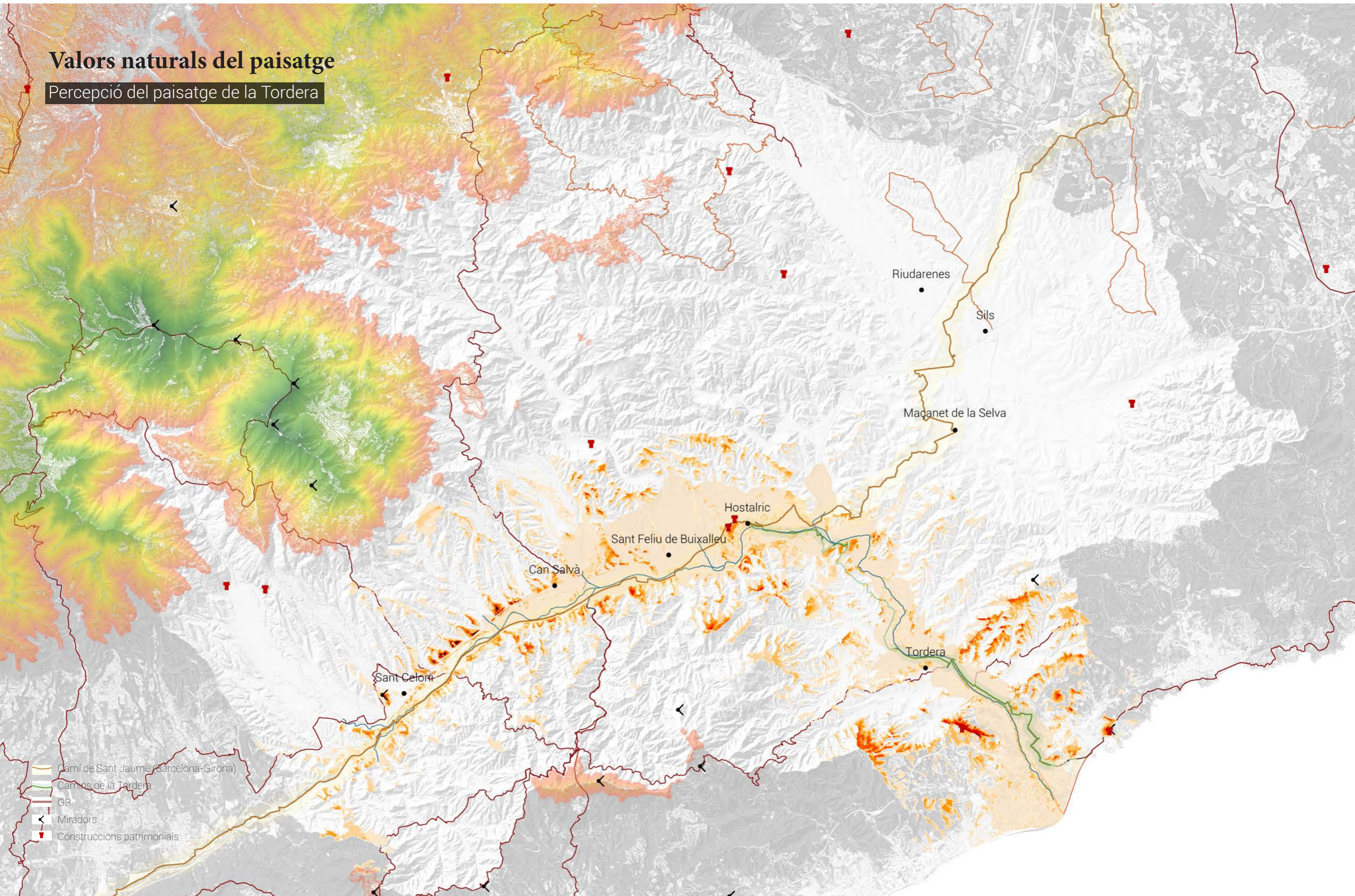
- Vegetació vores il·looses rius mediterranis
- Vernedes i altres boscos de ribera
- Zones humides
- Matollars alpins
- Tarteres i landes
- Fagedes
- Castanyedes
- Rouredes
- Suredes

Valors naturals del paisatge

Percepció del paisatge de la Tordera

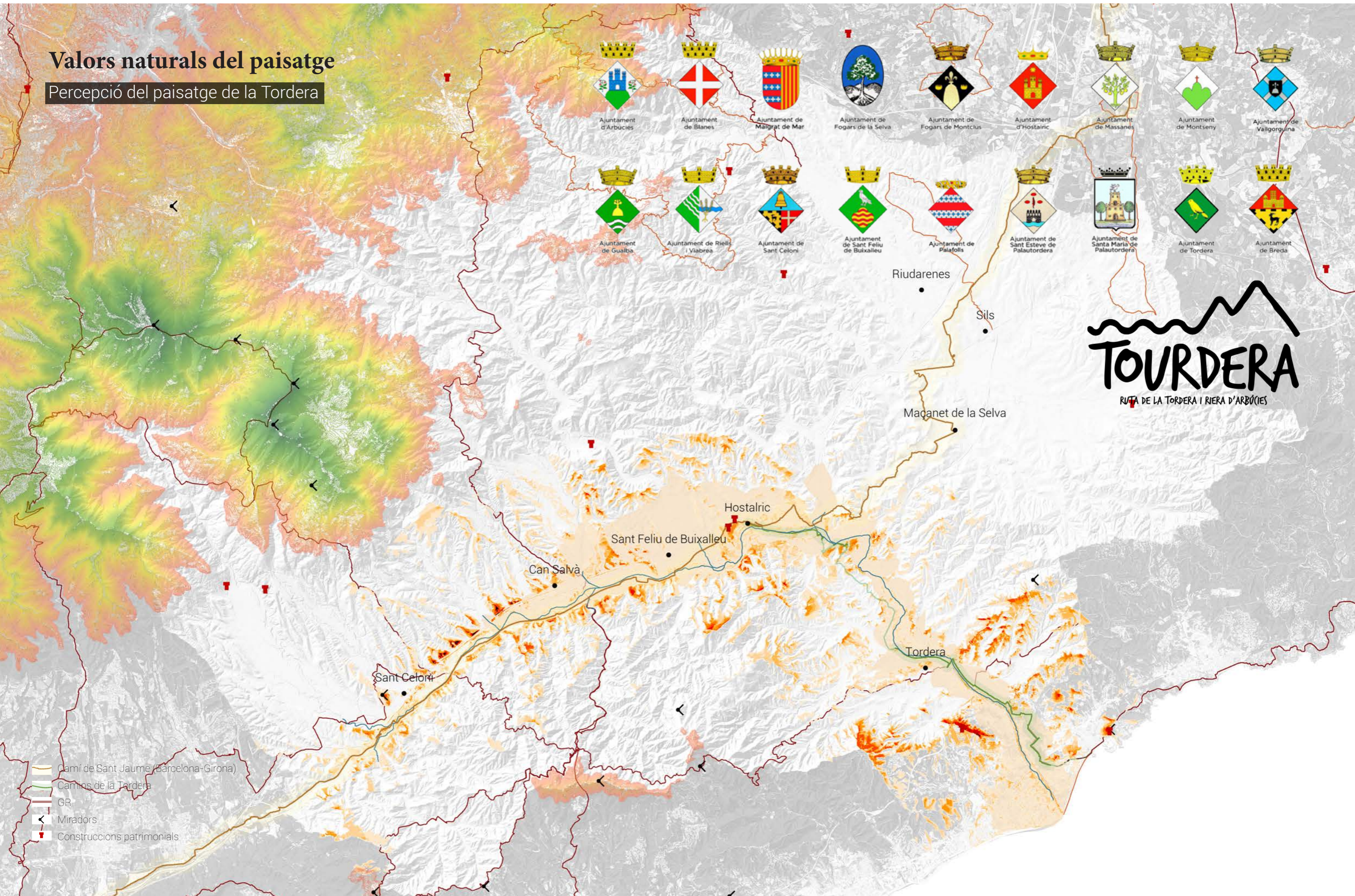
- Camí de Sant Jaume (Barcelona-Girona)
- Camins de la Tordera
- GR
- Miradors
- Construccions patrimonials

Valors naturals del paisatge

Percepció del paisatge de la Tordera

TOURDERA
RUTA DE LA TORDERA I RIERA D'ARBÚCIES

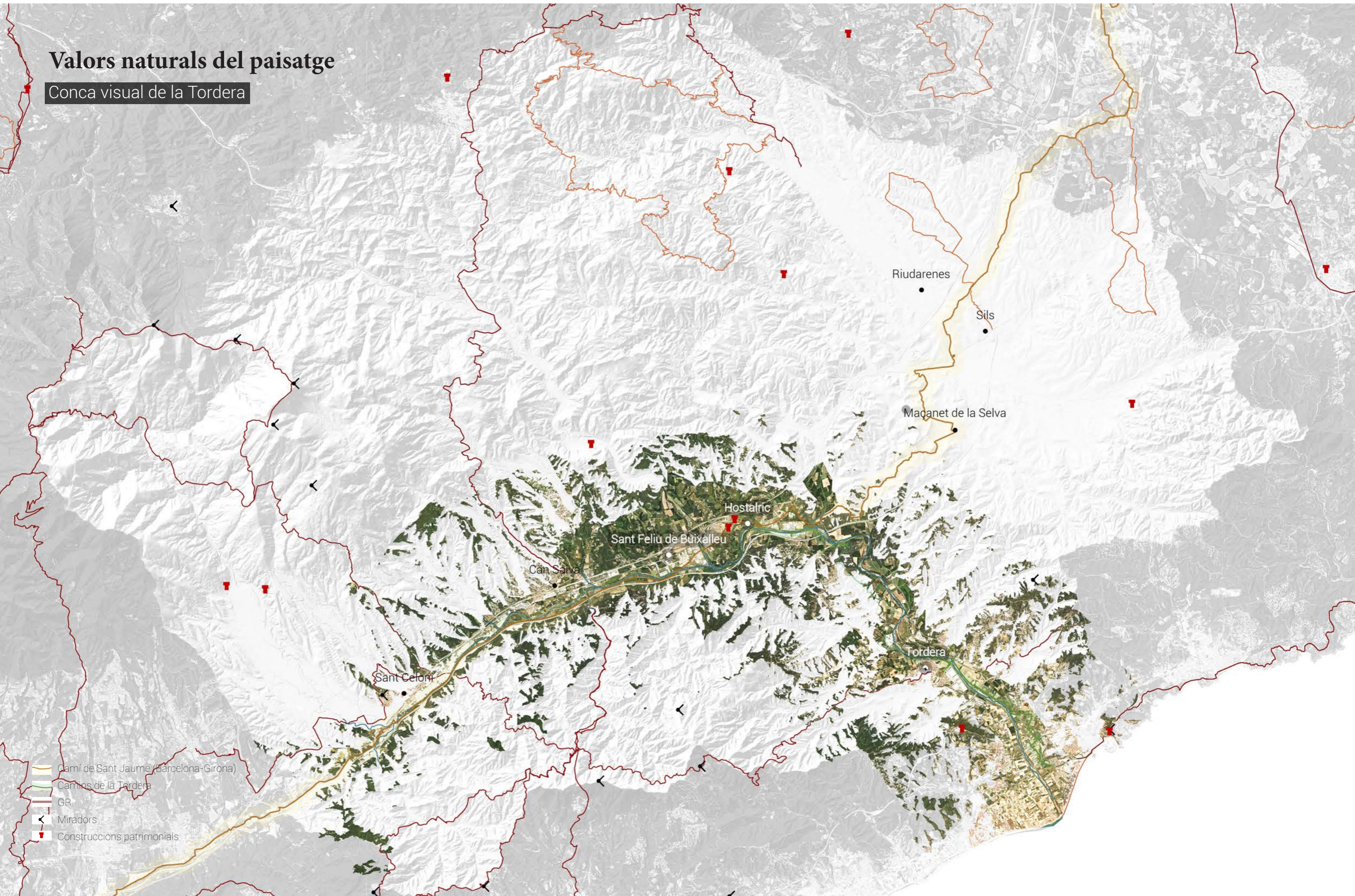
- Camí de Sant Jaume (Barcelona-Girona)
- Camins de la Tordera
- GR
- Miradors
- Construccions patrimonials

Valors naturals del paisatge

Conca visual de la Tordera

- Camí de Sant Jaume (Barcelona-Girona)
- Camins de la Tordera
- GR
- Miradors
- Construccions patrimonials

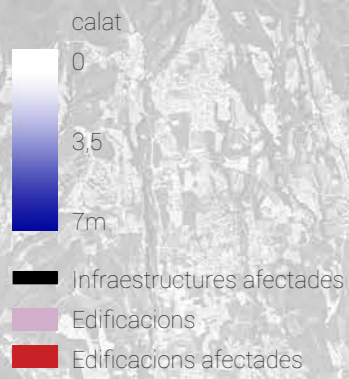
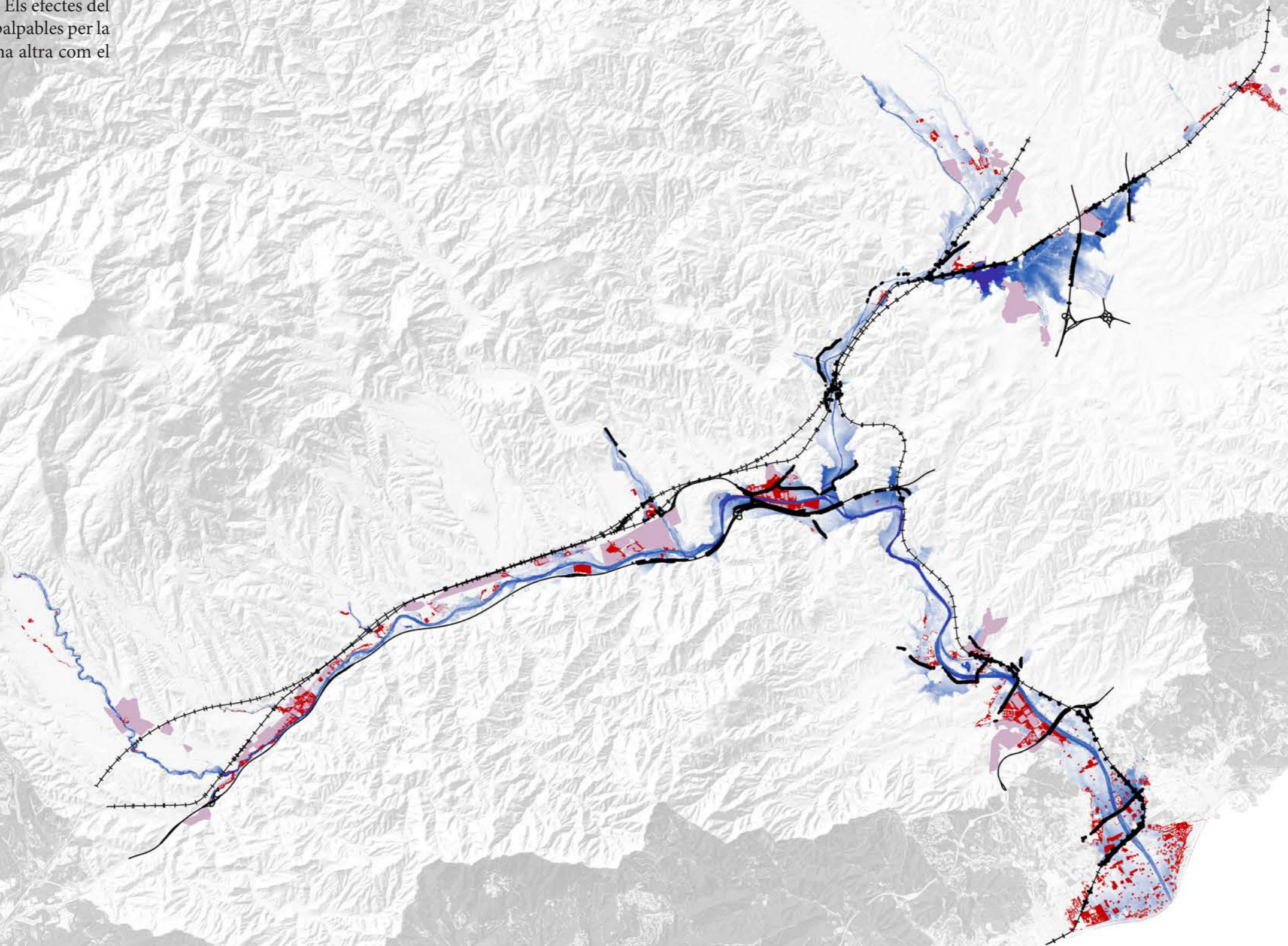

Fragilitats del paisatge actual

Inundabilitat T100

La inundabilitat de la Tordera és una de les principals fragilitats del territori habitat, cada cop amb episodis de perturbacions més intensos i amb una major recurrència. Els efectes del canvi climàtic són cada cop més palpables per la societat, que veu una vegada i una altra com el riu reclama l'espai que és seu.

Fragilitats del paisatge actual

Desplaçament dels HIC

La inundabilitat de la Tordera és una de les principals fragilitats del territori habitat, cada cop amb episodis de perturbacions més intensos i amb una major recurrència. Els efectes del canvi climàtic són cada cop més palpables per la societat, que veu una vegada i una altra com el riu reclama l'espai que és seu.

D'altra banda, els efectes del canvi climàtic alteren els règims de pluges i les temperatures, factors determinants que poden desplaçar espècies de flora i fauna. El plànol mostra els principals Hàbitats d'interès comunitari susceptibles a desplaçar-se a cotes superiors, amb el cas especial de les fagedes que podrien reduir-se per efecte del canvi climàtic.

calat

0

3,5

7m

Infraestructures afectades

Edificacions

Edificacions afectades

Castanyedes

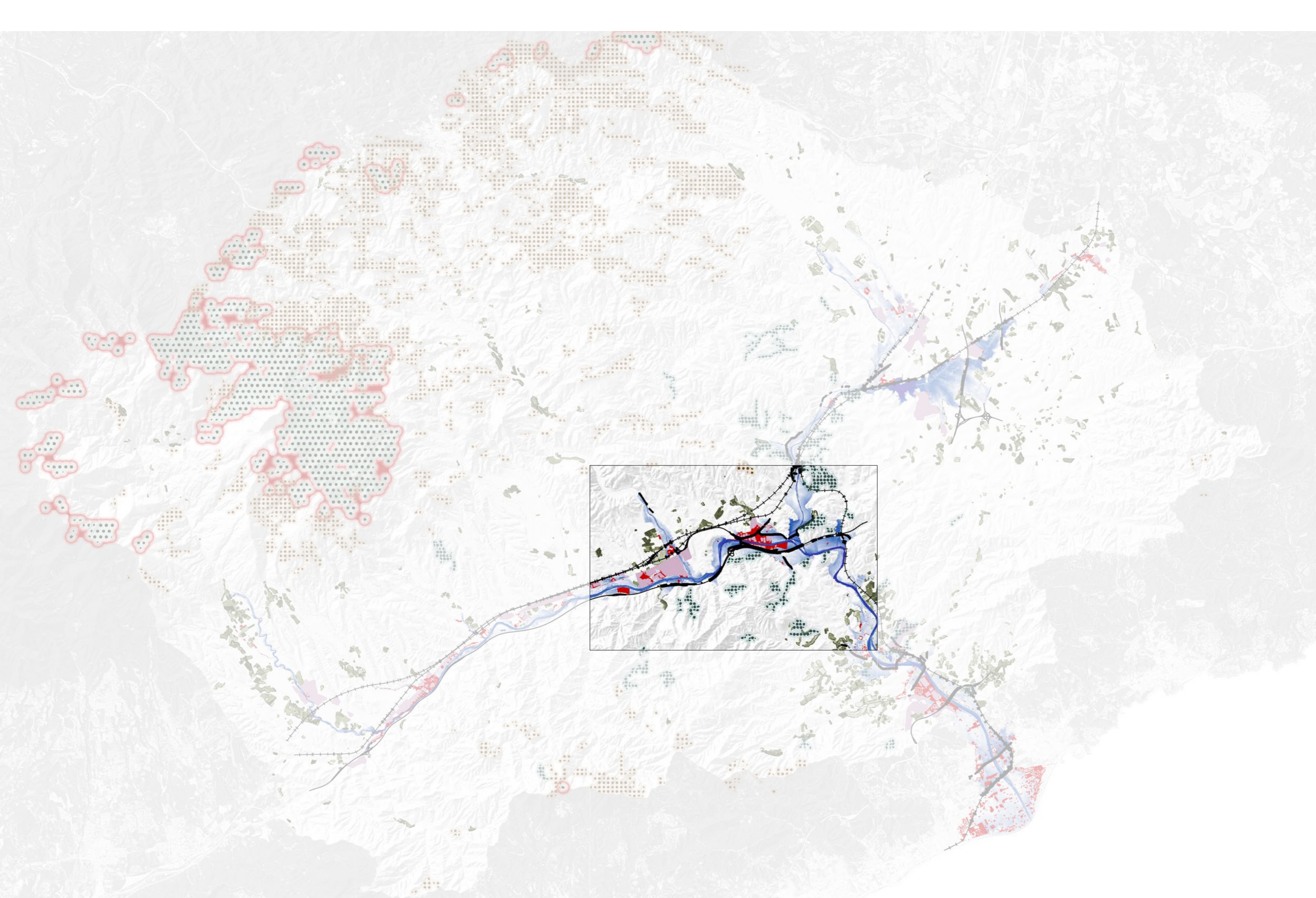
Rouredes

Fagedes

0 10 20 50km

Els límits del riu

Permeabilitat dels marges de la Tordera

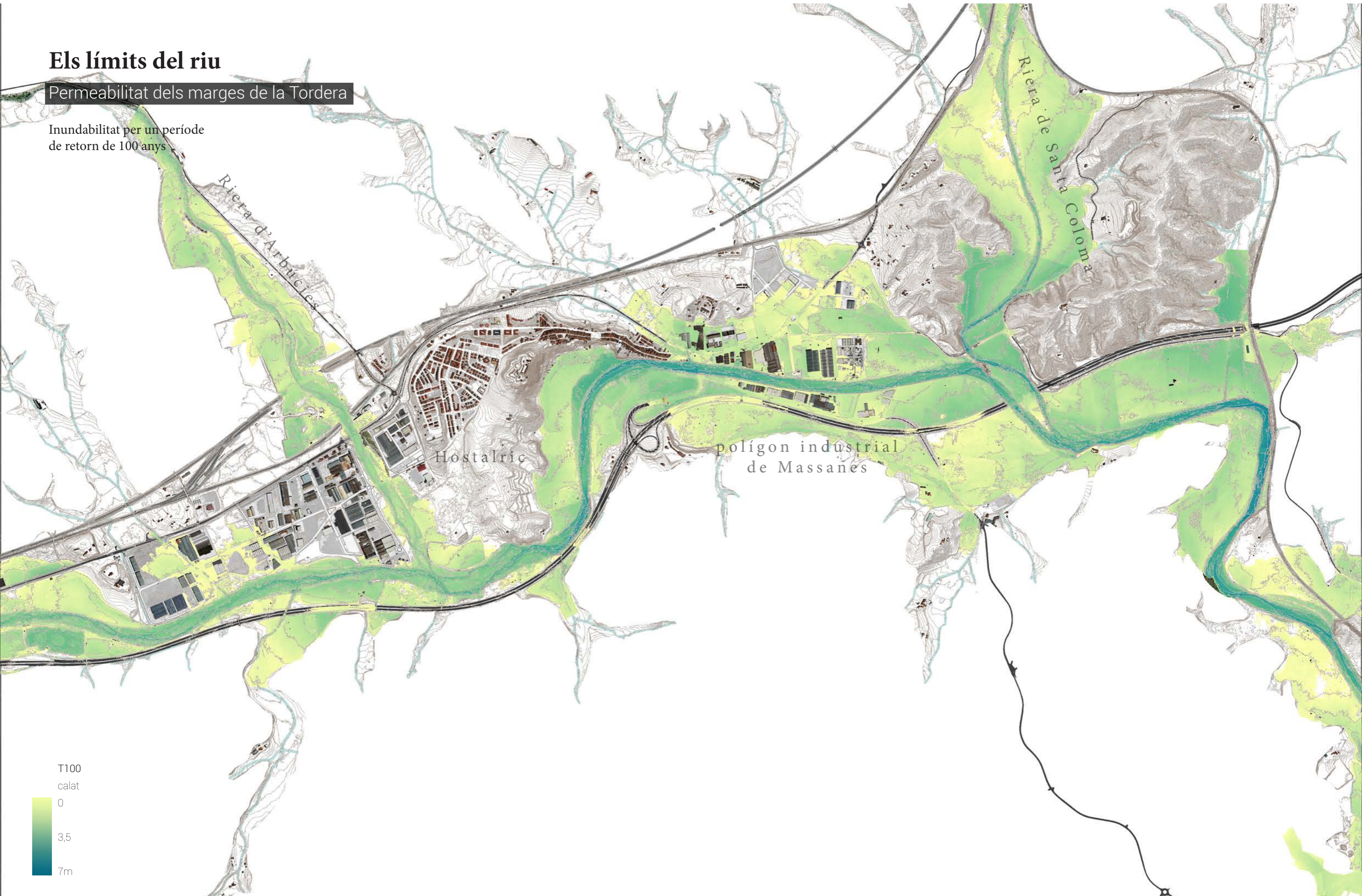

Els límits del riu

Permeabilitat dels marges de la Tordera

Inundabilitat per un període de retorn de 100 anys

polígon industrial
de Massanes

Els lloc

Marge esquerre de la Tordera

riera de la Font del Ferro

torrent de
Sant Jacint

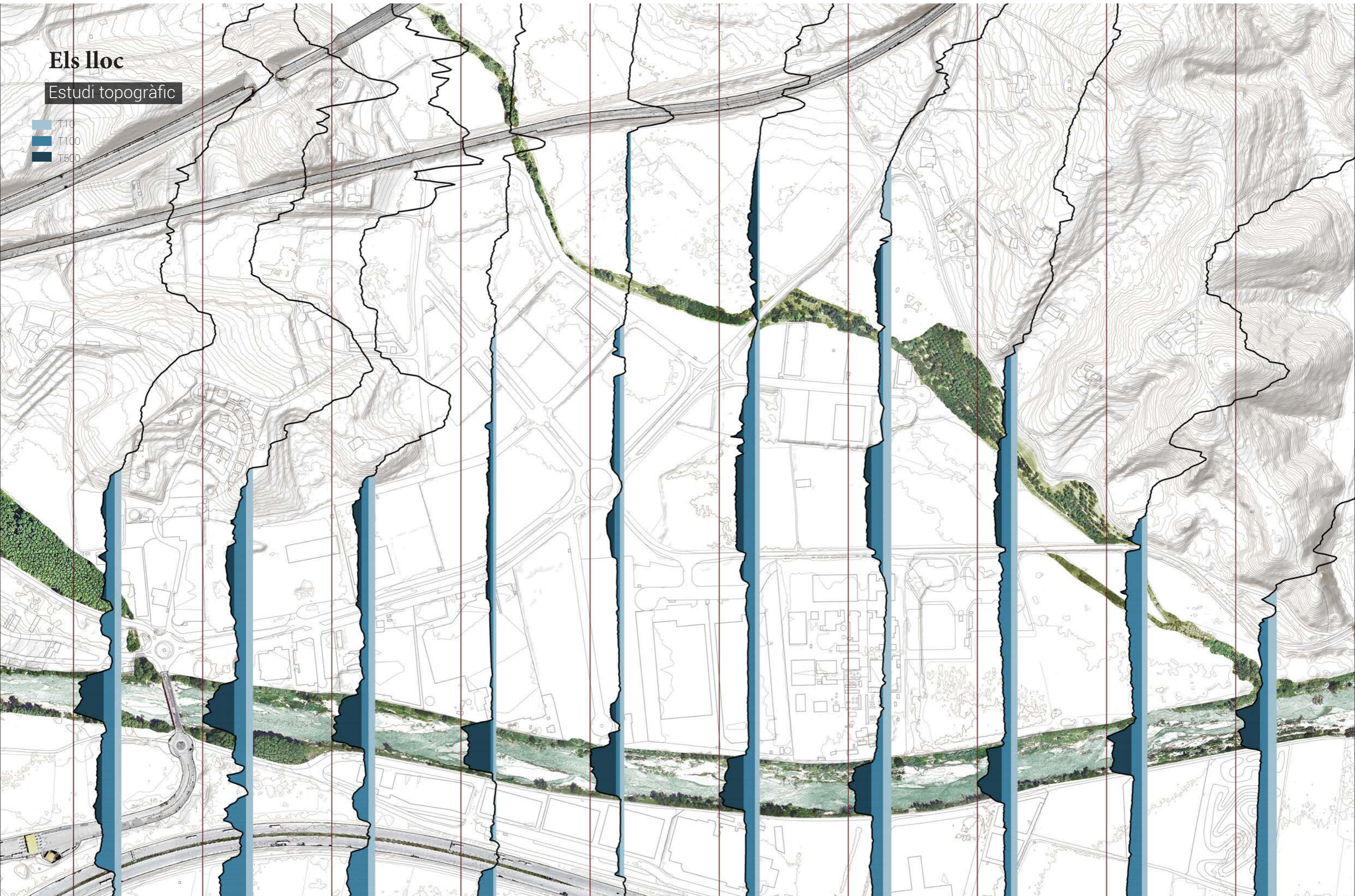

Els llocs

Estudi topogràfic

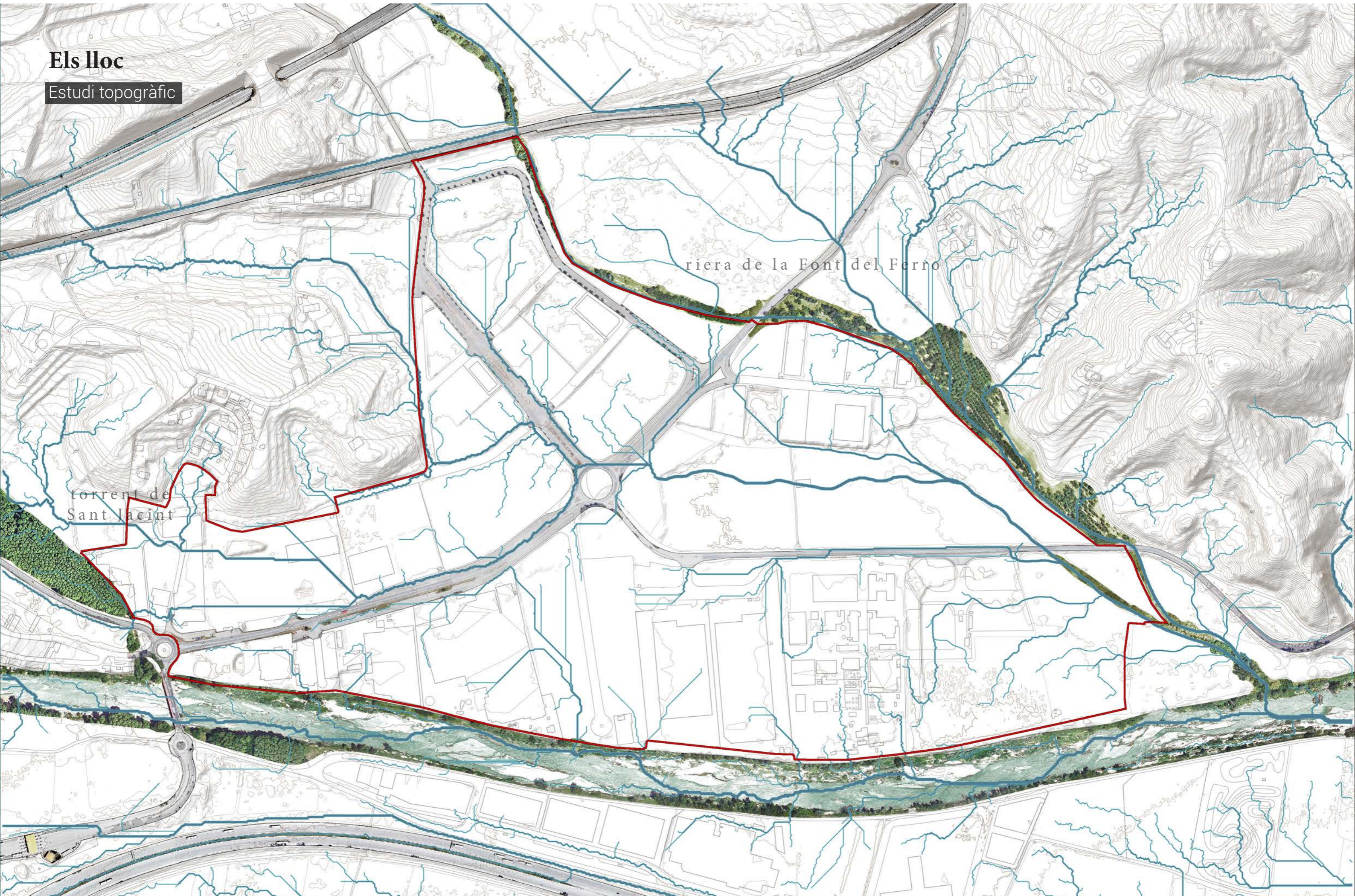
- T10
- T100
- T500

Els lloc

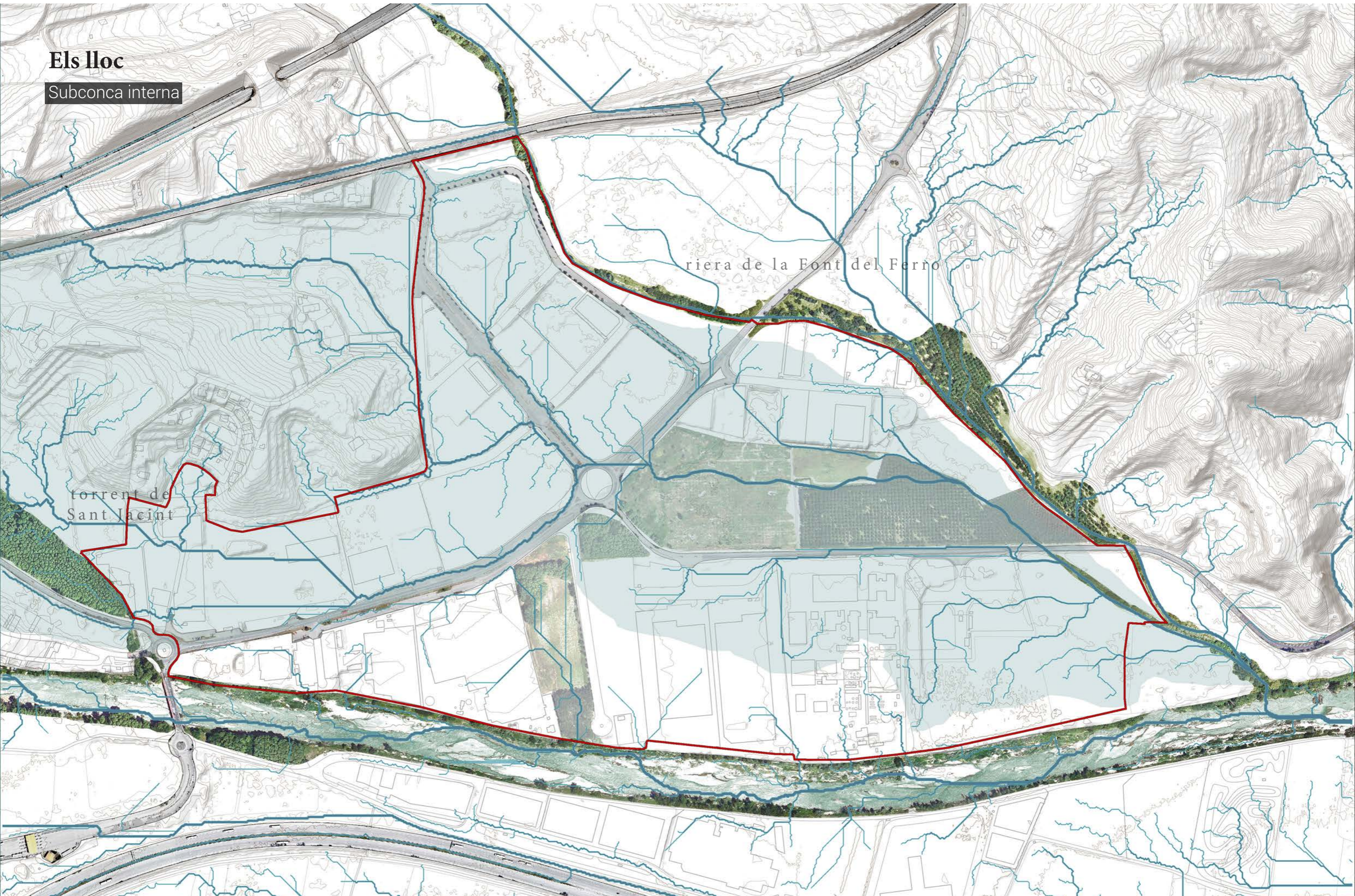
Estudi topogràfic

Els lloc

Subconca interna

riera de la Font del Ferro

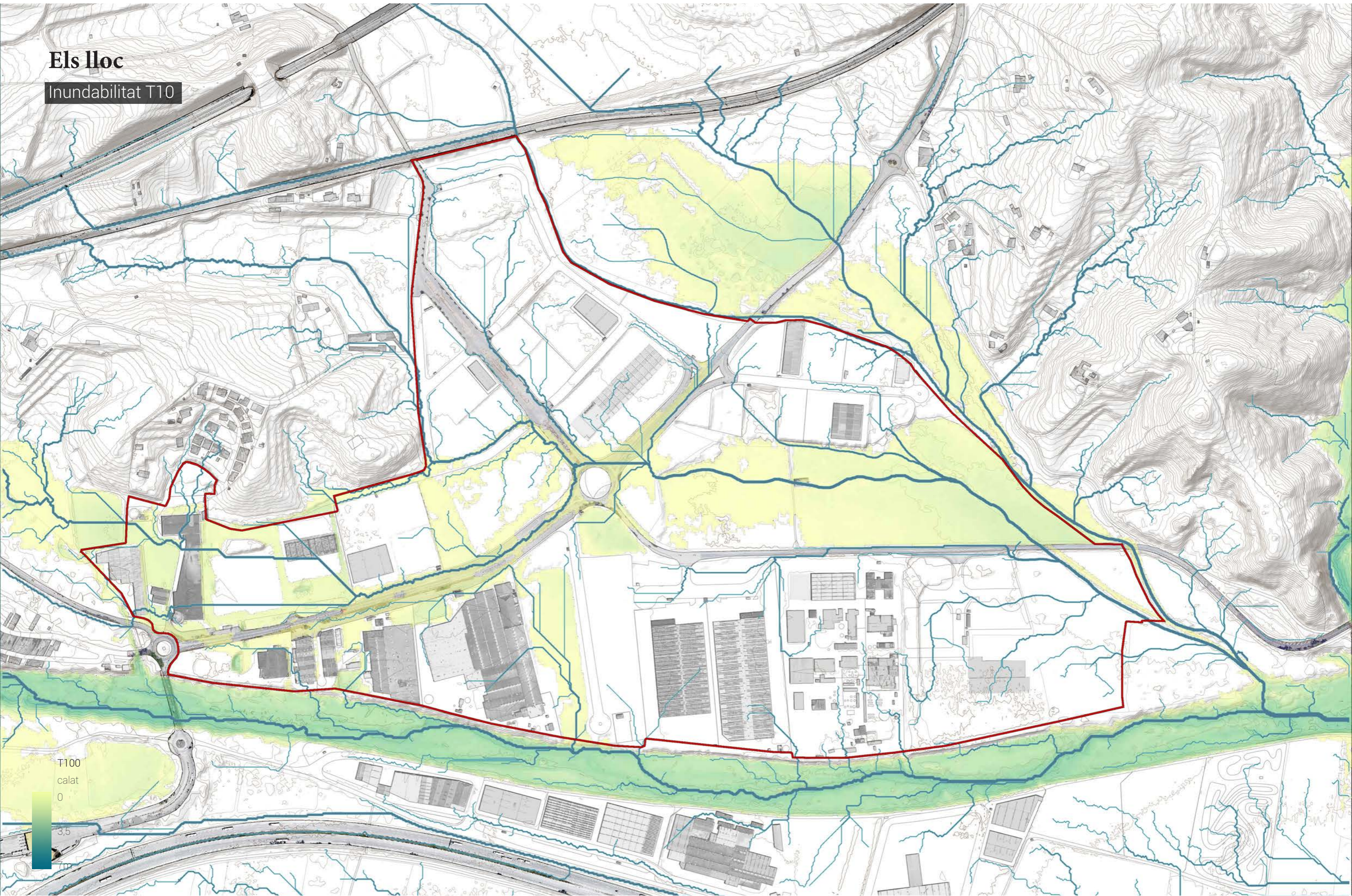
torrent de Sant Jacint

Els lloc

Inundabilitat T10

T100

calat

0

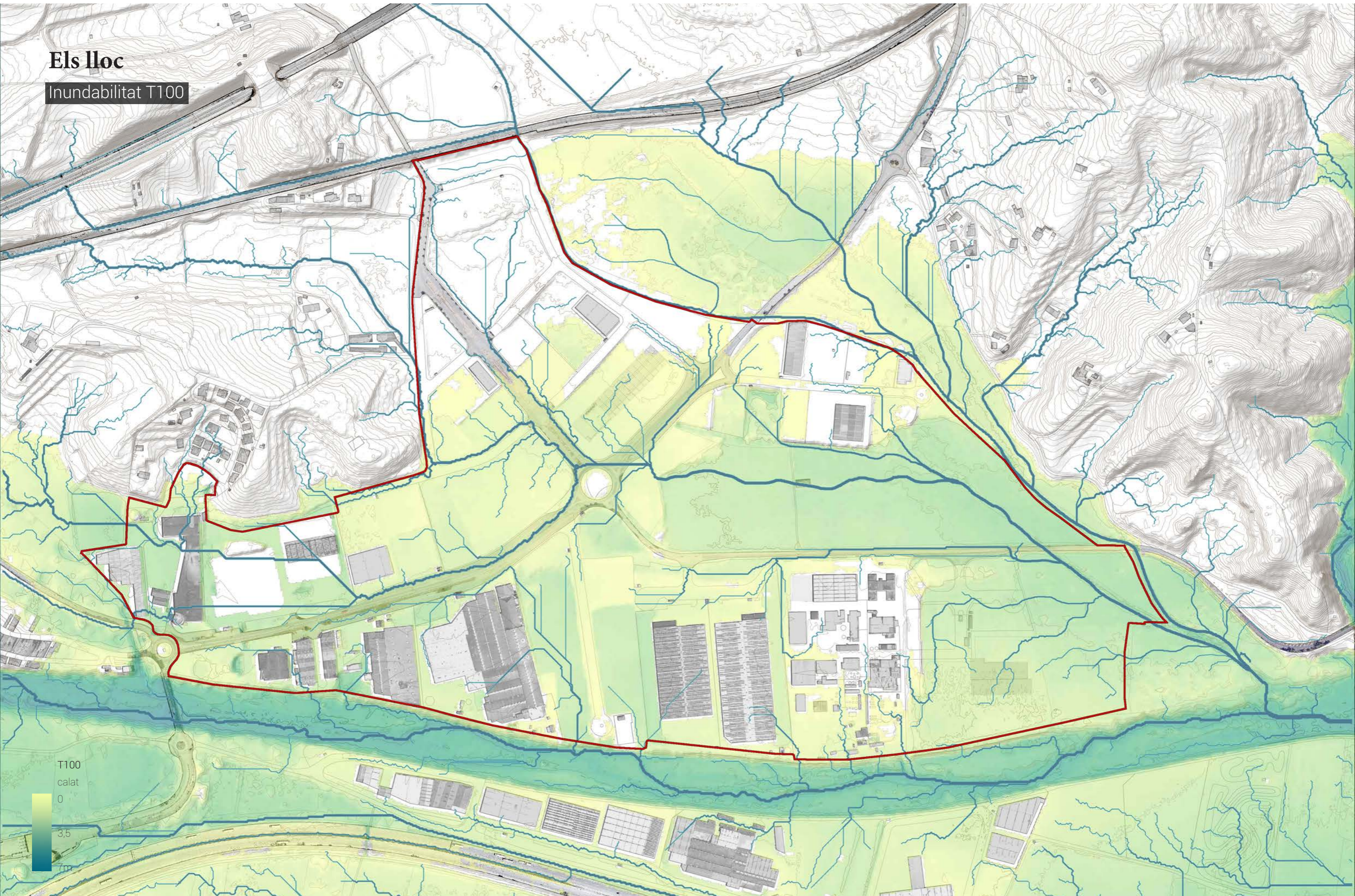
3,5

Els lloc

Inundabilitat T100

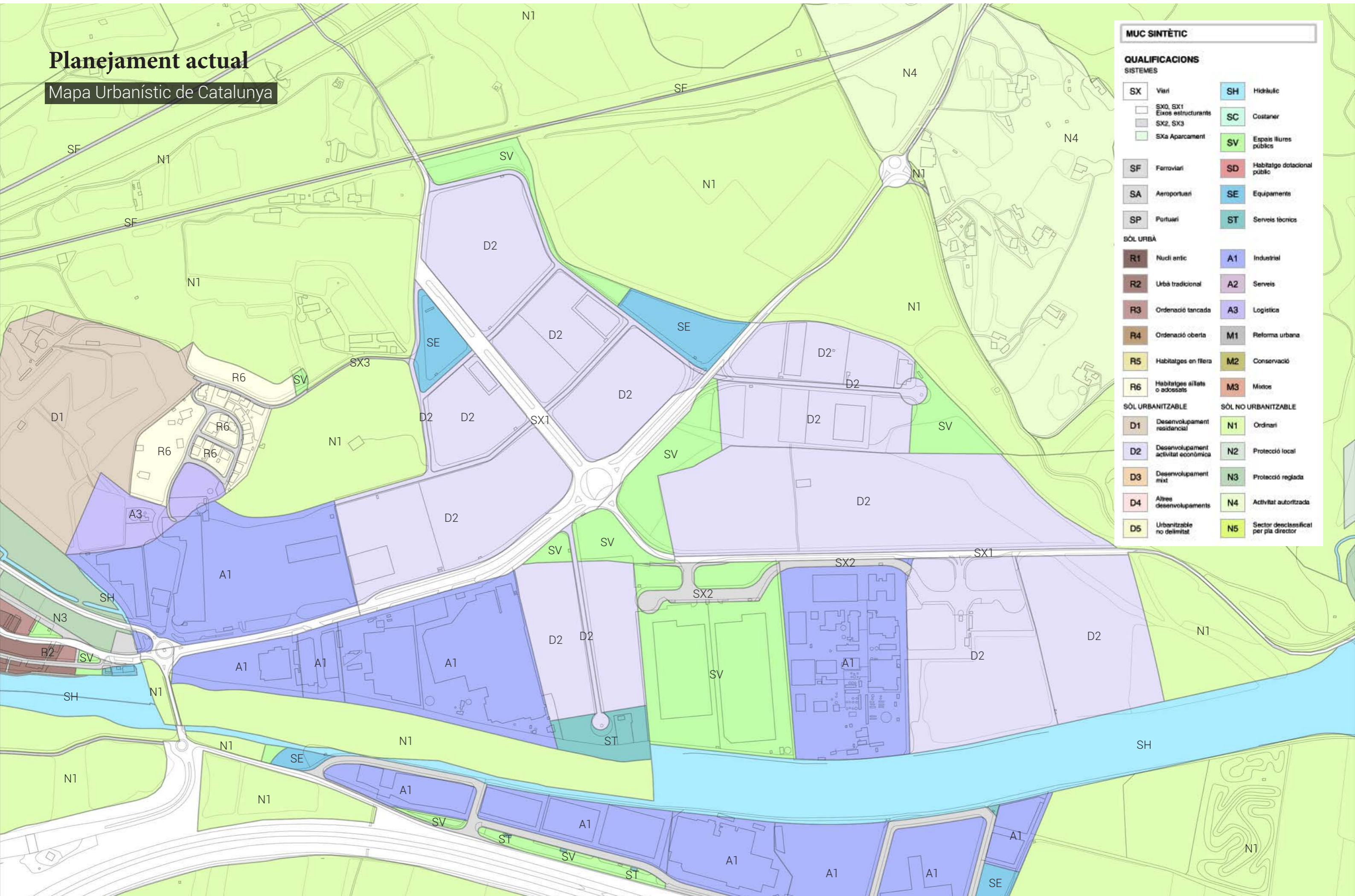
T100
calat
0
3,5

Planejament actual

Mapa Urbanístic de Catalunya

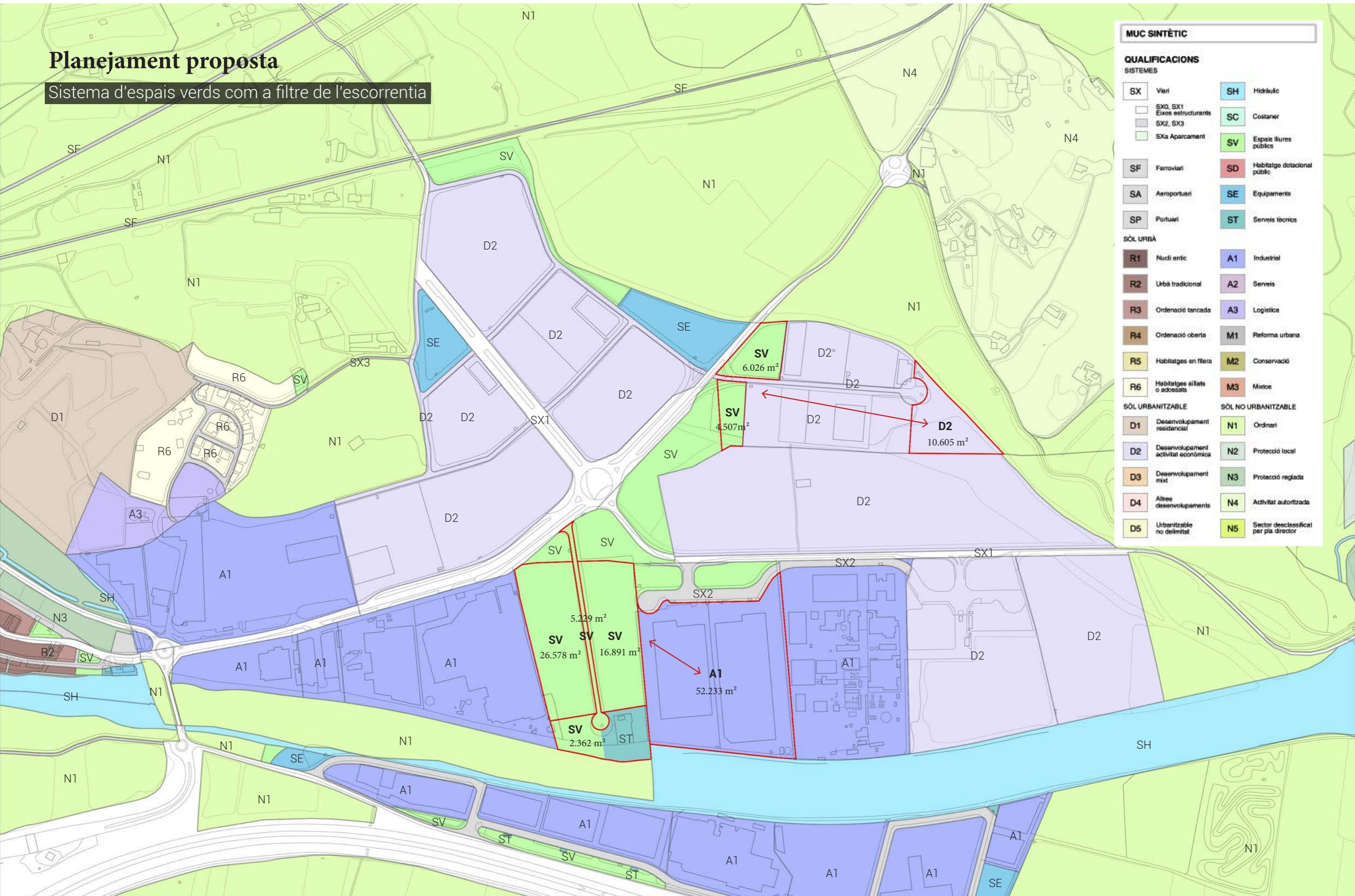
MUC SINTÈTIC			
QUALIFICACIONS			
SISTEMES			
SX	Viaris	SH	Hidràulic
SX0, SX1	Eixos estructurants	SC	Costaner
SX2, SX3		SV	Espais lliures públics
SXa	Aparcament	SD	Habitatge dotacional públic
SF	Ferrovial	SE	Equipaments
SA	Aeroportuari	ST	Serveis tècnics
SP	Portuari		
SÒL URBÀ			
R1	Nucli antic	A1	Industrial
R2	Urbà tradicional	A2	Serveis
R3	Ordenació tancada	A3	Logística
R4	Ordenació oberta	M1	Reforma urbana
R5	Habitatges en filera	M2	Conservació
R6	Habitatges aïllats o adossats	M3	Mixtos
SÒL URBANITZABLE		SÒL NO URBANITZABLE	
D1	Desenvolupament residencial	N1	Ordinari
D2	Desenvolupament activitat econòmica	N2	Protecció local
D3	Desenvolupament mixt	N3	Protecció reglada
D4	Altres desenvolupaments	N4	Activitat autoritzada
D5	Urbanitzable no delimitat	N5	Sector desclassificat per pla director

Planejament proposta

Sistema d'espais verds com a filtre de l'escorrentia

MUC SINTÈTIC			
QUALIFICACIONS			
SISTEMES			
SX	Viarí	SH	Hidràulic
	SX0, SX1 Eixos estructurants	SC	Costaner
	SX2, SX3	SV	Espais lliures públics
	SXa Aparcament	SD	Habitatge dotacional públic
SF	Ferrovial	SE	Equipaments
SA	Aeroportuari	ST	Serveis tècnics
SP	Portuari		
SÒL URBÀ			
R1	Nucli antic	A1	Industrial
R2	Urbà tradicional	A2	Serveis
R3	Ordenació tancada	A3	Logística
R4	Ordenació oberta	M1	Reforma urbana
R5	Habitatges en filera	M2	Conservació
R6	Habitatges aïllats o adossats	M3	Mixtos
SÒL URBANITZABLE		SÒL NO URBANITZABLE	
D1	Desenvolupament residencial	N1	Ordinari
D2	Desenvolupament activitat econòmica	N2	Protecció local
D3	Desenvolupament mixt	N3	Protecció reglada
D4	Altres desenvolupaments	N4	Activitat autoritzada
D5	Urbanitzable no delimitat	N5	Sector desclassificat per pla director

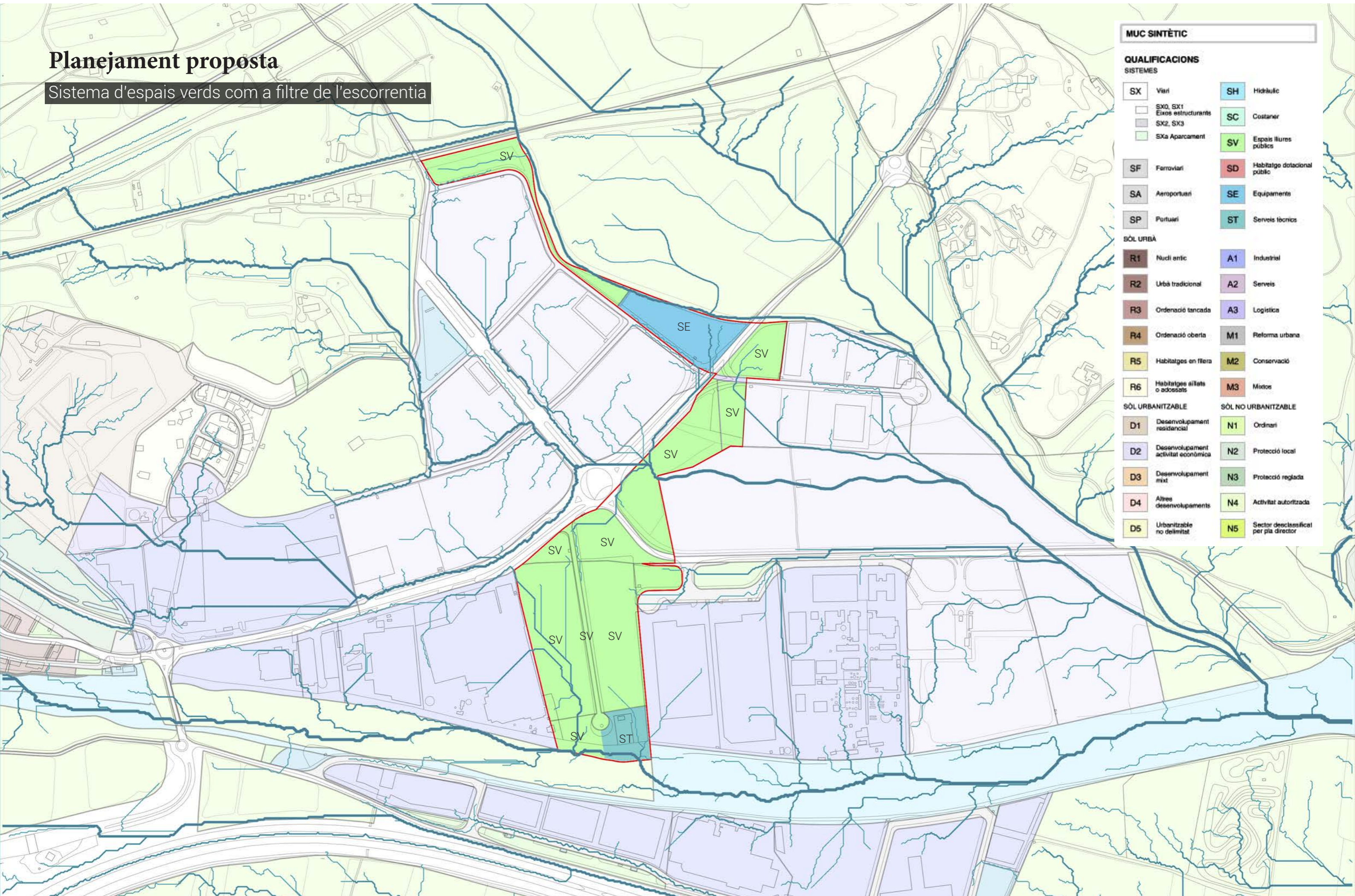

Planejament proposta

Sistema d'espais verds com a filtre de l'escorrentia

MUC SINTÈTIC

QUALIFICACIONS SISTEMES

SX	Viarí	SH	Hidràulic
SX0, SX1	Eixos estructurants	SC	Costaner
SX2, SX3		SV	Espais lliures públics
SXa	Aparcament	SD	Habitatge dotacional públic
SF	Ferrovial	SE	Equipaments
SA	Aeroportuari	ST	Serveis tècnics
SP	Portuari		
SÒL URBÀ			
R1	Nucli antic	A1	Industrial
R2	Urbà tradicional	A2	Serveis
R3	Ordenació tancada	A3	Logística
R4	Ordenació oberta	M1	Reforma urbana
R5	Habitatges en filera	M2	Conservació
R6	Habitatges aïllats o adossats	M3	Mixtos
SÒL URBANITZABLE			
D1	Desenvolupament residencial	N1	Ordinari
D2	Desenvolupament activitat econòmica	N2	Protecció local
D3	Desenvolupament mixt	N3	Protecció reglada
D4	Altres desenvolupaments	N4	Activitat autoritzada
D5	Urbanitzable no delimitat	N5	Sector desclassificat per pla director
SÒL NO URBANITZABLE			

Planta proposta

Xarxa d'espais verds

Moviment de terres compensat

Connexió de l'escorrentia

Plantació de vegetació de ribera

5ª Revolució...

Evolució del model industrial

Indústria 4.0 a Catalunya

Informació extreta del document "Capacitats i tecnologies vinculades a la indústria 4.0 a Catalunya" de la Generalitat de Catalunya i Acció IDOM.

Avenç tecnològic

1a Revolució Industrial 1784

Màquina de vapor
Equips de producció mecànica

2a Revolució Industrial 1870

Producció en cadena
Energia elèctrica

3a Revolució Industrial 1969

Producció automatitzada
Electrònica
Tecnologies de la informació

4a Revolució Industrial 2010

Sistemes ciberfísics
Convergència de tecnologies
Dinàmica tecnològica complexa

5a Revolució Industrial 2030?

Intel·ligència artificial
Big data
Internet de les coses
Impressió 3D
Ciberseguretat
+
Adaptació canvi climàtic
Autoabastament d'energies renovables

Moment actual

Temps

Planta proposta

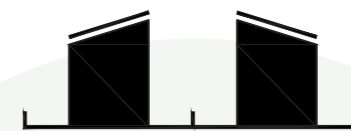
Transformació del model de desenvolupament industrial

Model de indústria actual

nova parcel·lació

+ energies renovables

+ espai de gestió

+ desenvolup. tecnològic

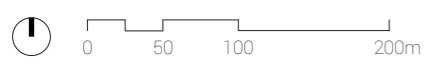
Indústria 5.0

+ espai peatonal

- trànsit pesat

Planta proposta

Xarxa d'espais verds

Planta proposta

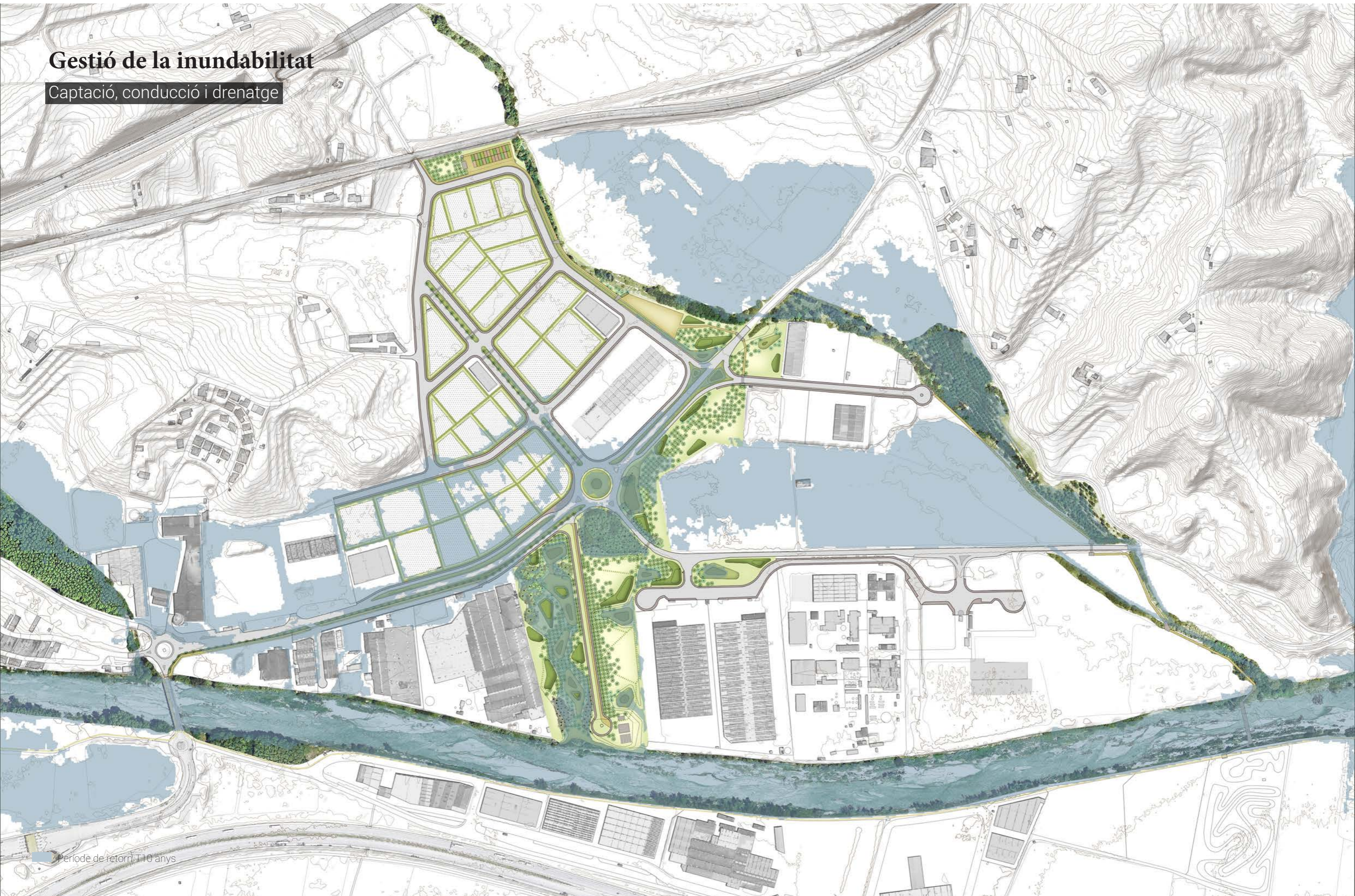
Xarxa d'espais verds

Gestió de la inundabilitat

Captació, conducció i drenatge

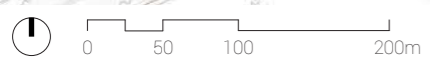
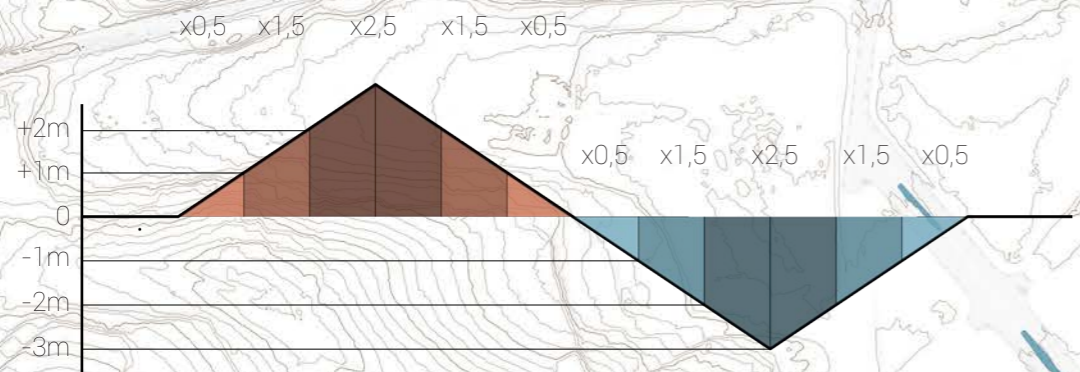
Període de retorn T10 anys

Transformació de l'espai públic

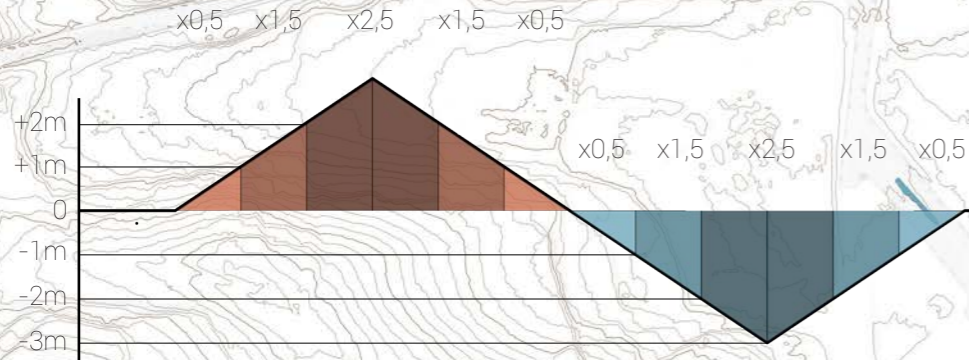
Moviment de terres compensat

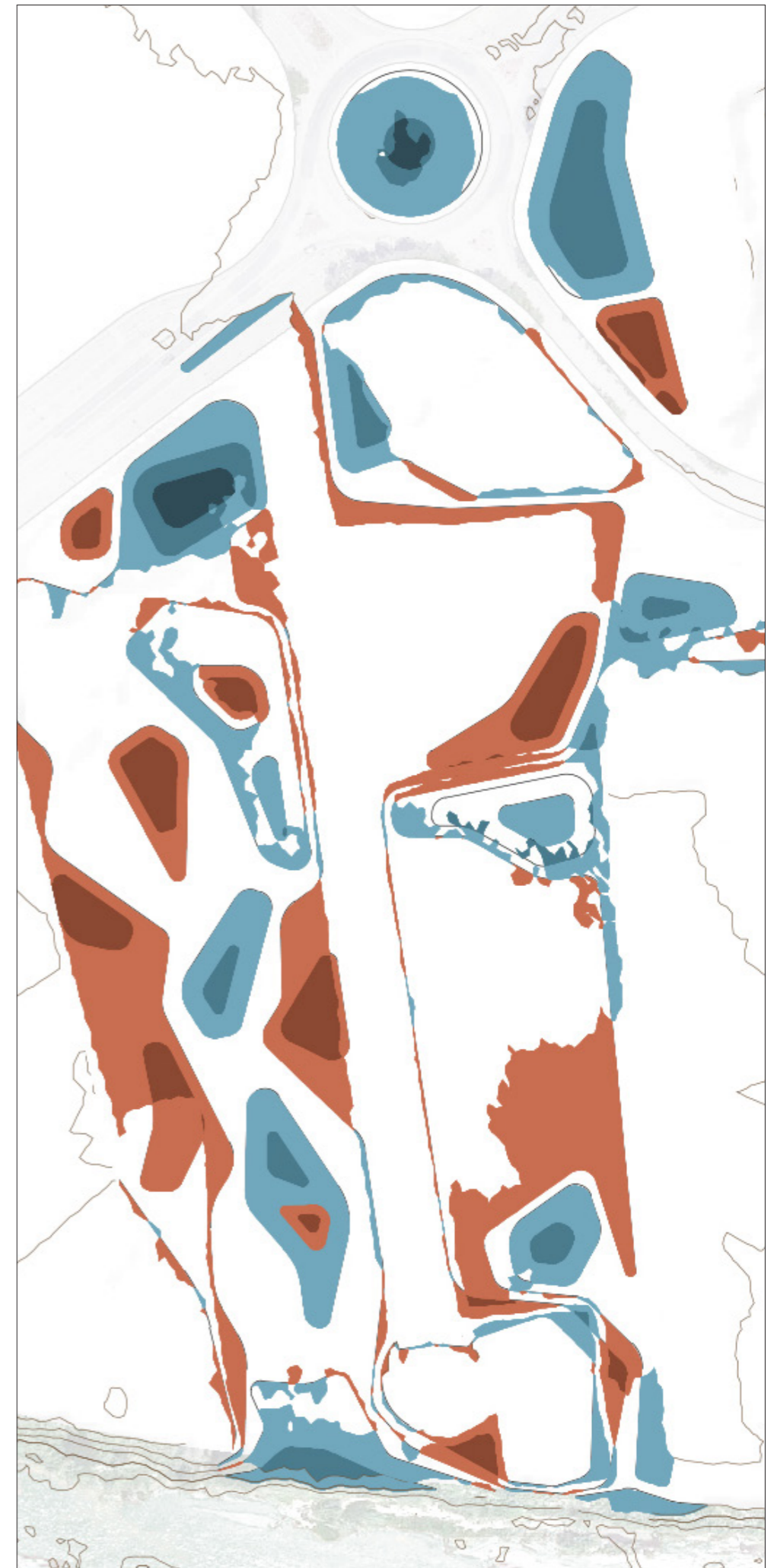
Transformació de l'espai públic

Moviment de terres compensat

Total excavació: **11.499 m³**

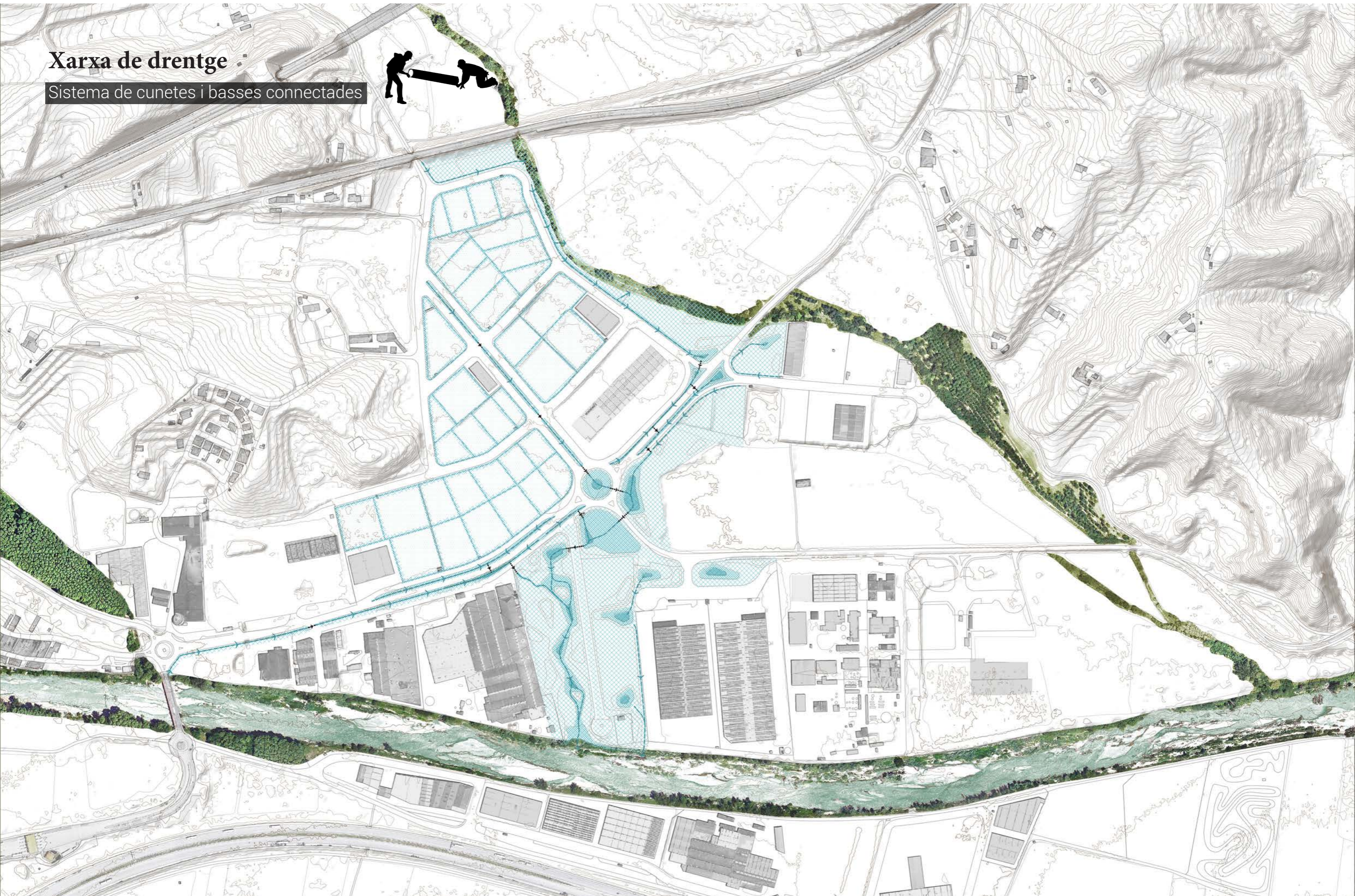
Total aportació: **11.501 m³**

Xarxa de drenatge

Sistema de cunetes i basses connectades

Xarxa de drenatge

Sistema de cunetes i basses connectades

cunetes verdes
divisòria parcel·la

cuneta amb tub drenant

desguàs cuneta a riera

bassa amb connector

cuneta amb tub drenant
mitjana avinguda

rotonda amb
connector

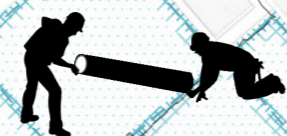
cunetes verdes
divisòria parcel·la

Xarxa de drenatge

Sistema de cunetes i basses connectades

cunetes verdes
divisòria parcel·la

rotonda amb
connector

sistema de basses
connectades

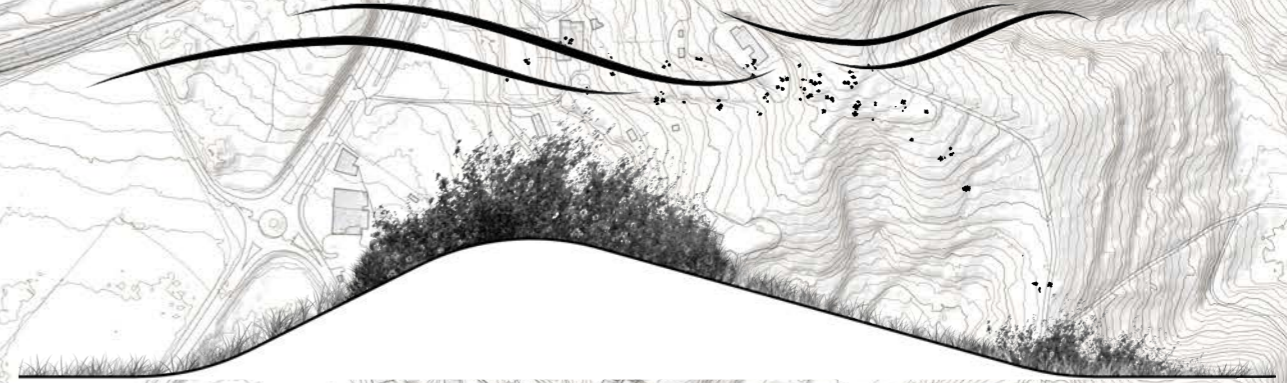

Vegetació de ribera

Proposta d'arbustives

60 cm

Vegetació de ribera

Proposta d'arbustives

60 cm

Phragmites australis

Salix atrocinerea

Iris pseudocorus

Pistacia lentiscus

Rosmarinus officinalis

Rubus ulmifolius

Vegetació de ribera

Plantacions existent

Platanus orientalis

Populus alba

Vegetació de ribera

Proposta de plantació

6 m

Platanus orientalis

Populus alba

Ulmus minor

Alnus glutinosa

Vegetació de ribera

Proposta de plantació

Platanus orientalis

Populus alba

Ulmus minor

Alnus glutinosa

Populus alba

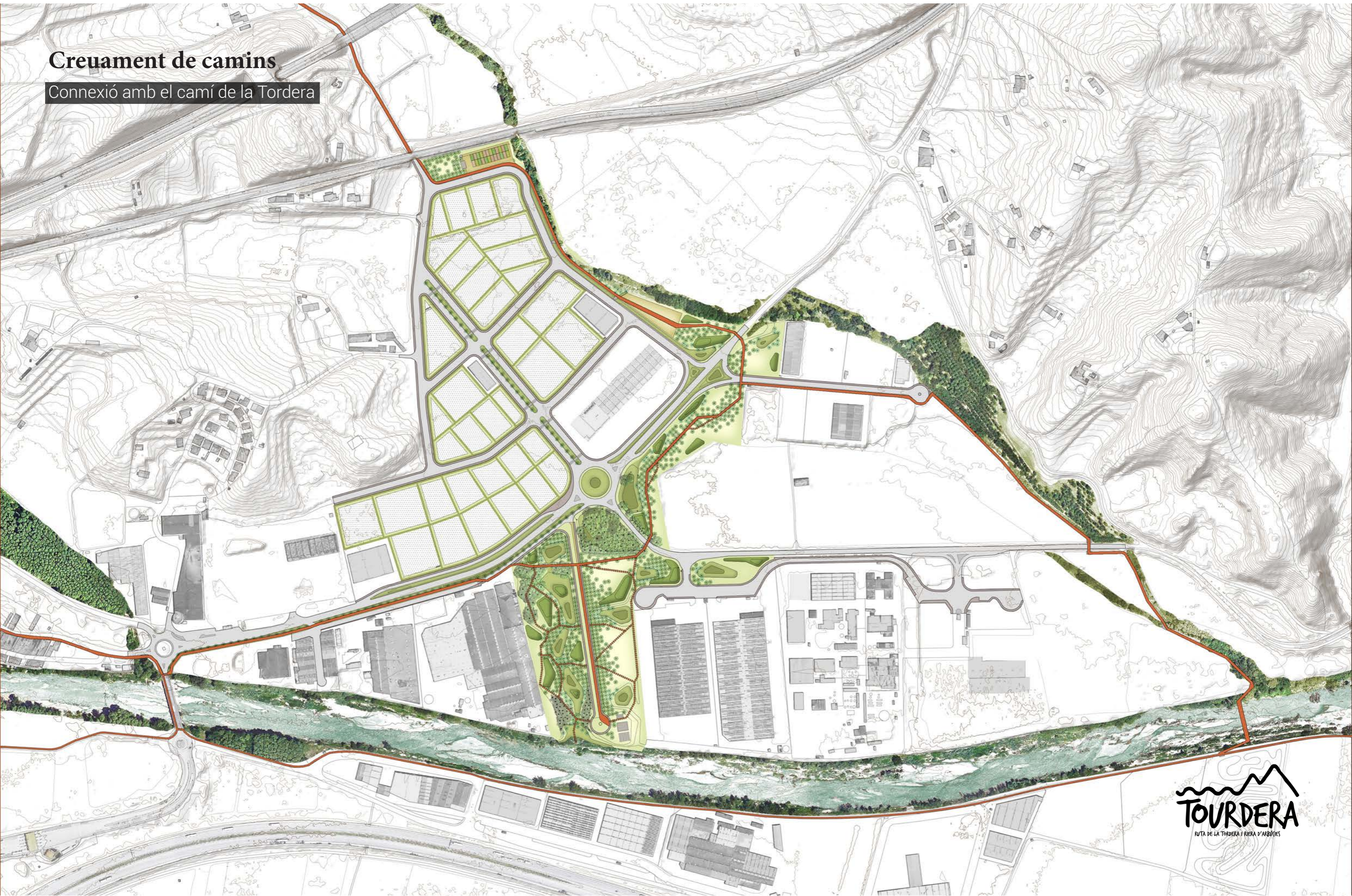
Populus nigra

Creuament de camins

Connexió amb el camí de la Tordera

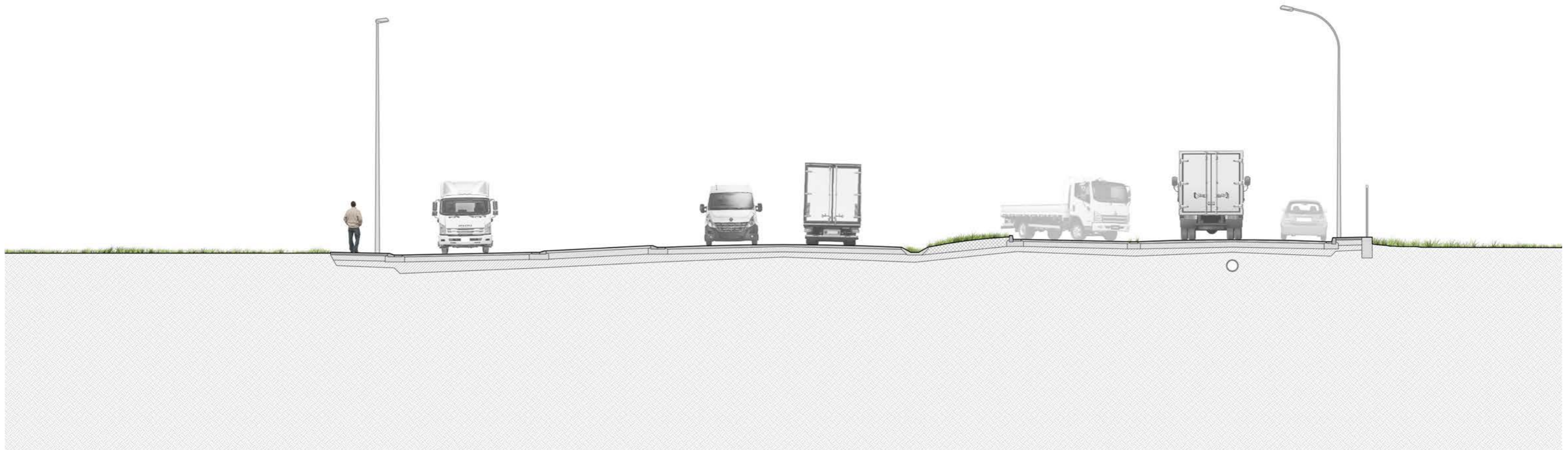
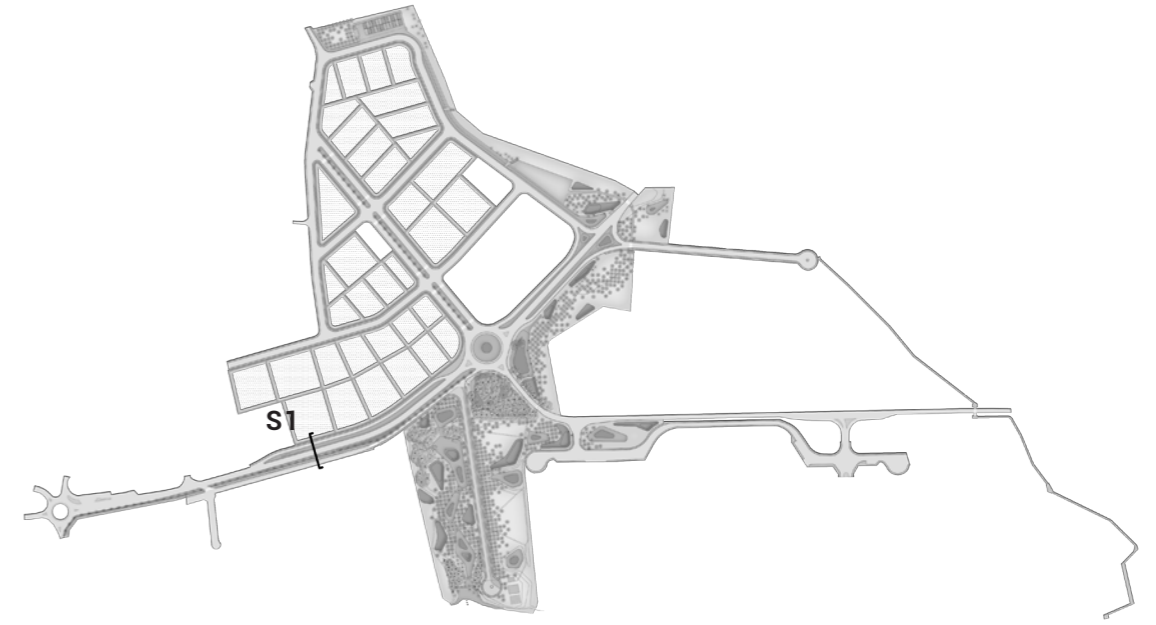

Secció 1

Carretera C-35

Estat Actual

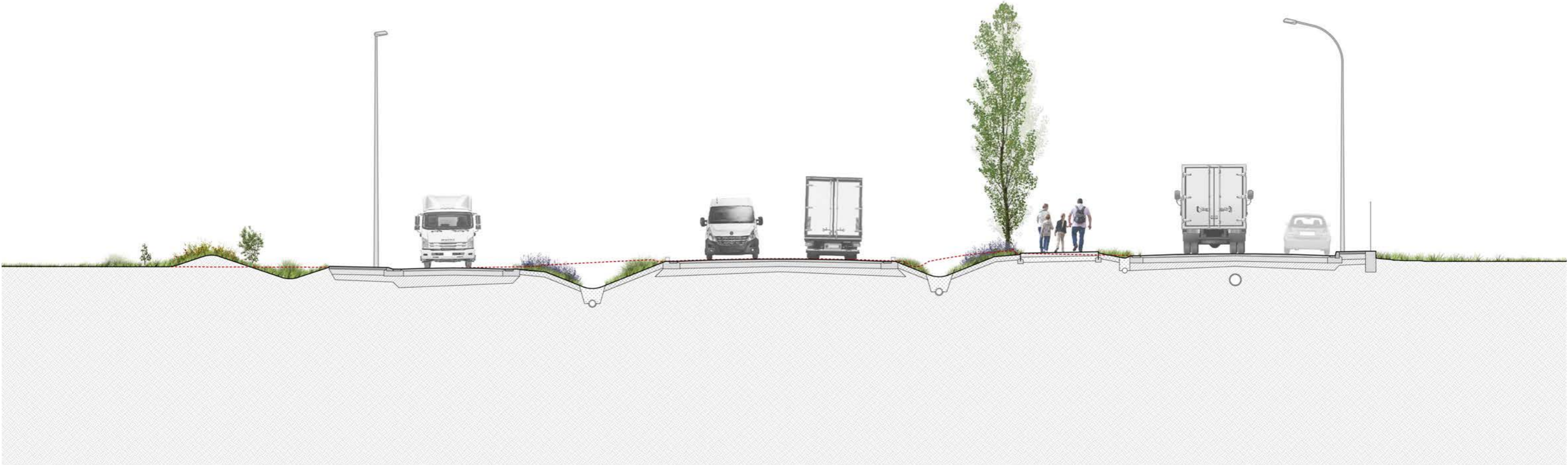
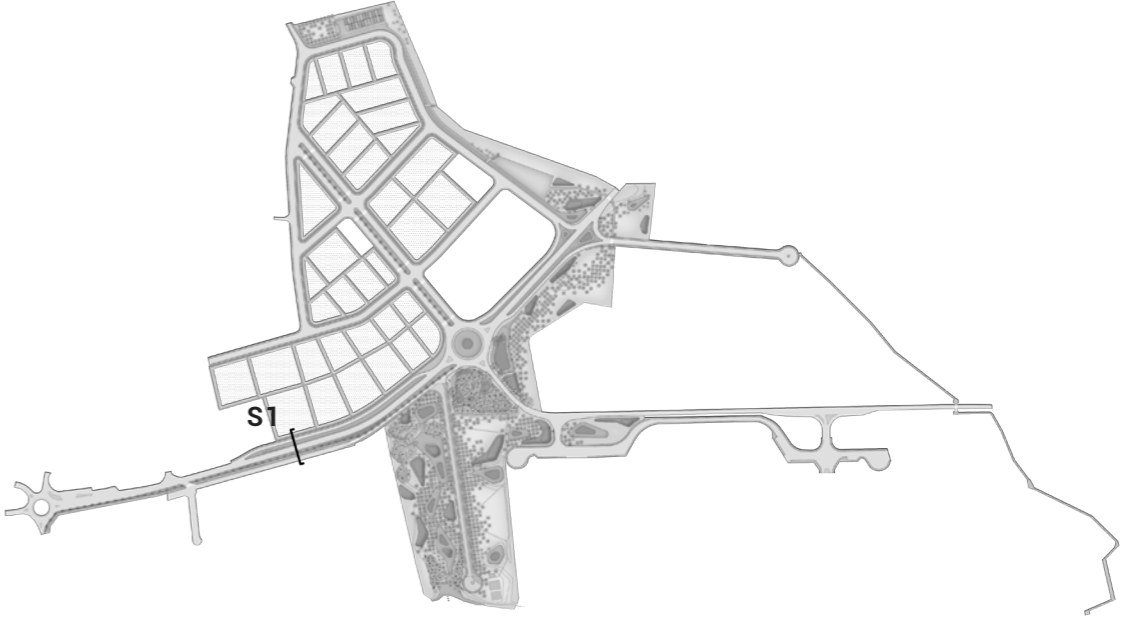

Secció 1

Carretera C-35

Proposta

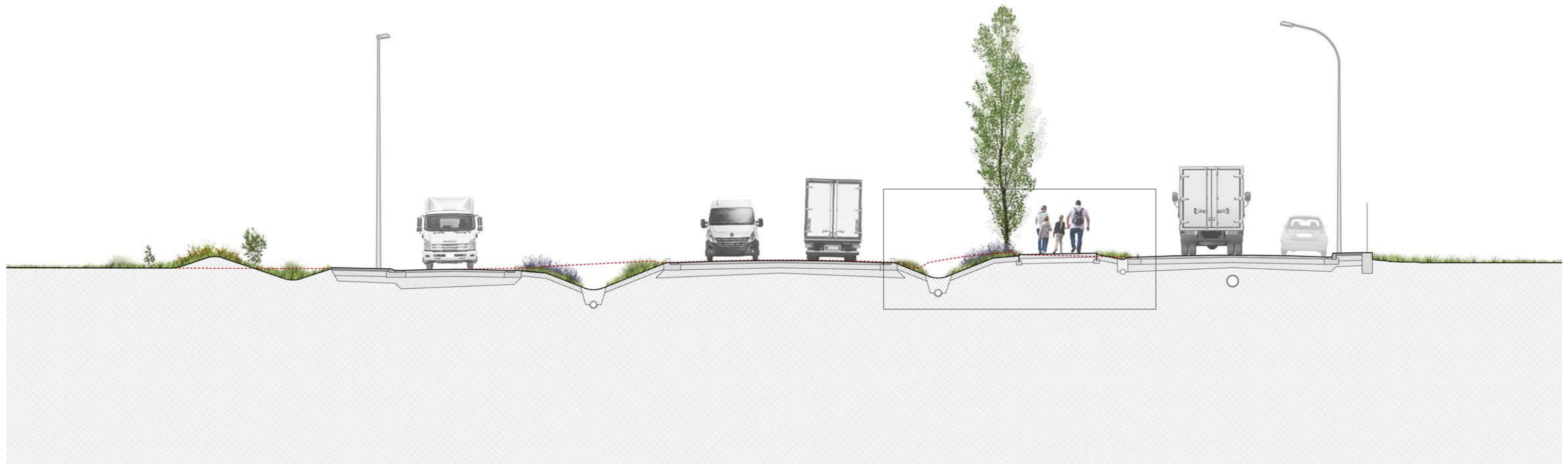
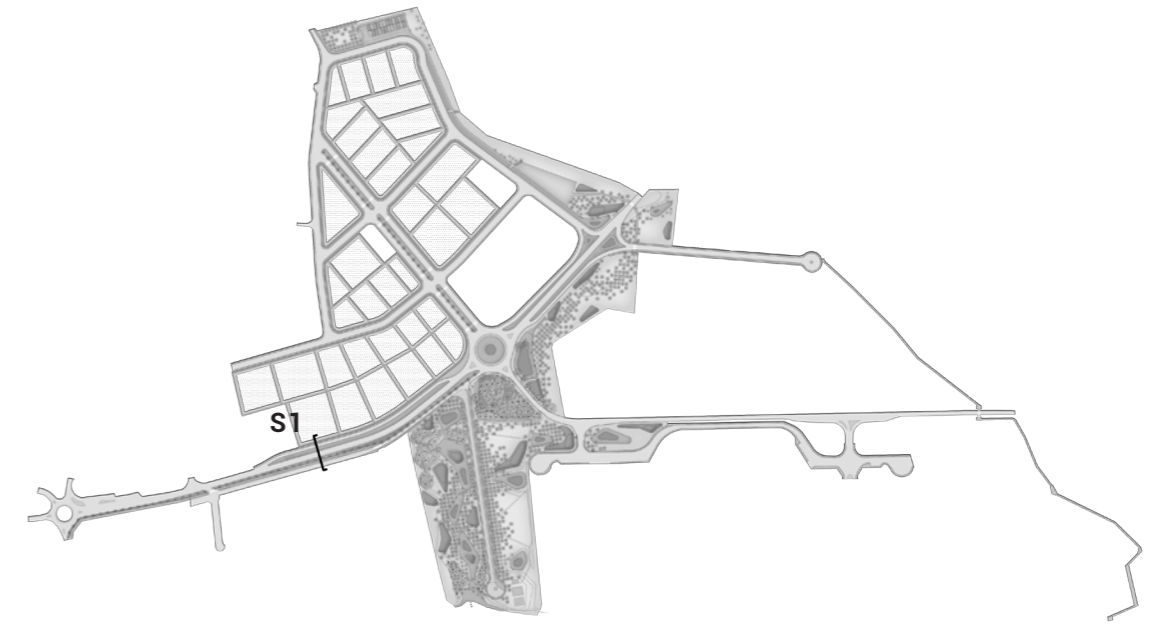
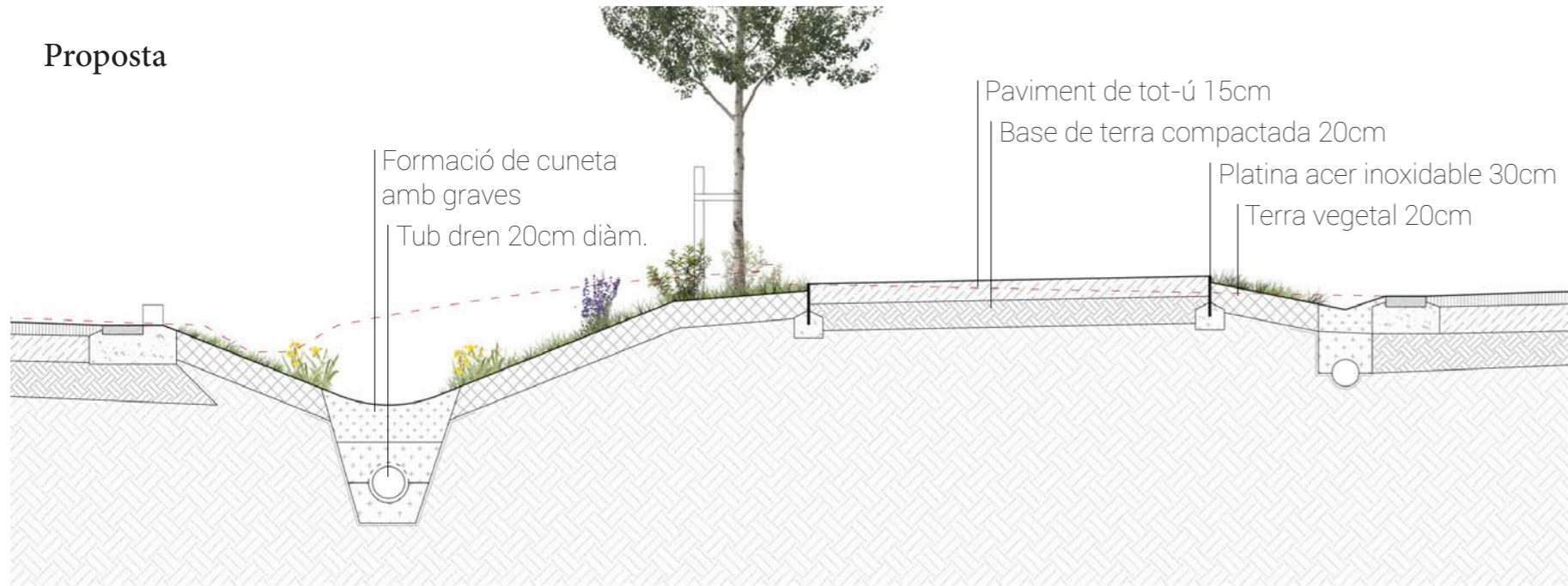

Secció 1

Carretera C-35

Proposta

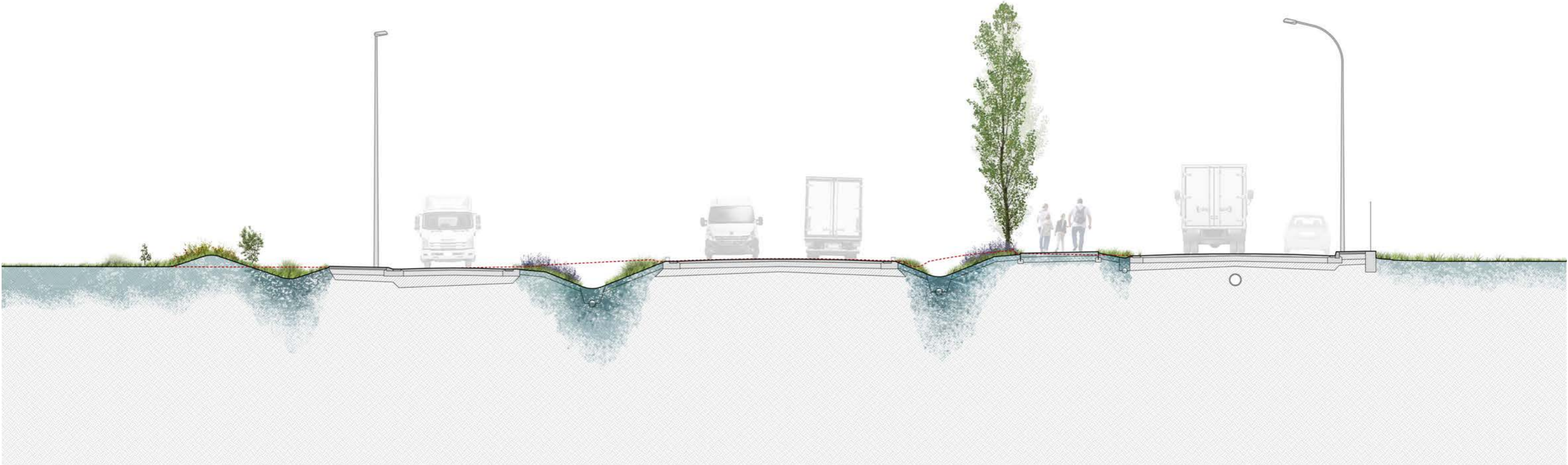
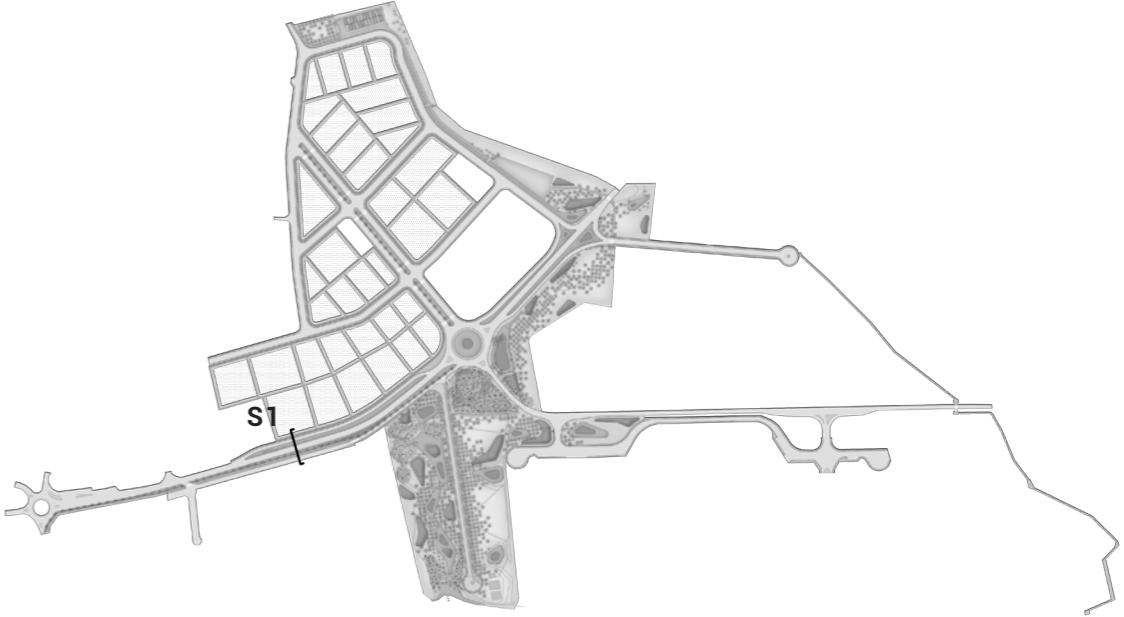

Secció 1

Carretera C-35

Proposta

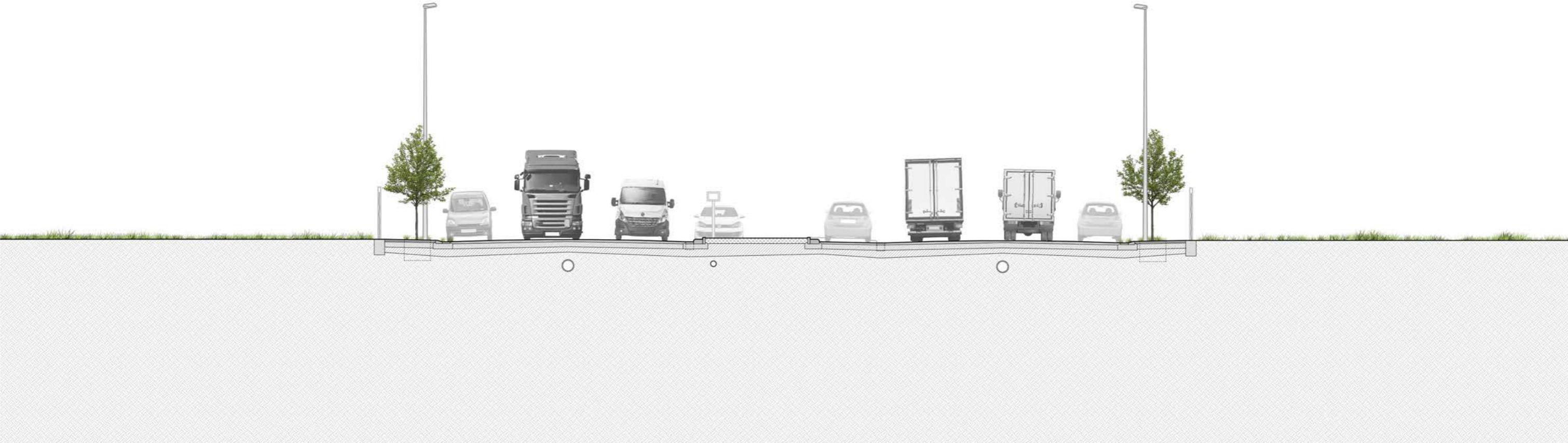
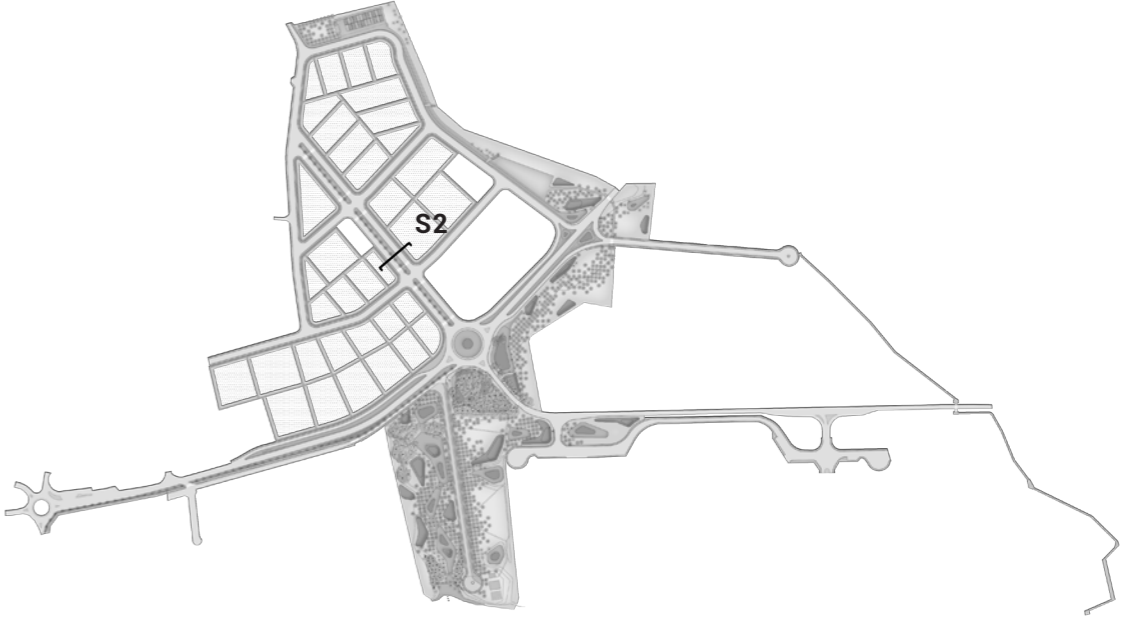

Secció 2

Carrer del Freixe

Estat actual

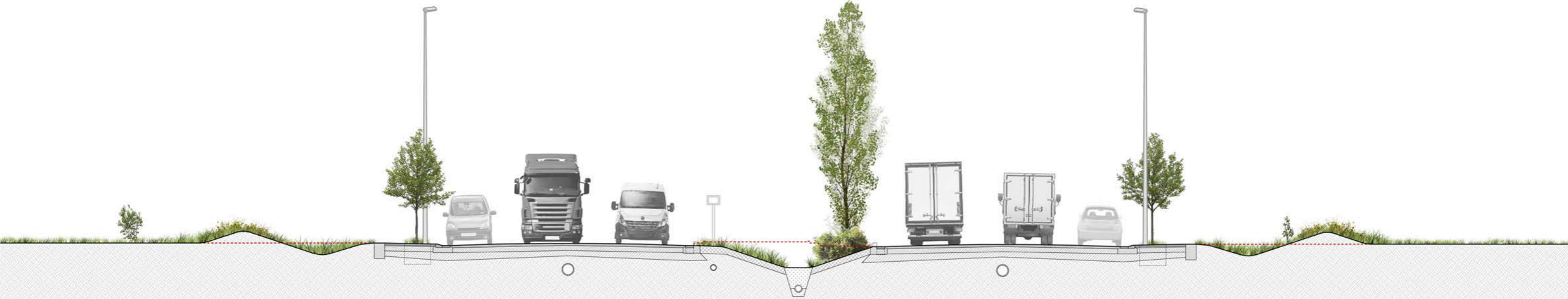
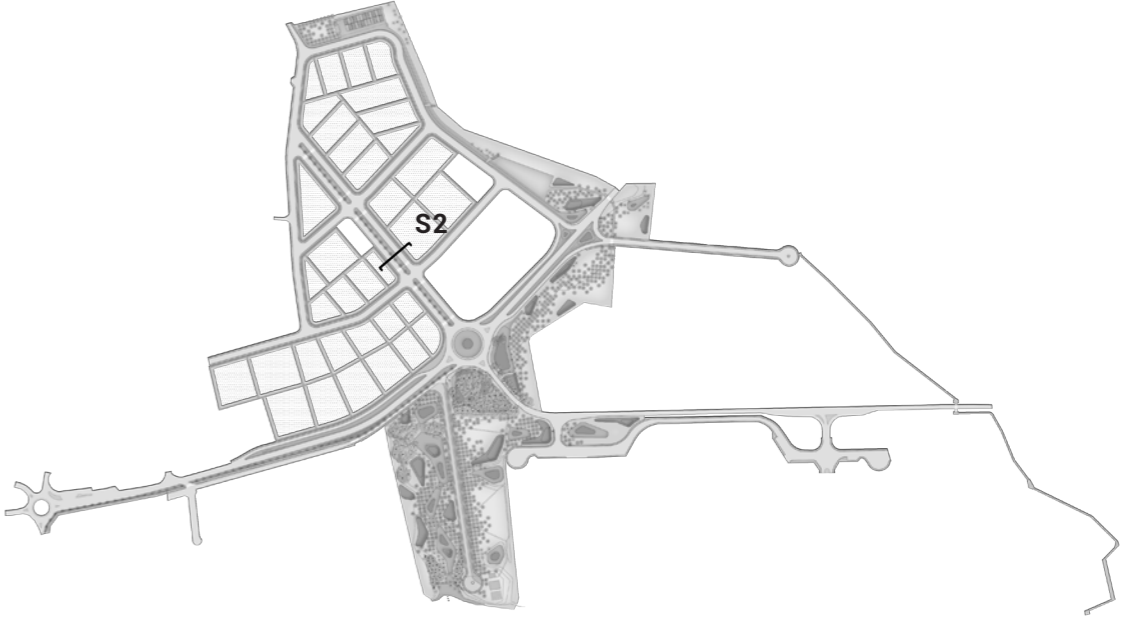

Secció 2

Carrer del Freixe

Proposta

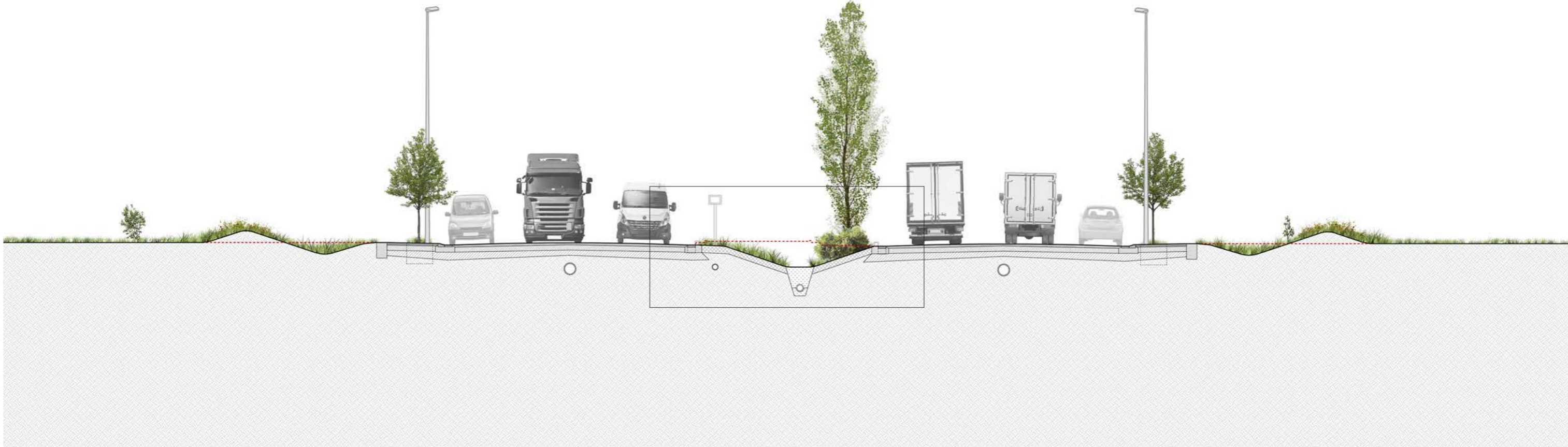
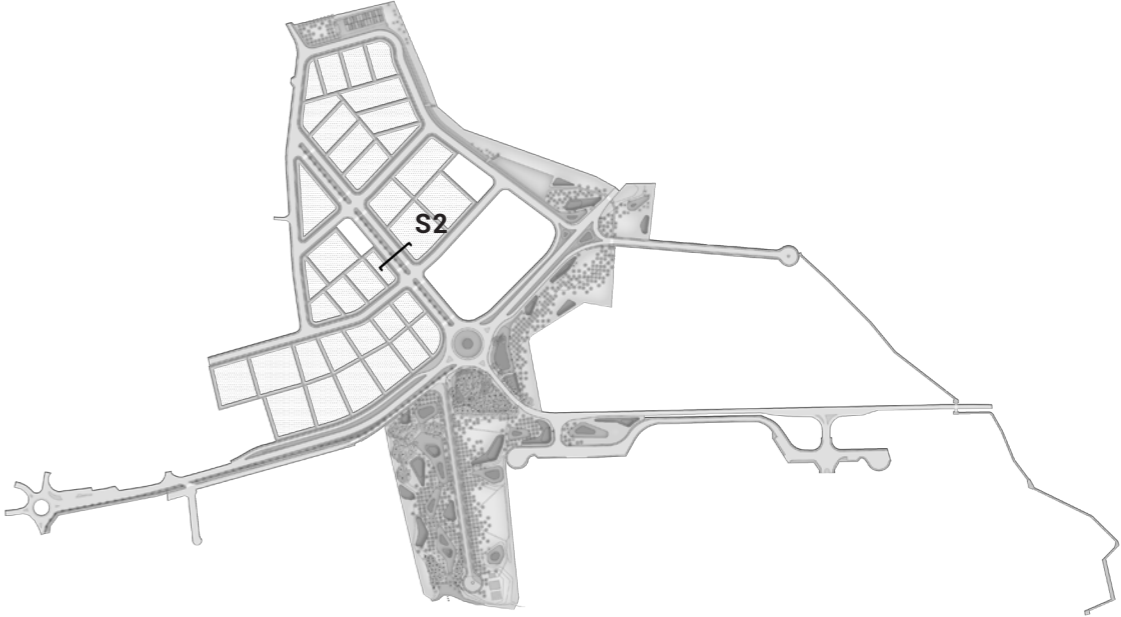
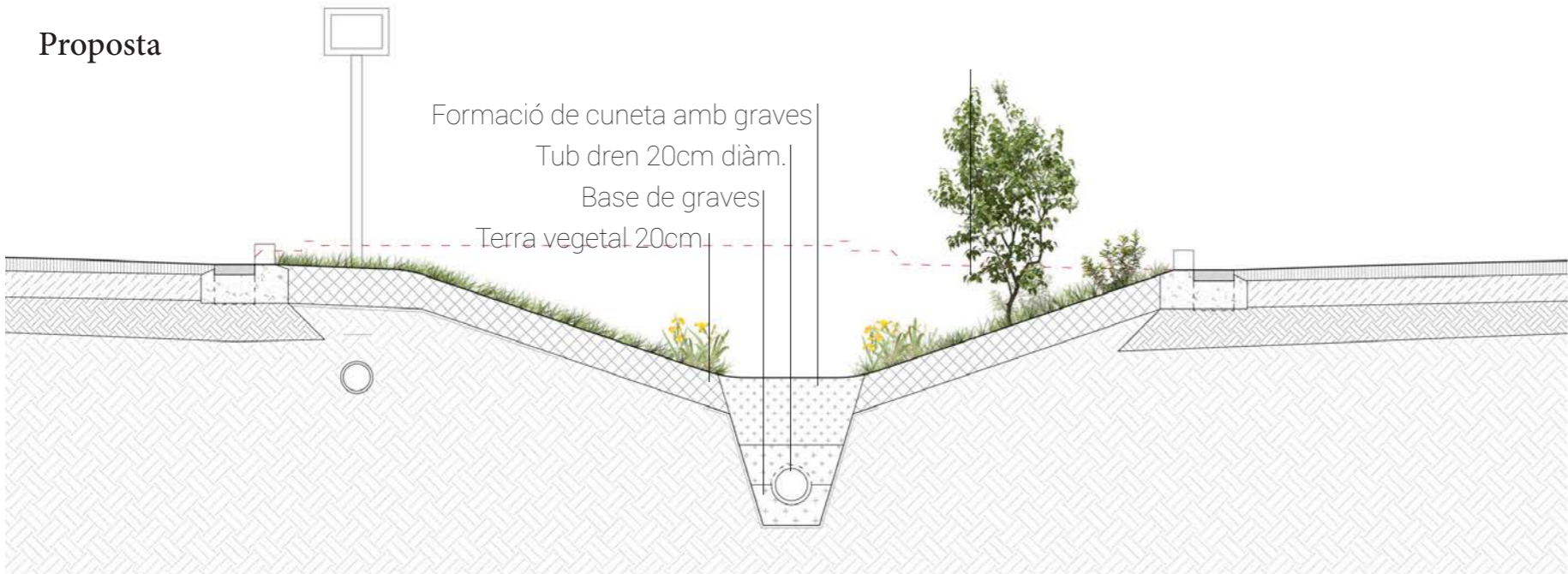

Secció 2

Carrer del Freixe

Proposta

Formació de cuneta amb graves
Tub dren 20cm diàm.
Base de graves
Terra vegetal 20cm

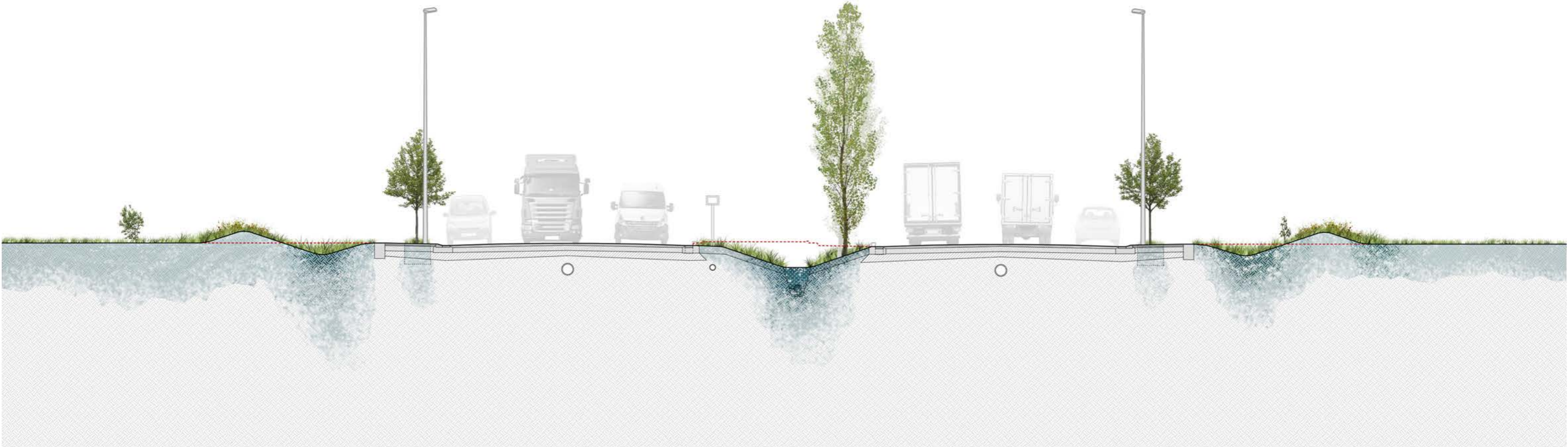
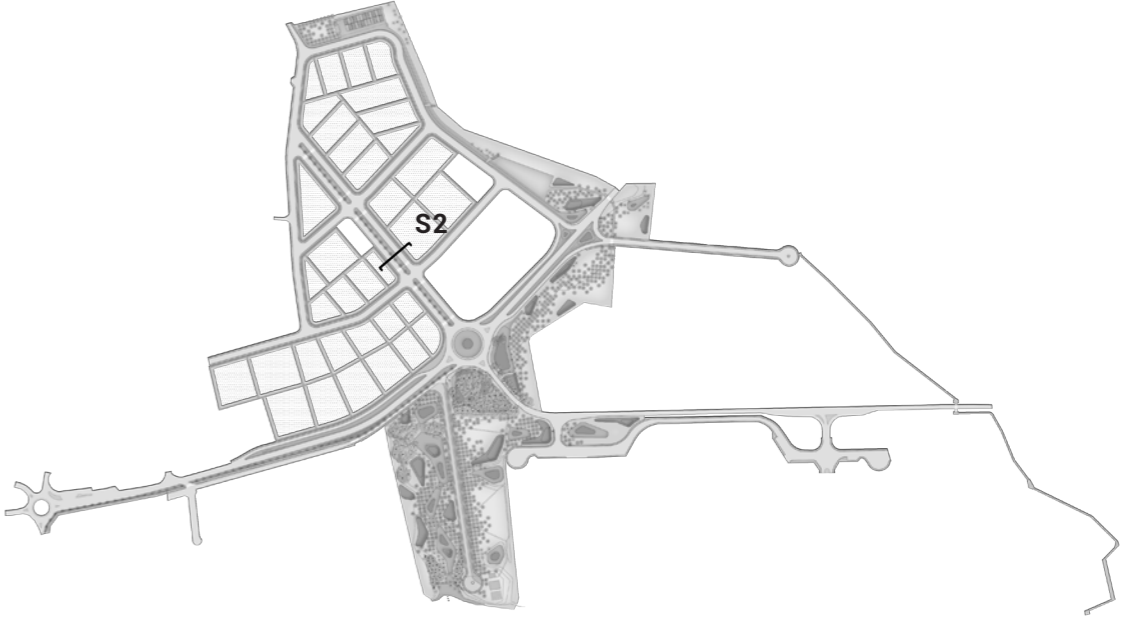
0 1 2 5m

Secció 2

Carrer del Freixe

Proposta

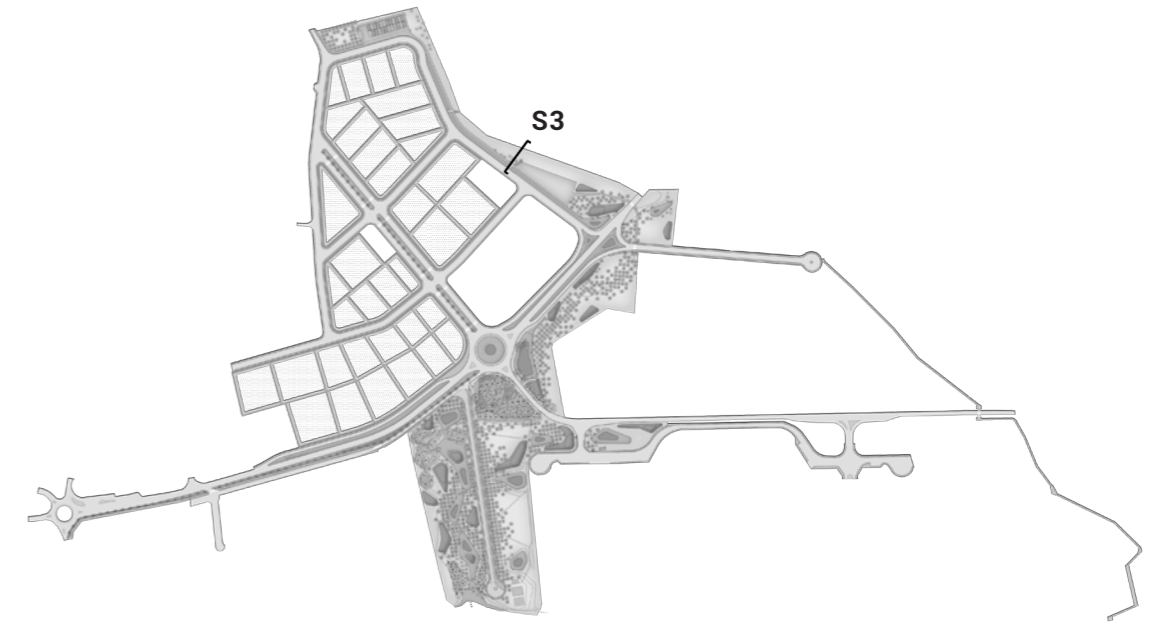

Secció 3

Carrer Vern

Estat actual

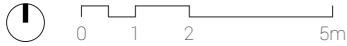
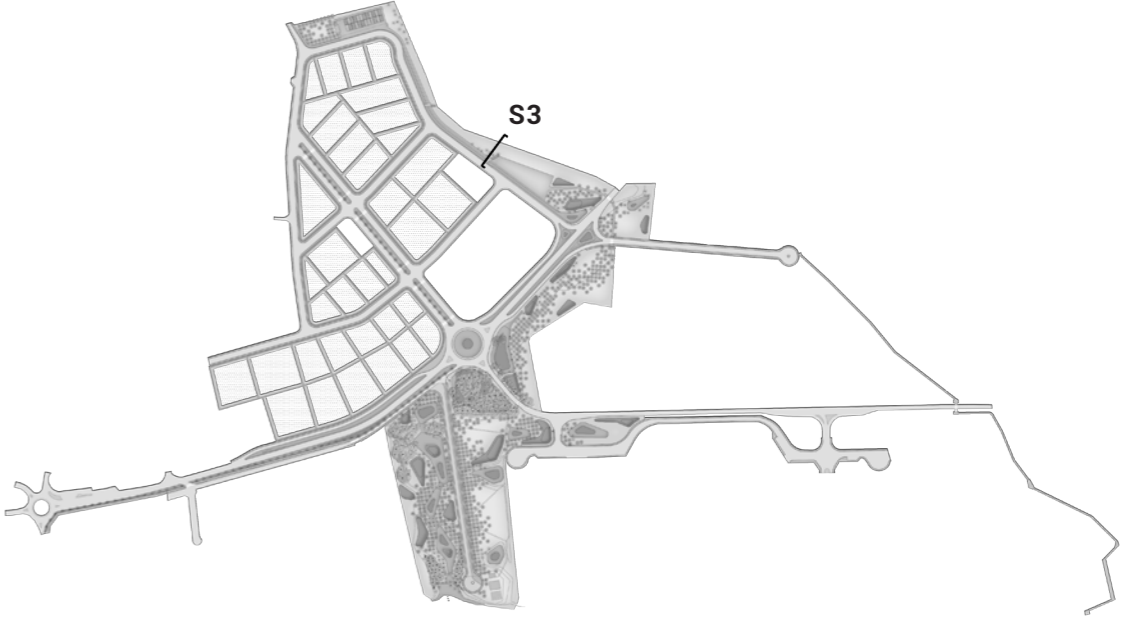

Secció 3

Carrer Vern

Proposta

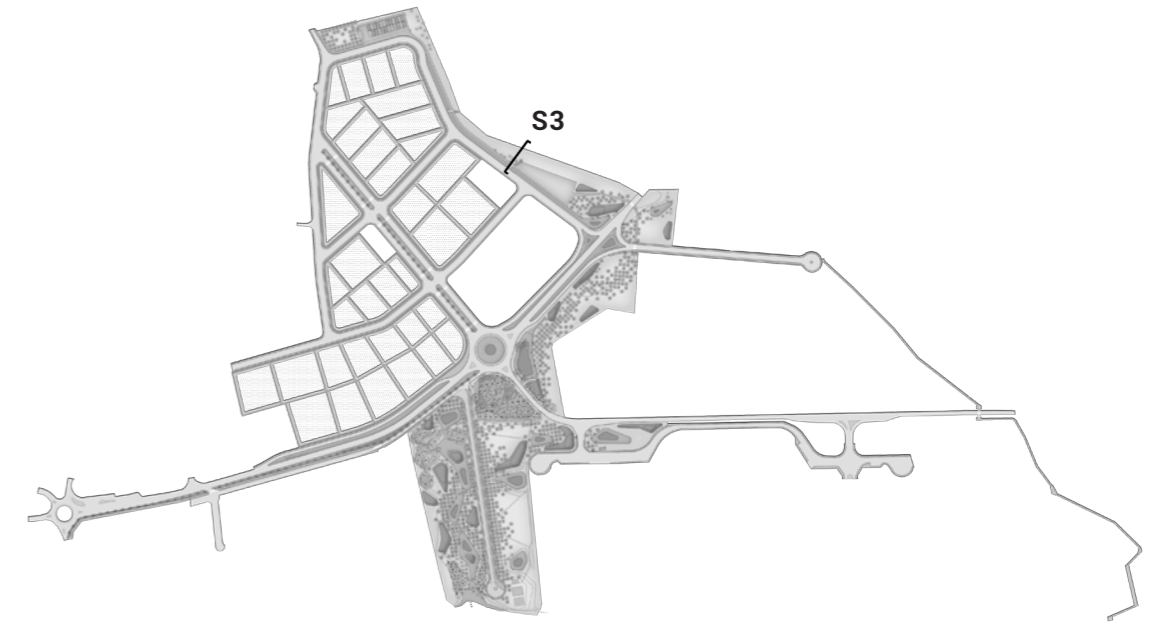

Secció 3

Carrer Vern

Proposta

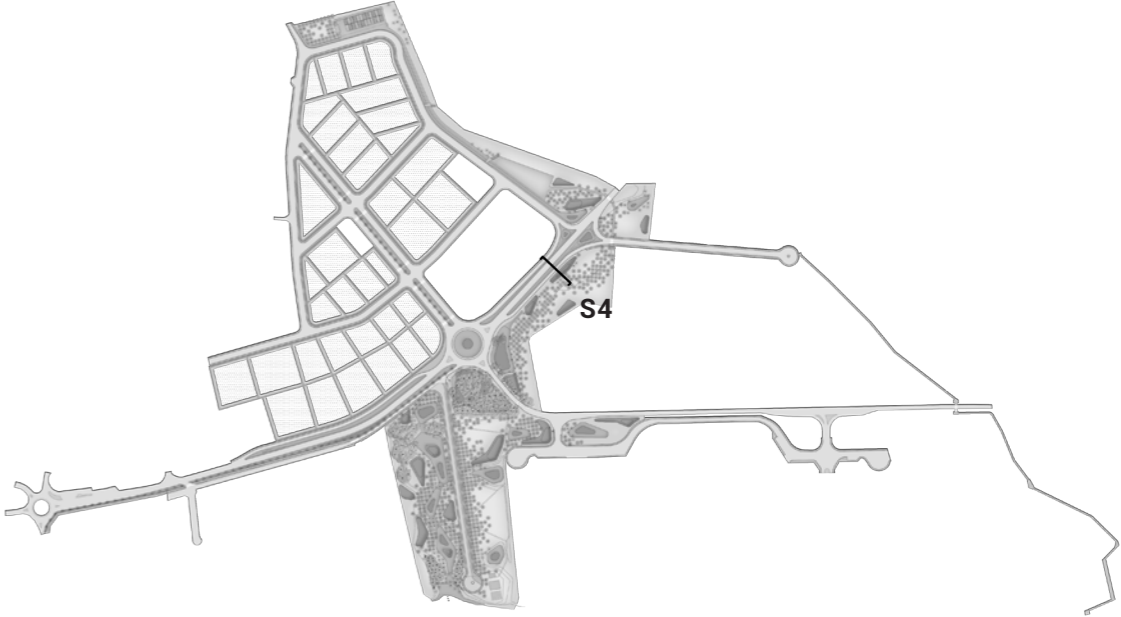

Secció 4

Carretera GI-555

Estat actual

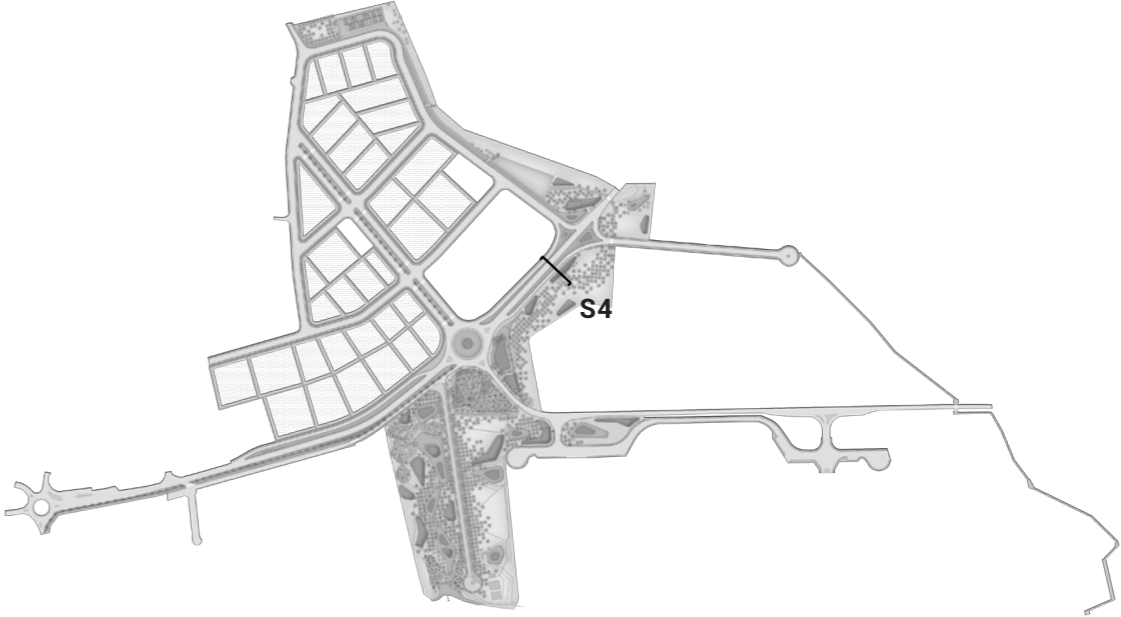

Secció 4

Carretera GI-555

Proposta

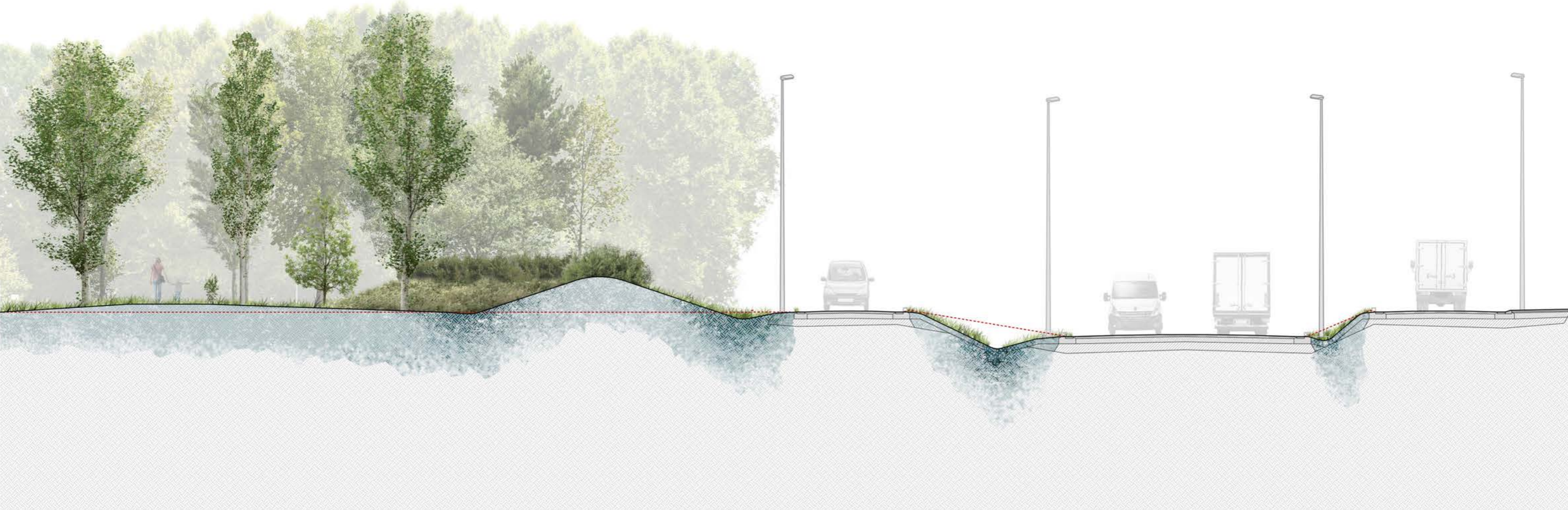
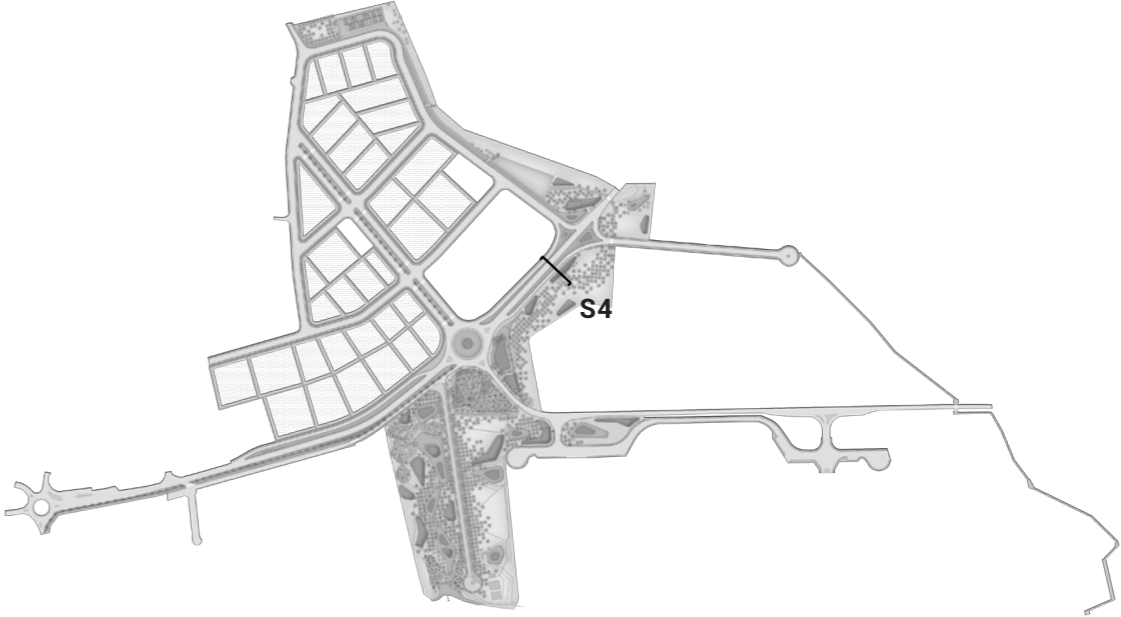

Secció 4

Carretera GI-555

Proposta

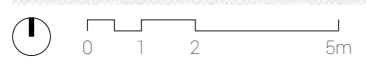
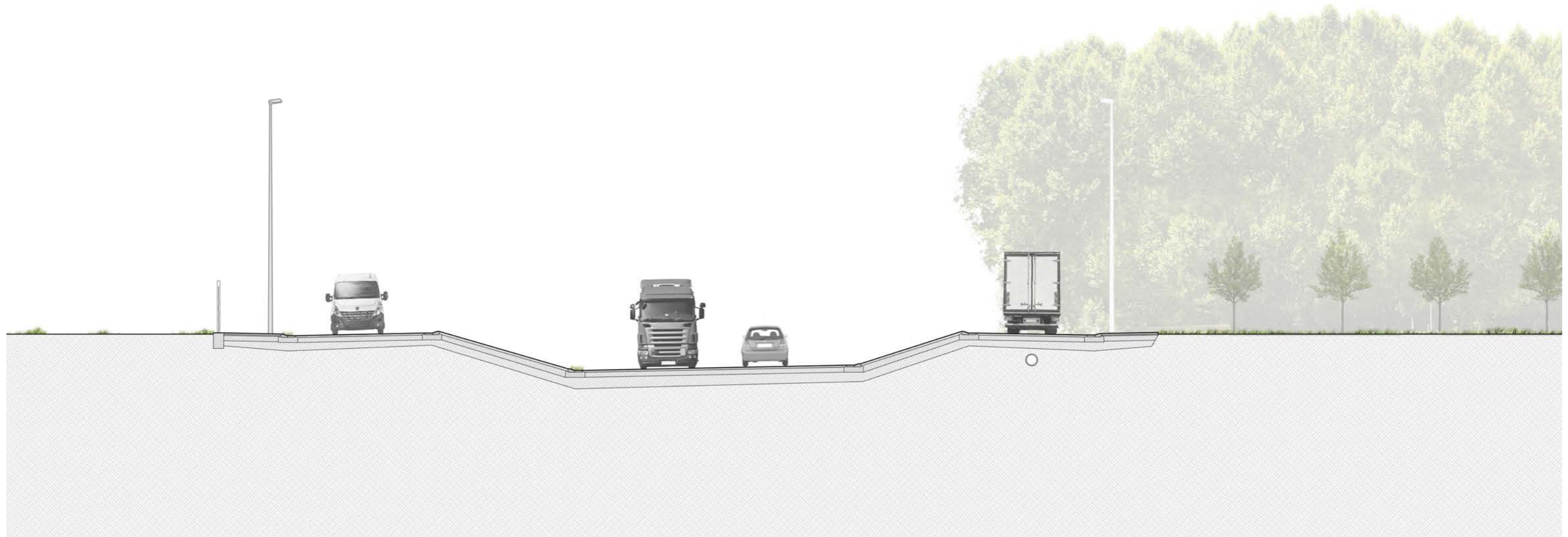
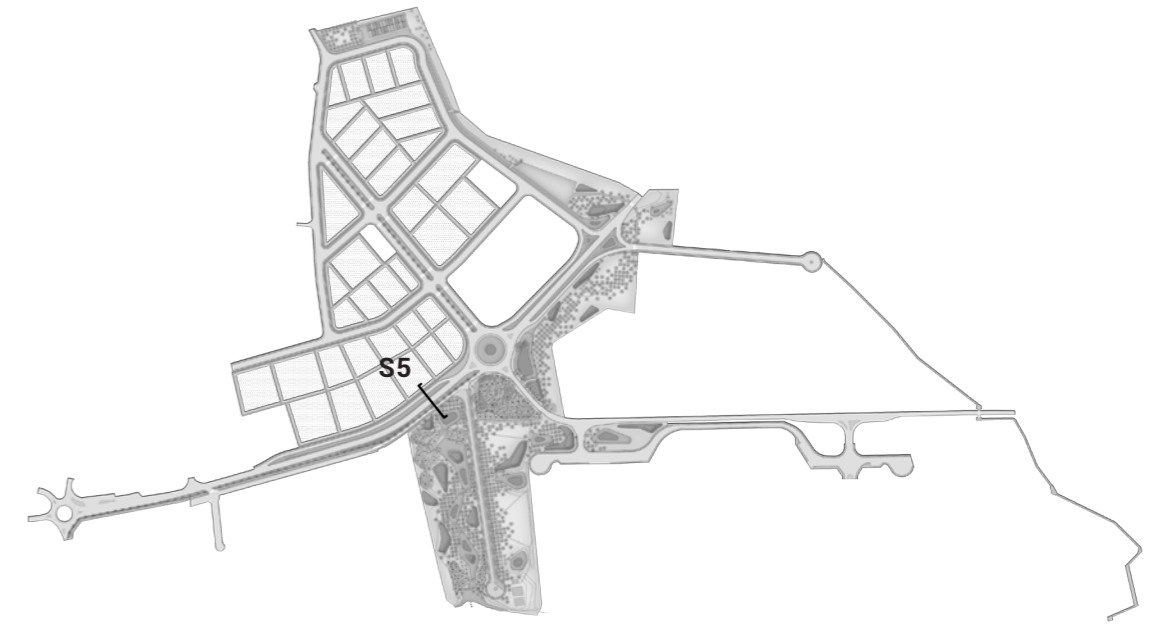

Secció 5

Carretera C-35

Proposta

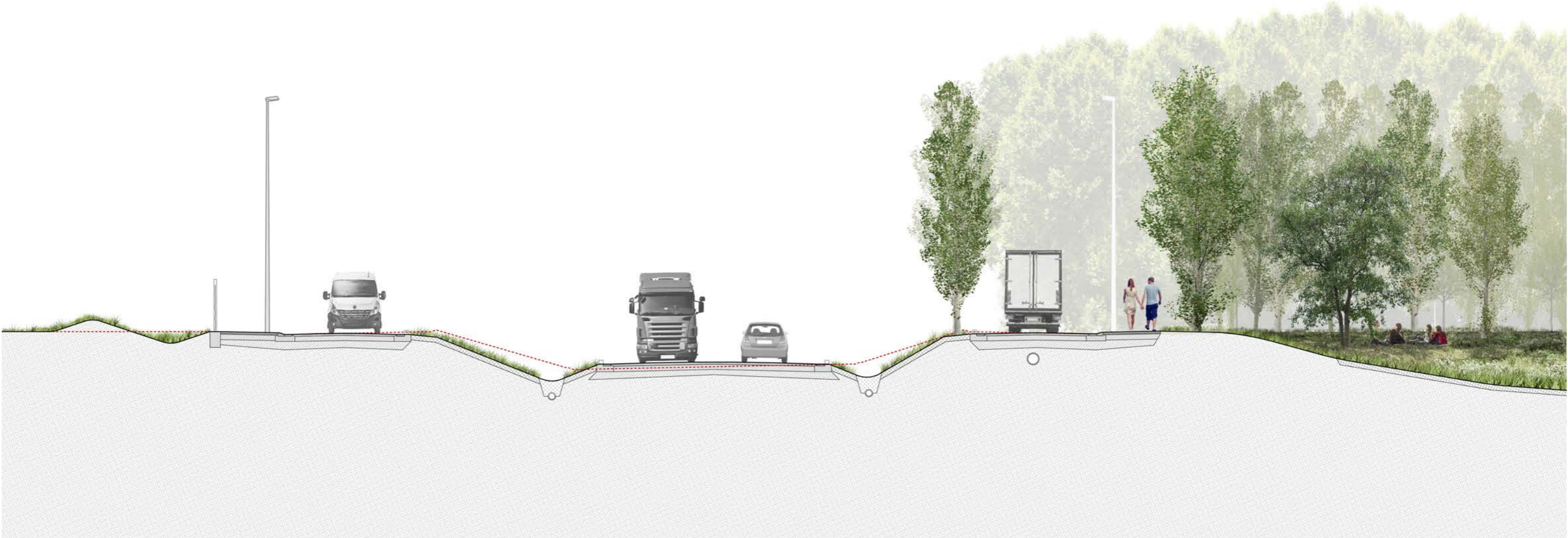
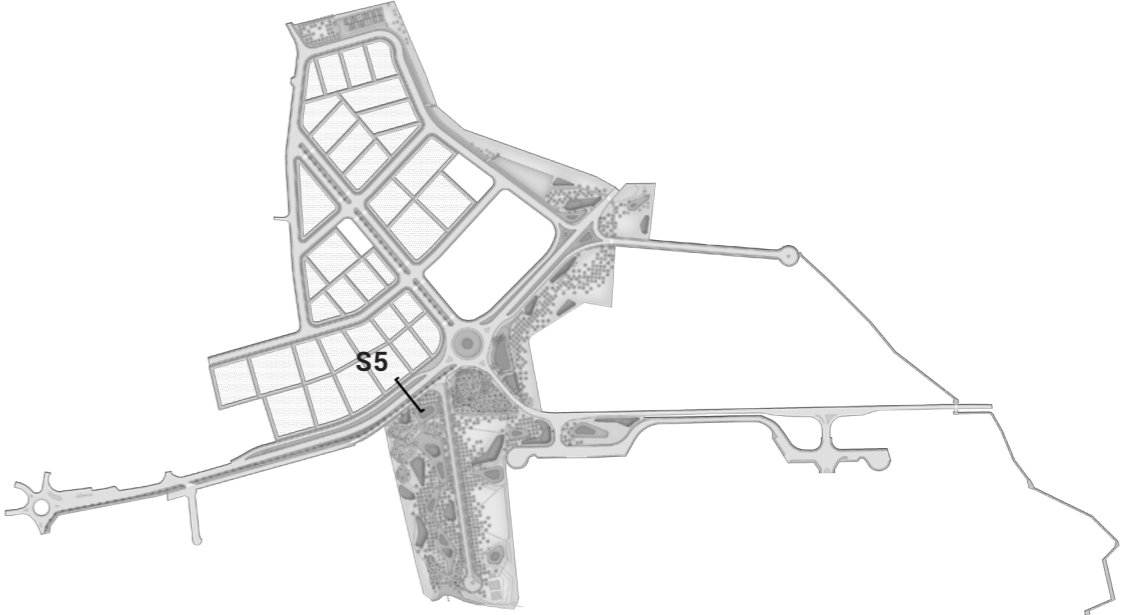

Secció 5

Carretera C-35

Proposta

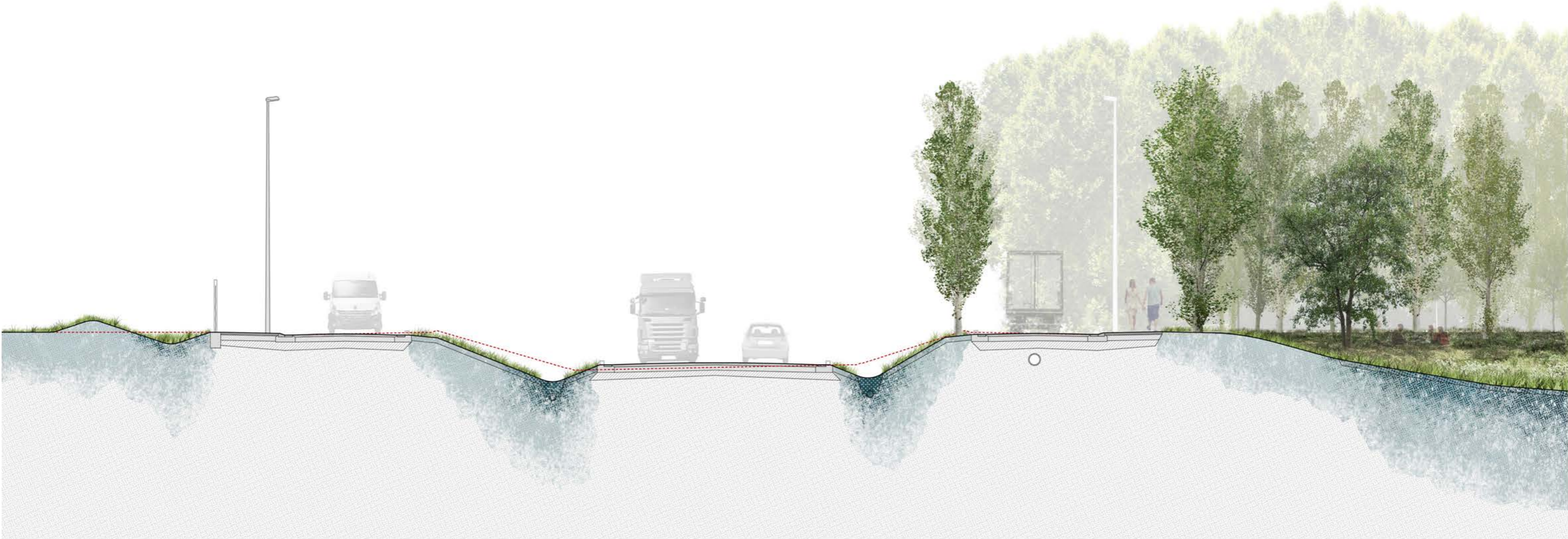
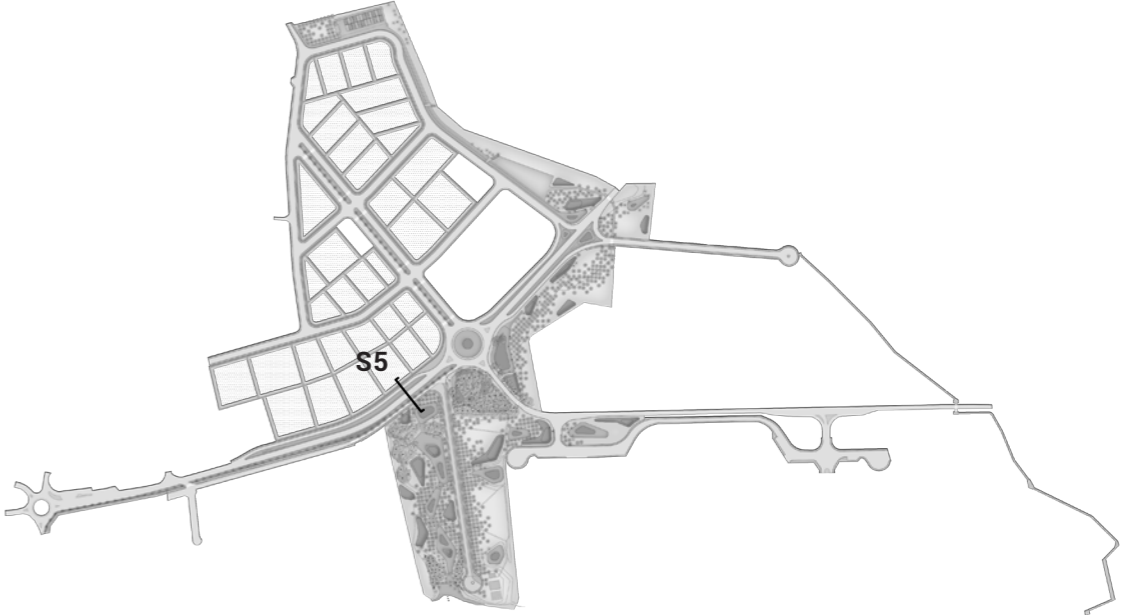

Secció 5

Carretera C-35

Proposta

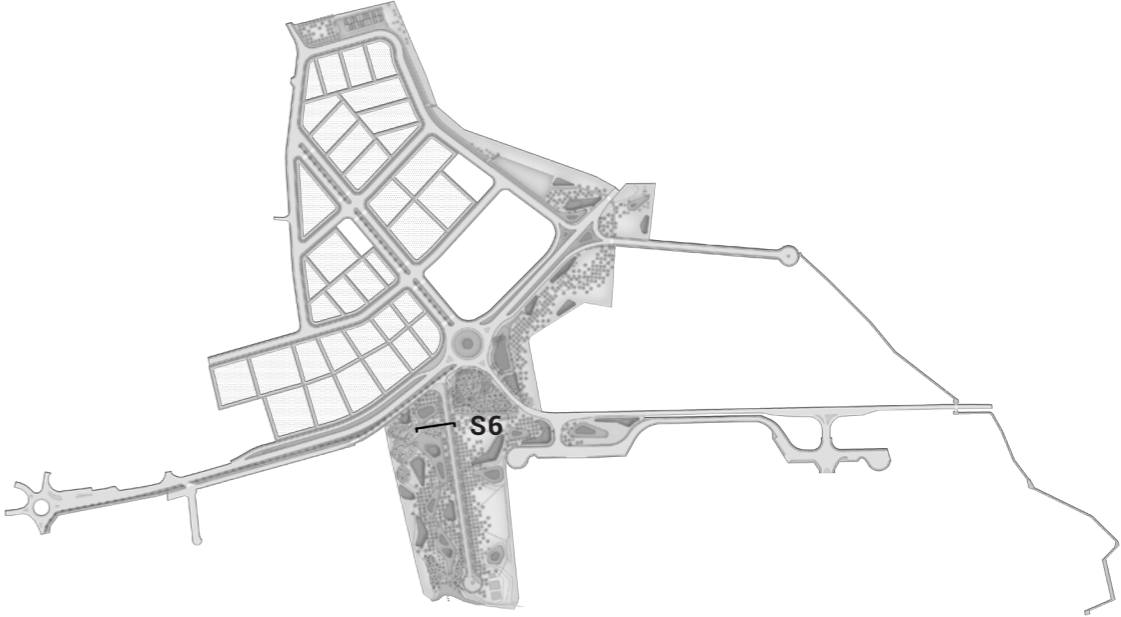

Secció 6

Carrer sense sortida

Estat actual

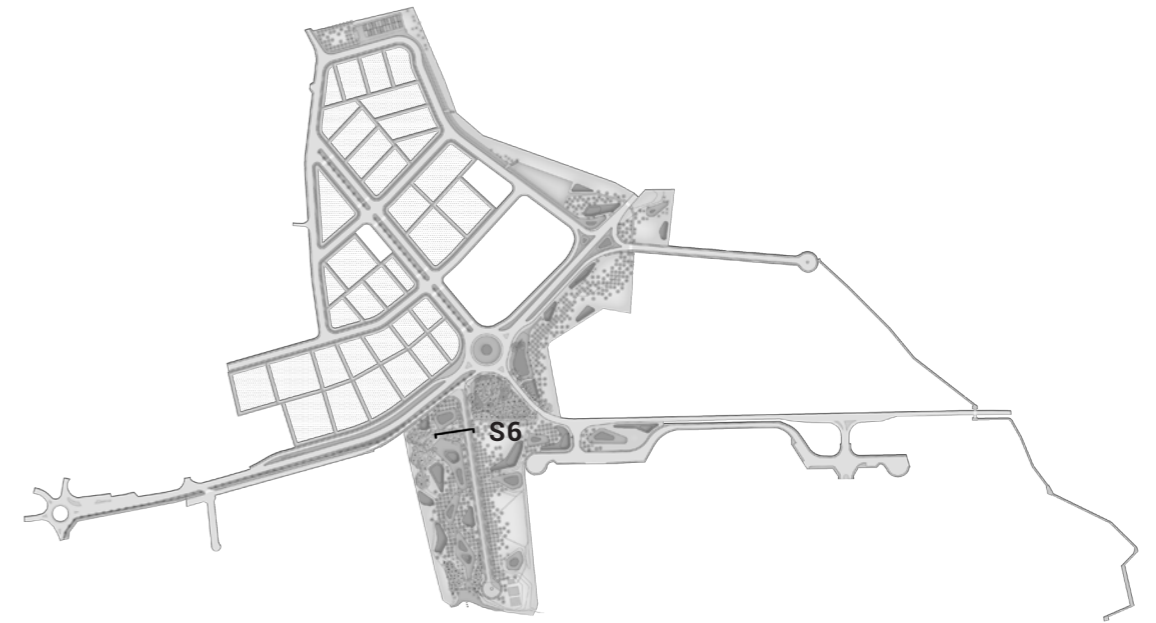

Secció 6

Carrer sense sortida

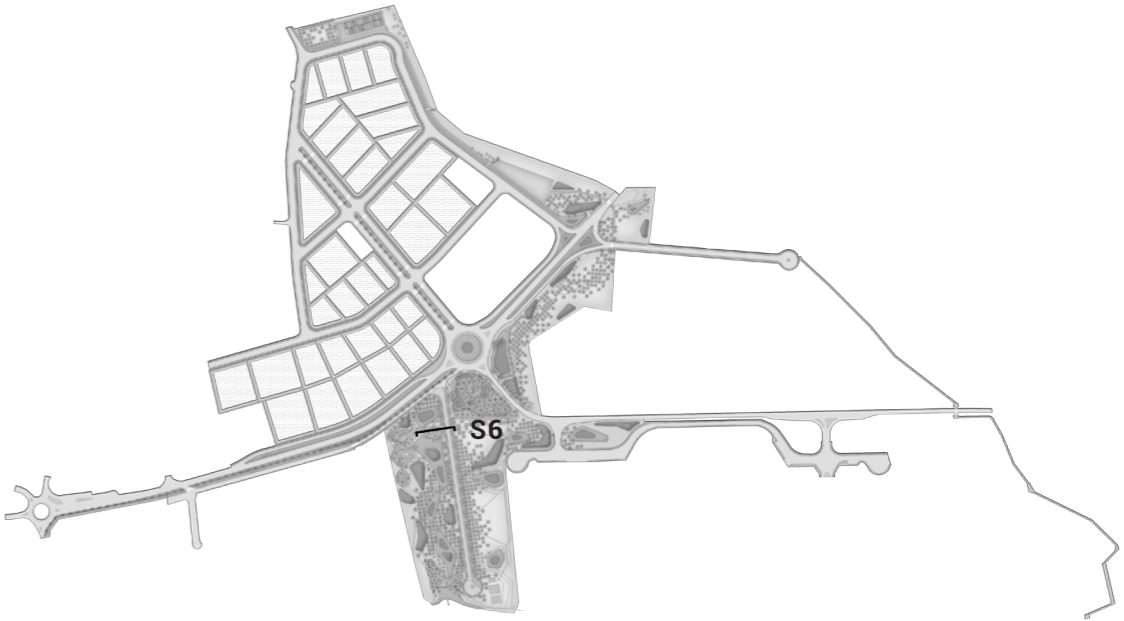
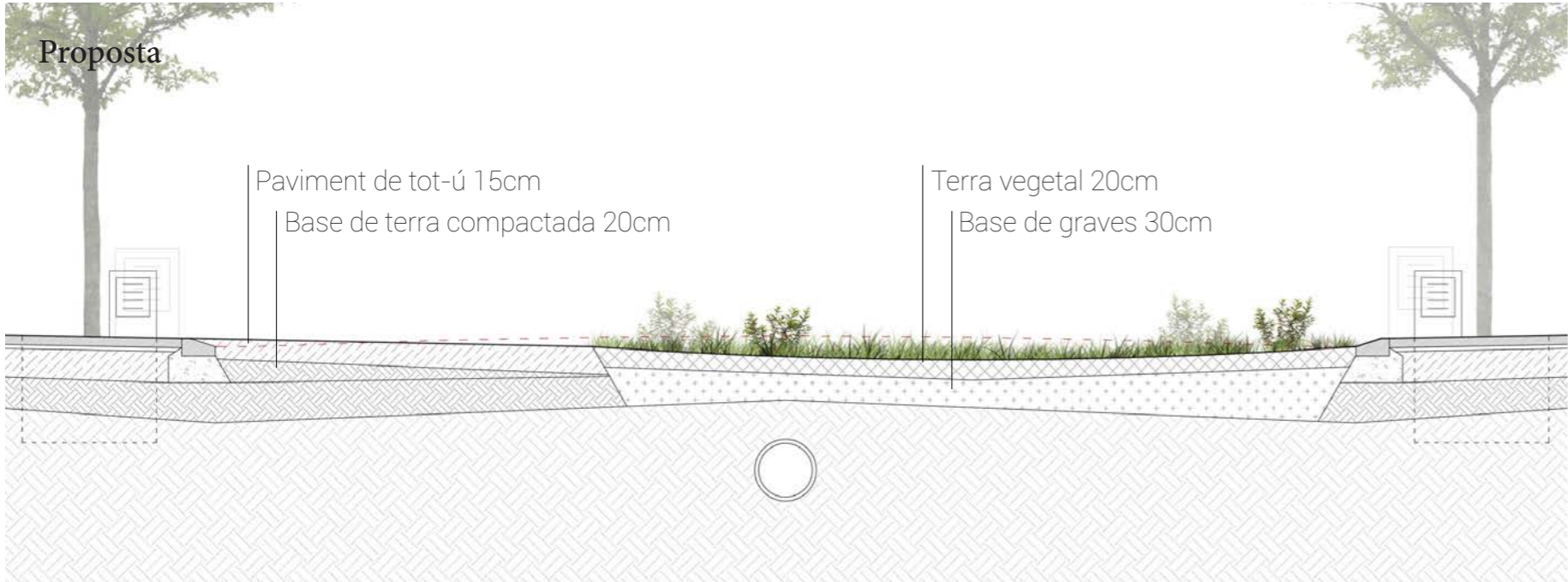
Proposta

Secció 6

Carrer sense sortida

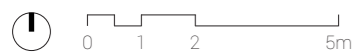
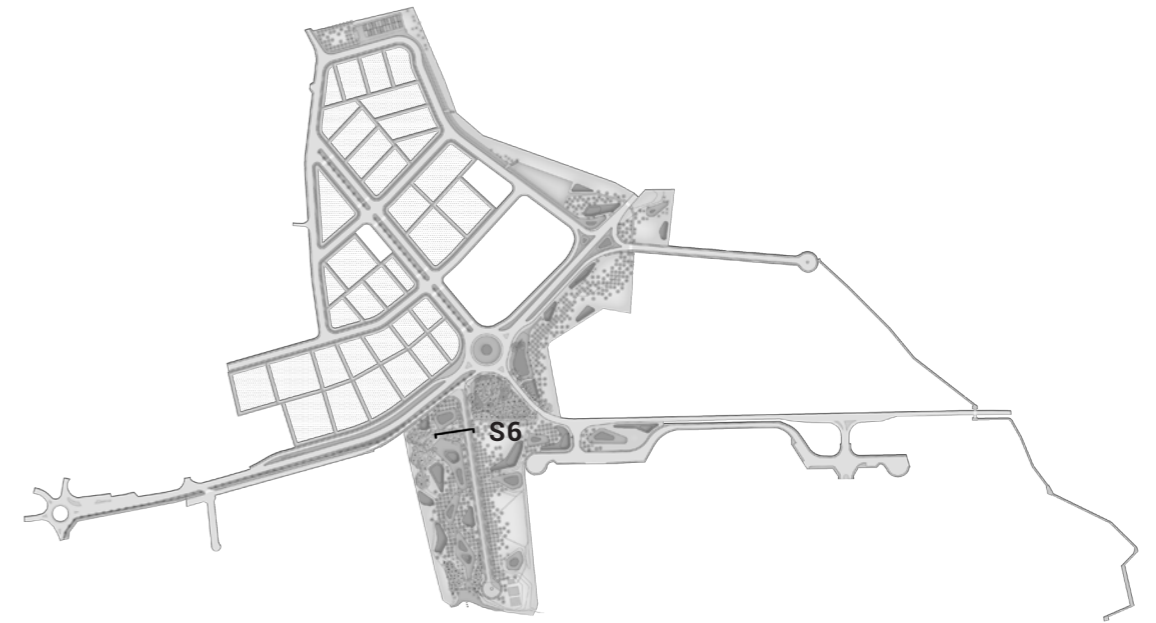

Secció 6

Carrer sense sortida

Proposta

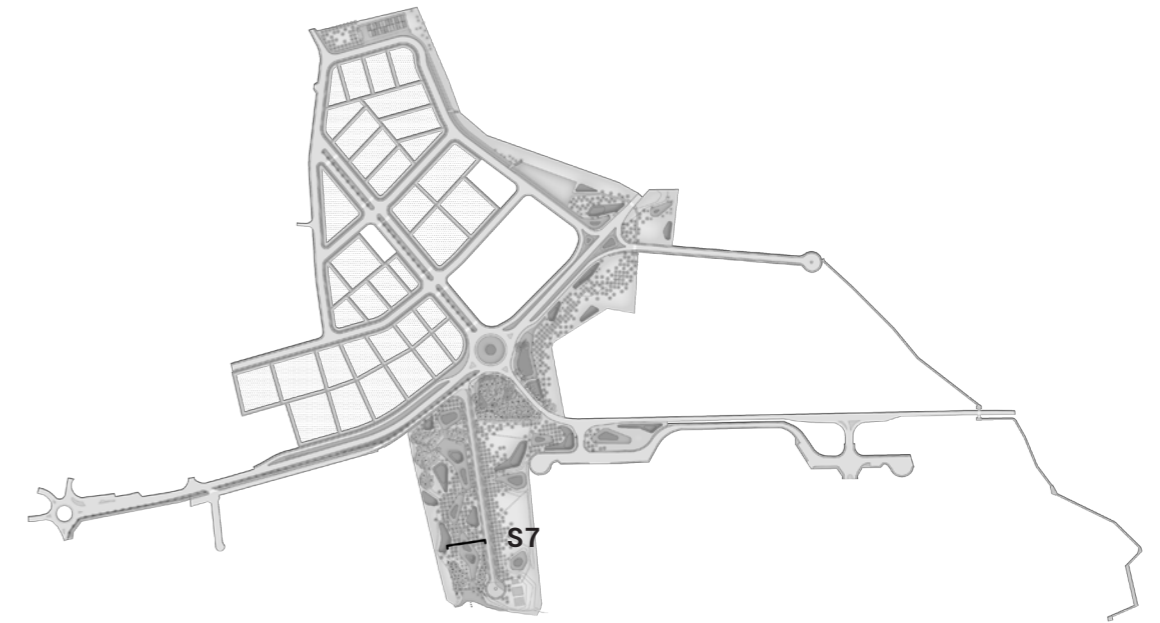

Secció 7

Parc inundable

Estat actual

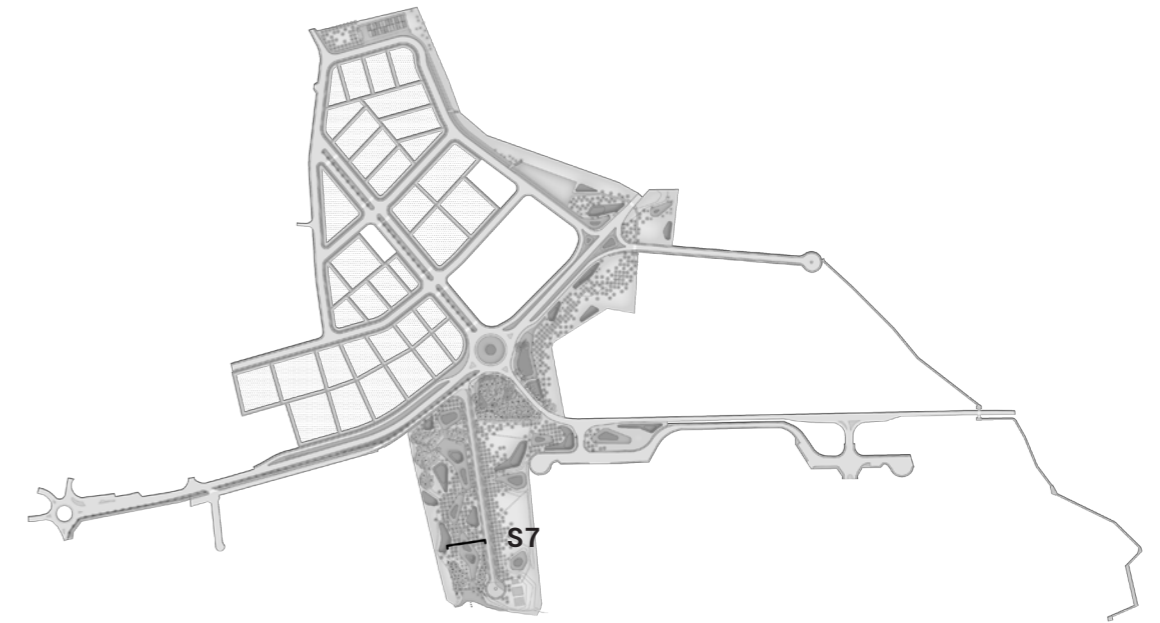

Secció 7

Parc inundable

Proposta

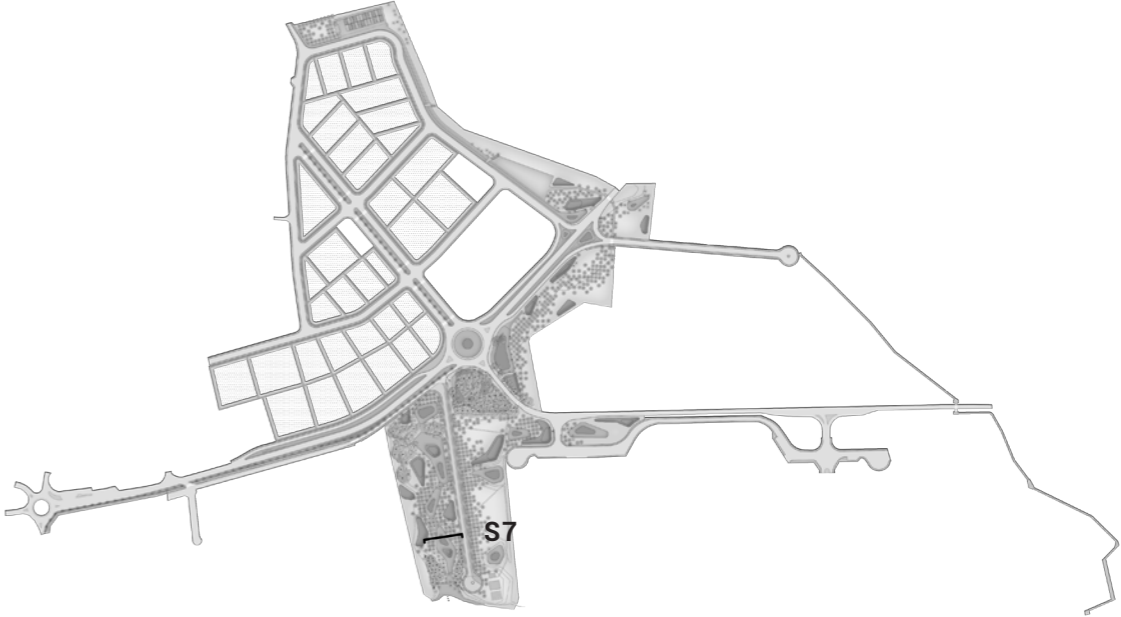

Secció 7

Parc inundable

Proposta

Planta detall

Estat actual

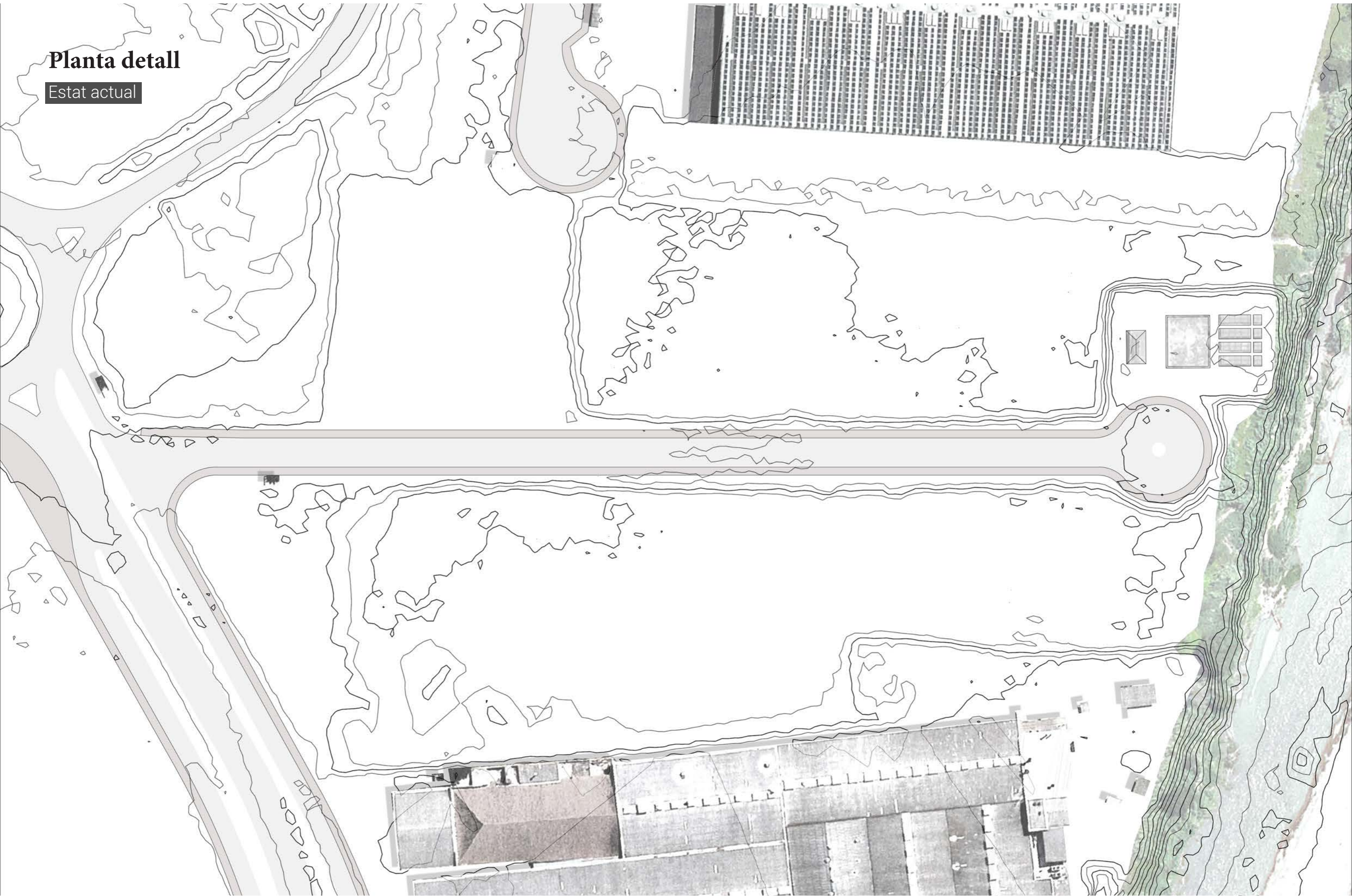
Inundabilitat T10

Planta detall

Estat actual

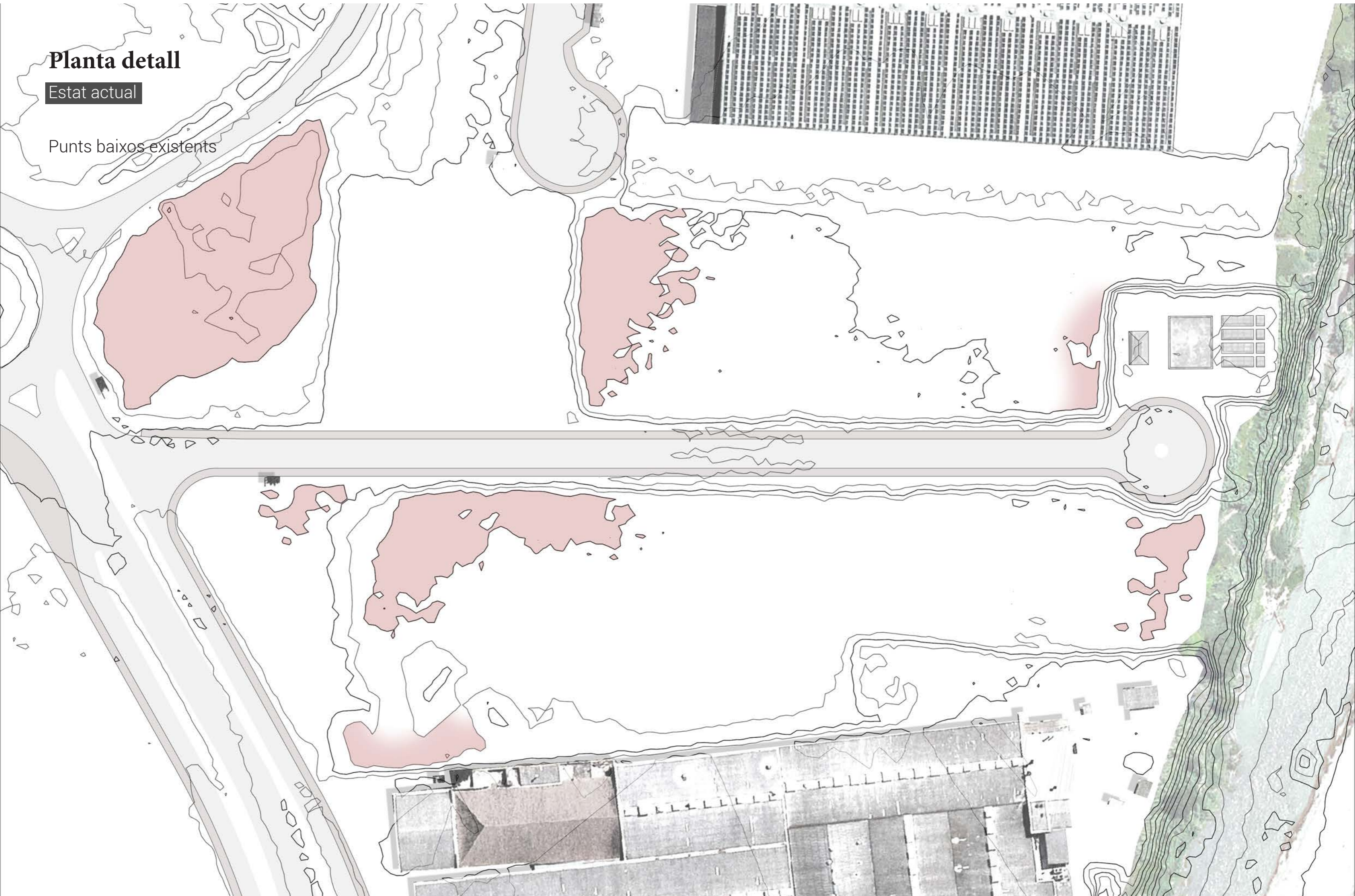

Planta detall

Estat actual

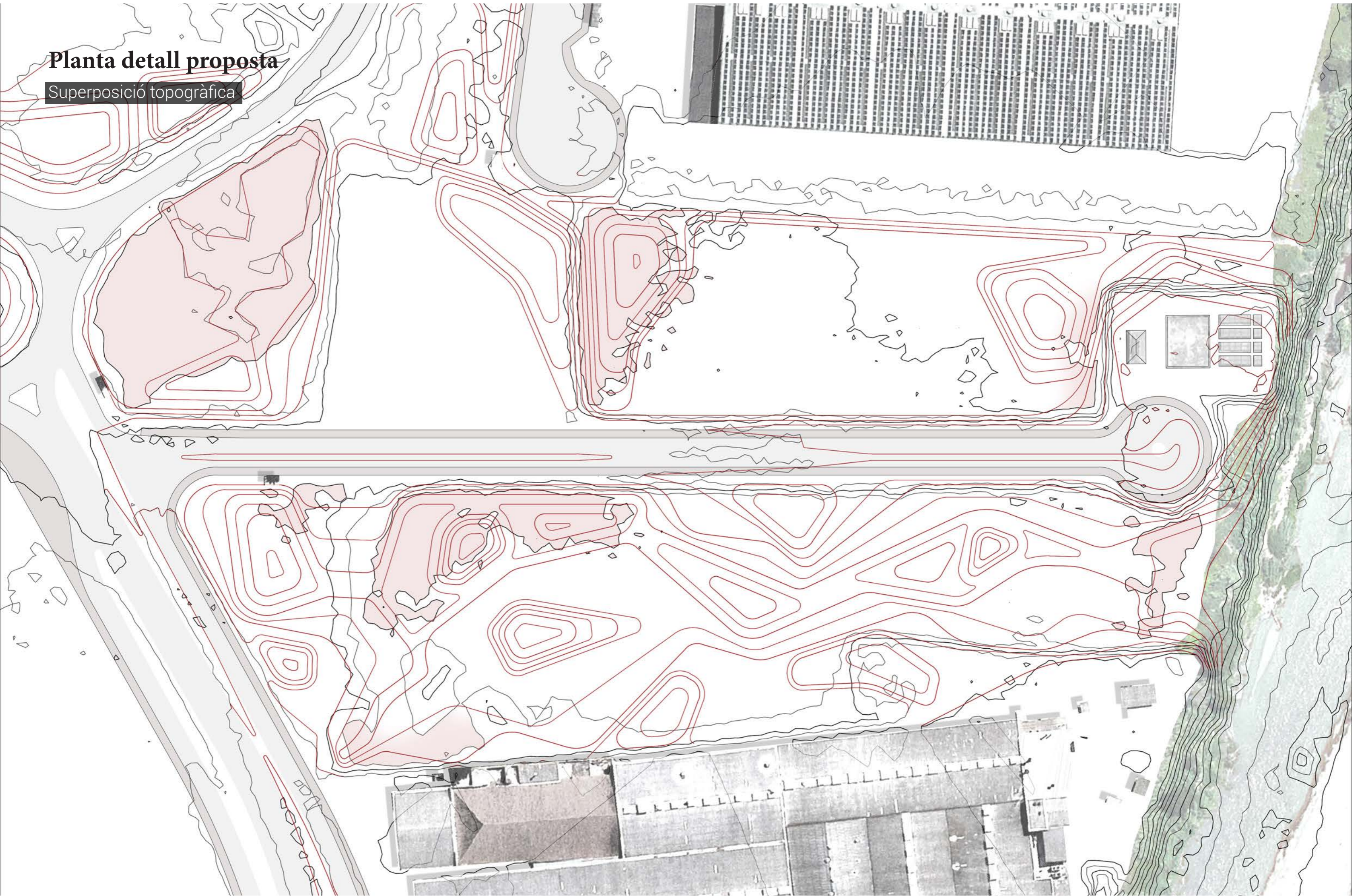
Punts baixos existents

Planta detall proposta

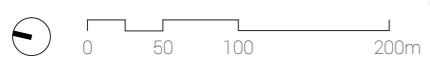
Superposició topogràfica

Planta detall proposta

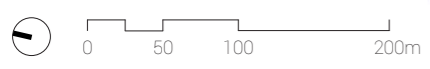
Parc inundable

Planta detall proposta

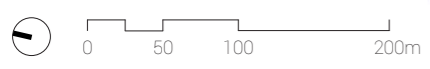
Parc inundable

Planta detall proposta

Parc inundable

Planta detall proposta

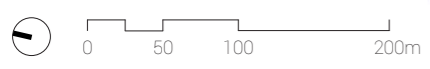
Parc inundable

Planta detall proposta

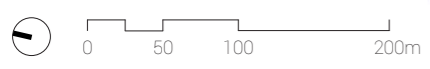
Parc inundable

Planta detall proposta

Parc inundable

Planta detall proposta

Disposició de la vegetació

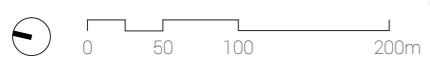
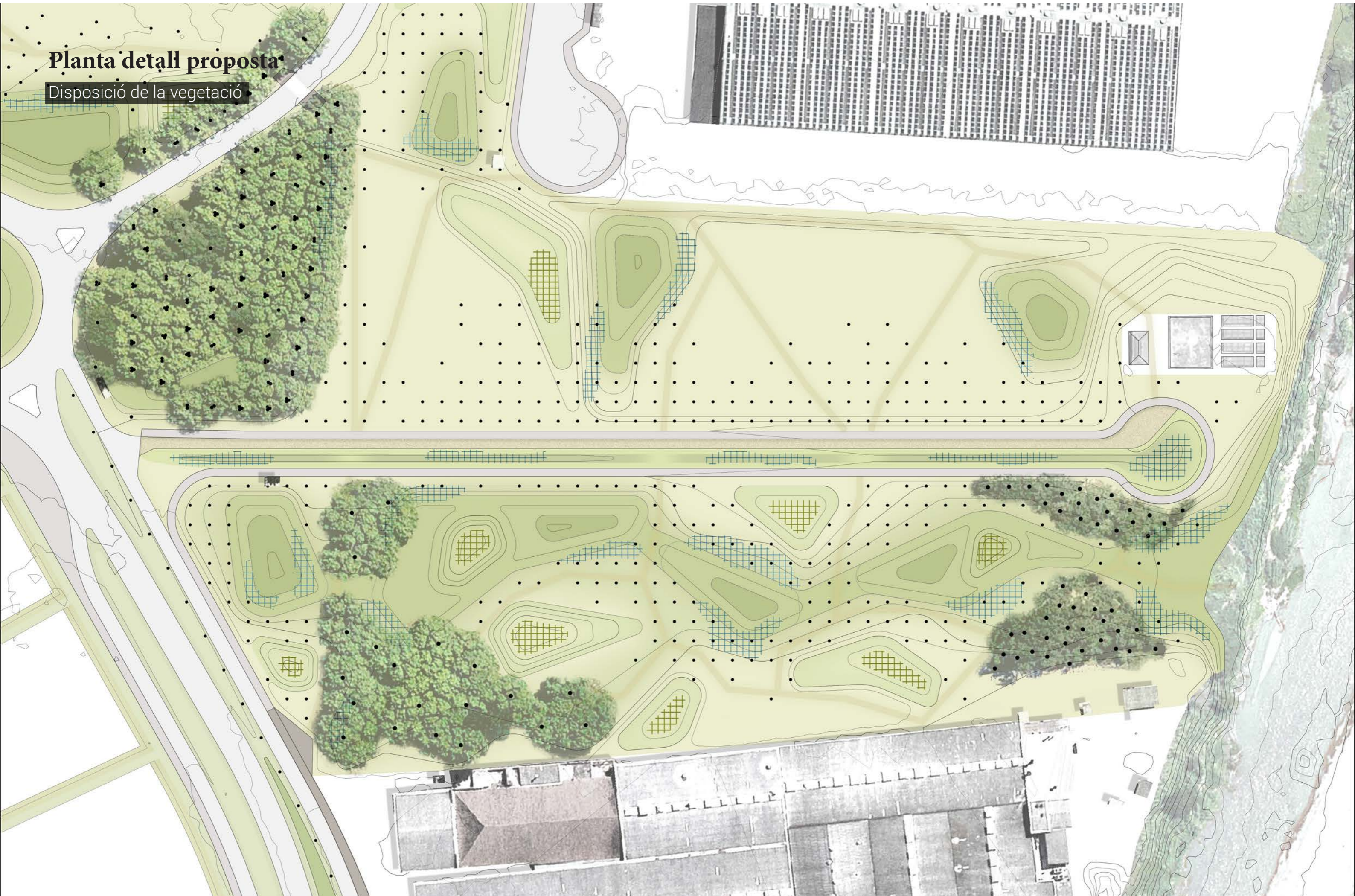
Distribució de les arbustives

Planta detall proposta

Disposició de la vegetació

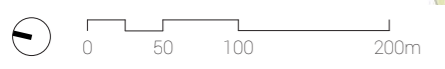
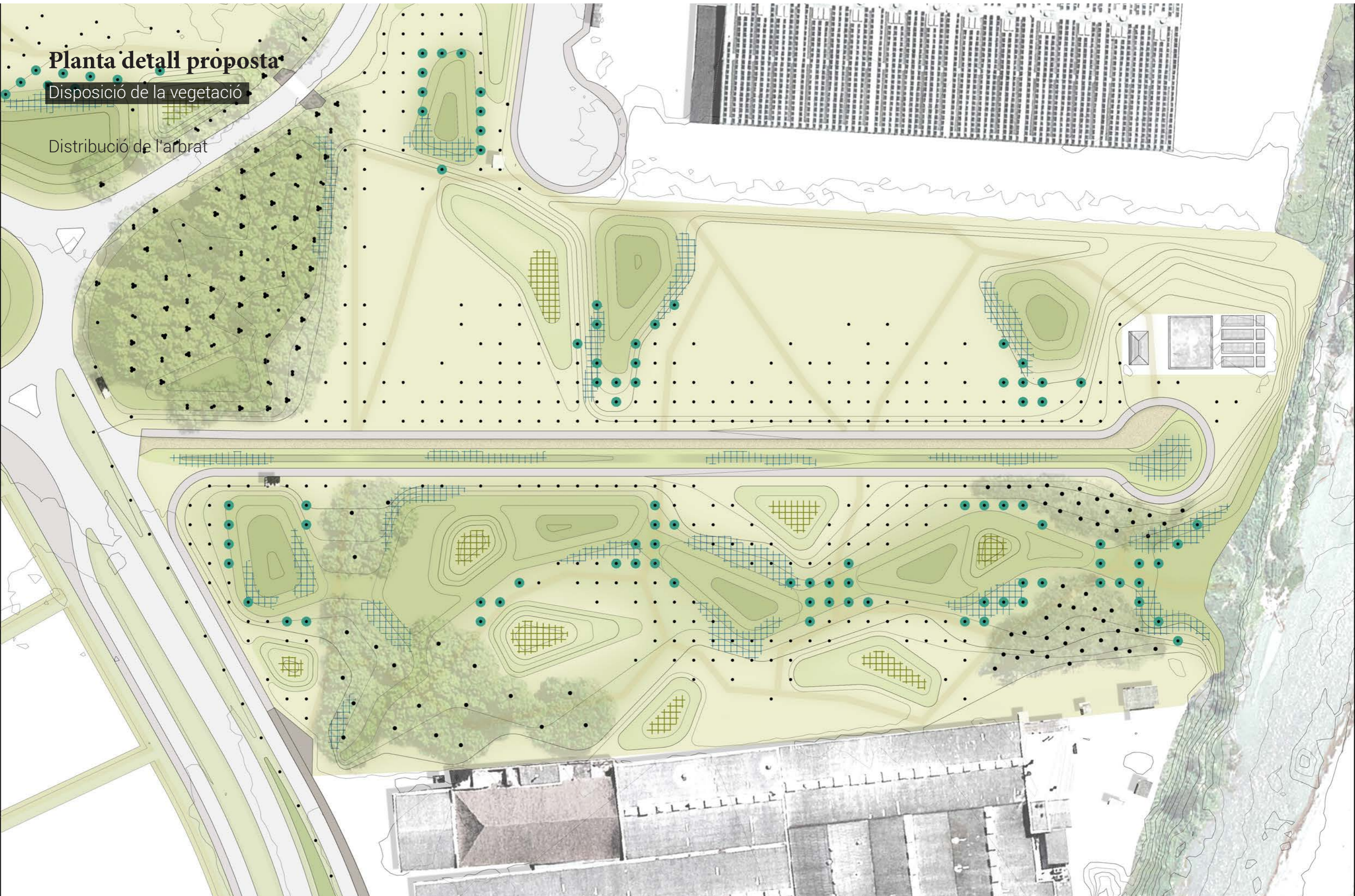

Planta detall proposta

Disposició de la vegetació

Distribució de l'arbrat

Planta detall proposta

Disposició de la vegetació

Distribució de l'arbrat

Bibliografia

Llibres i publicacions digitals

GENERALITAT DE CATALUNYA i ACCIÓ IDOM. (2021) *Capacitats i tecnologies vinculades a la indústria 4.0 a Catalunya*.

AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA; GENERALITAT DE CATALUNYA. (2017). *La gestió del risc d'inundacions a Catalunya*.

SANGALLI, P. (2019). *Bioingeniería fluvial. Manual técnico para el ámbito cantábrico*. Gestión Ambiental de Navarra S.A. Depósito legal: DL NA 2506-2019.

ELOSEGI, A y DÍEZ, J. (2009). *Conceptos y técnicas en ecología fluvial: La vegetación terrestre asociada al río: el bosque de ribera*. Fundación BBVA. ISBN: 978-84-96515-87-1

PALMA, A. (EOI). *El problema de las inundaciones y las vías de comunicación*.

SÁNCHEZ, A i BROEKMAN, A (CREAF). 2016. *Pla d'adaptació a la conca de la Tordera*.

Artícles

PIQUÉ, D; MIMÓ, N. i BARTOLOMÉ, J. "Composició vegetal de la llera del riu Tordera en el curs mitjà i baix" pag. 289-292.

L'OBSERVATORI DE LA CONCA DE LA TORDERA. (2006). "Informe de seguiment de l'estat socioecològic. Memòria 2003-2005". Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA-UAB)

Pàgines web

SERVEI METEOROLÒGIC DE CATALUNYA. *meteo.cat* (<https://www.meteo.cat/wpweb/observacions/>) Consulta 2021.

INSTITUT CARTOGRÀFIC I GEOLÒGIC DE CATALUNYA. *icgc.cat* (<https://www.icgc.cat/Descarregues/Visor-de-descarregues>) Consulta 2021.

INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA. *idescat.cat*. *Sistemes fluvials>Aportació anual*. (<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=210>) Consulta 2021.

AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA. *Visor ACA*. (https://sig.gencat.cat/visors/VISOR_ACA.html) Consulta 2021.

INDUSTRIALSCAPES 5.0

Transformació del marge esquerre del riu Tordera
al seu pas pel polígon industrial de Massanes

Eduard Llargués

Treball Final de Màster

octubre 2021

tutoria:

Anna Zahonero

Ioanna Spanou